

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

วิทยานิพนธ์
ของ
จุฑาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์

พูน ปณฺทิต สีเว

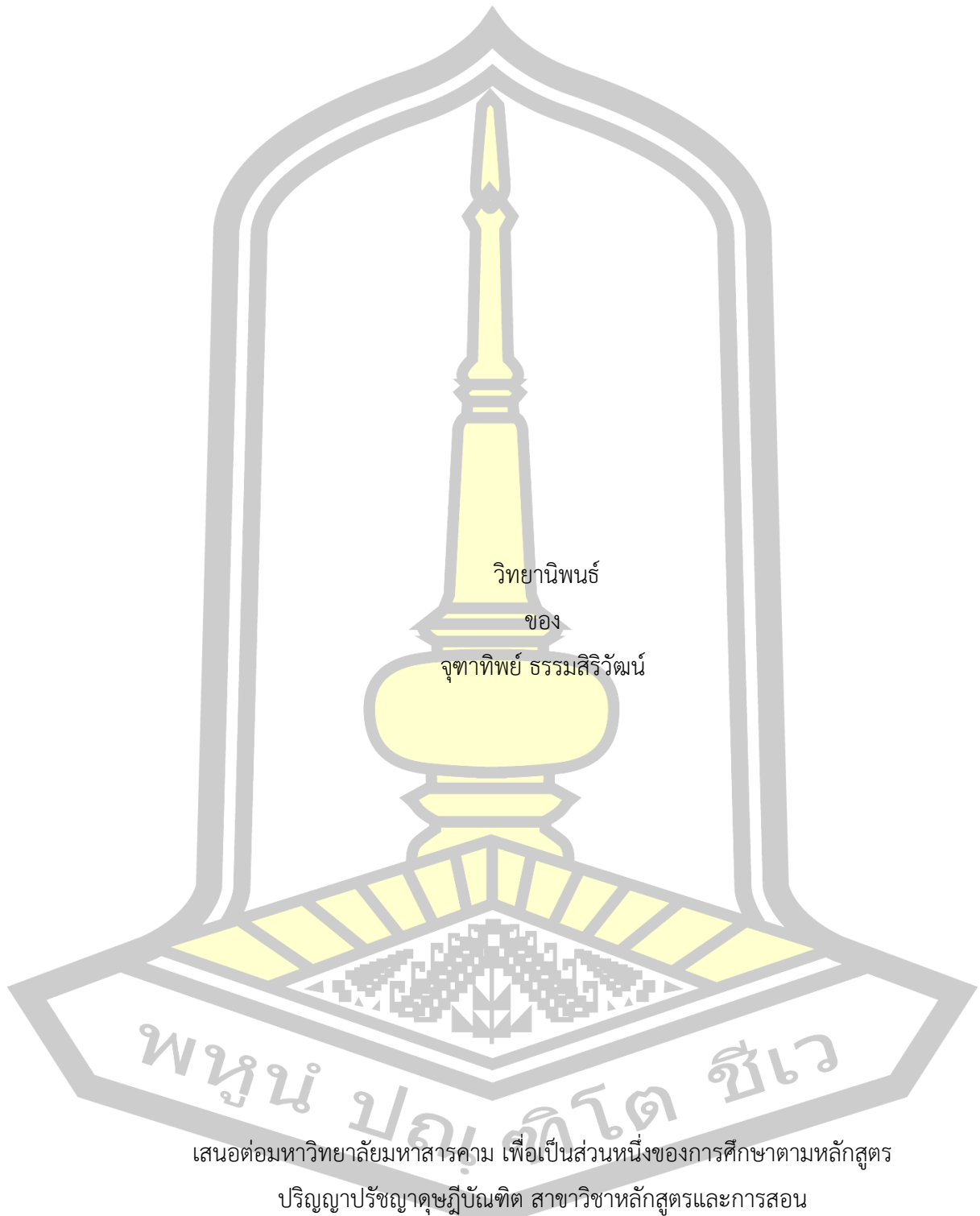
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มิถุนายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

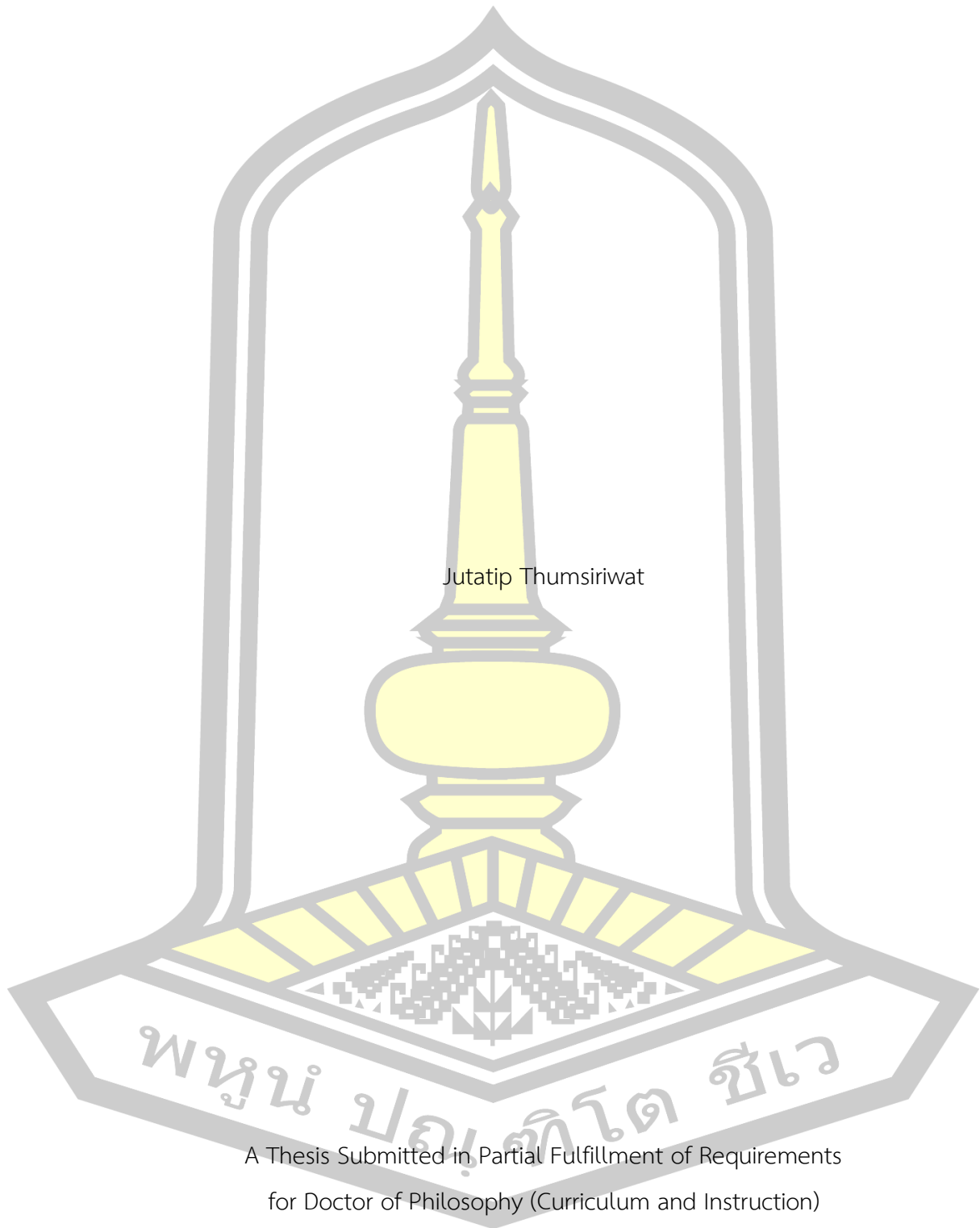
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มิถุนายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing Program to Student Teachers' Competency

Jutatip Thumsiriwat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction)

June 2025

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวจุฑาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. โชคชัย ยืนยง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. ญาณภัทร สีหะมงคล)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. จิระพร ชะโน)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. มนตรี วงษ์สะพาน)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู		
ผู้วิจัย	จุฑาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนิสิต/นักศึกษาครู โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ สื่อทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะ การพัฒนาโปรแกรม และวิธีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนิสิต/นักศึกษาครู เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) ตารางวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ การพัฒนาสมรรถนะ 2) แบบสอบถามความต้องการสมรรถนะของนิสิต/นักศึกษาครู 3) ตารางวิเคราะห์สมรรถนะของนิสิต/นักศึกษาครู ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรม กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับรองการร่างโปรแกรม และนิสิตชั้นที่ 3 สาขาวิชาการศึกษาศรีมวัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม 2) โปรแกรม 3) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ และระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง นิสิตชั้นที่ 3 สาขาวิชาการศึกษาศรีมวัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) โปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนิสิต/นักศึกษาครู 2) แบบวัดความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อโปรแกรม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณอธิบายผลการใช้โปรแกรมกับกลุ่มตัวอย่างและใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลสนับสนุน สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย มีดังนี้

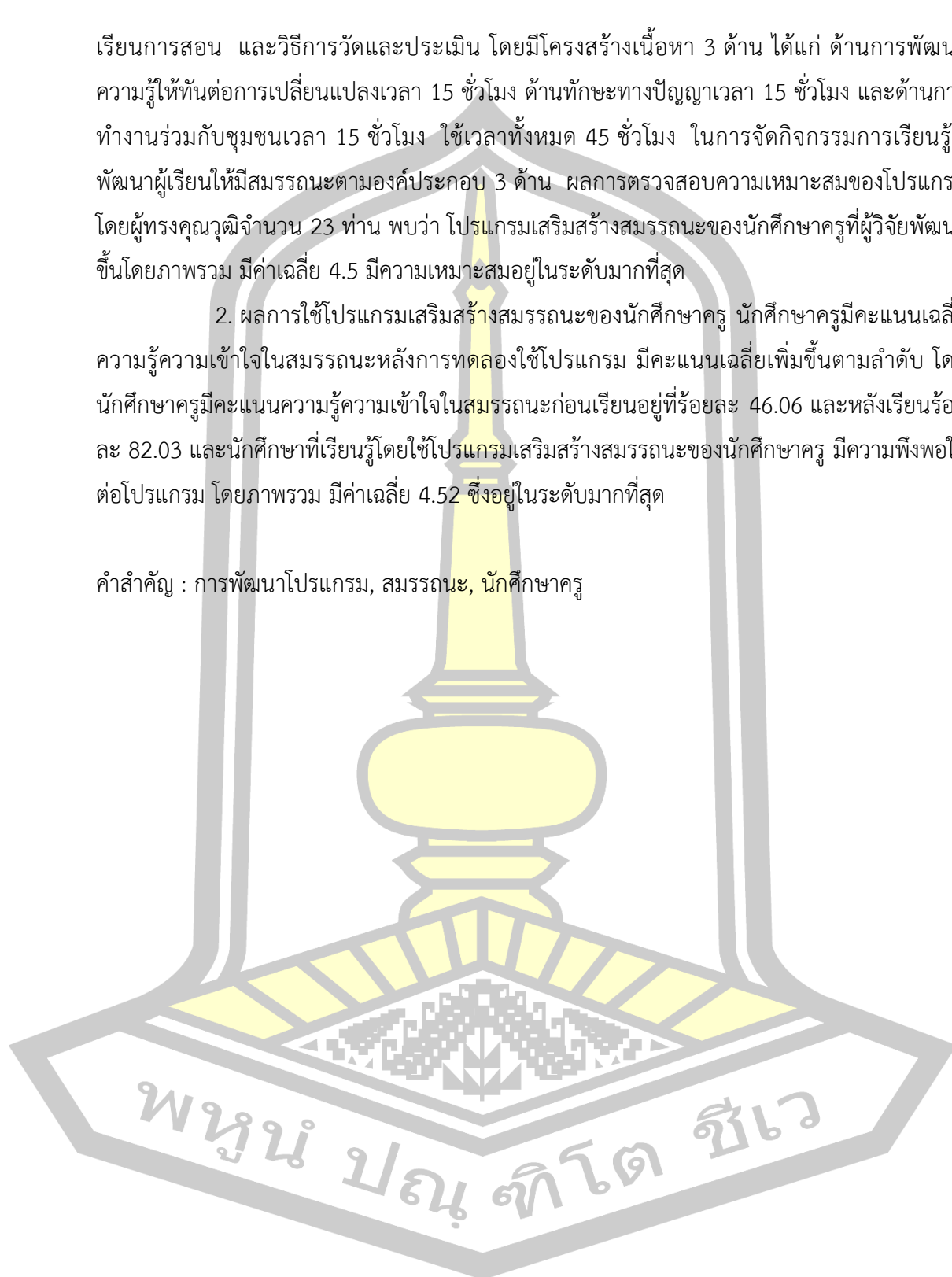
ผลการพัฒนาโปรแกรม

1. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างของโปรแกรม 3) การจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและประเมิน มีรายละเอียดของโปรแกรมที่สำคัญประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญวัตถุประสงค์ของโปรแกรม เป้าหมายของโปรแกรม รูปแบบและวิธีการพัฒนา โครงสร้างโปรแกรมการจัดการ

เรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมิน โดยมีโครงสร้างเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเวลา 15 ชั่วโมง ด้านทักษะทางปัญญาเวลา 15 ชั่วโมง และด้านการทำงานร่วมกับชุมชนเวลา 15 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 45 ชั่วโมง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 23 ท่าน พบว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.5 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู นักศึกษาครูมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะหลังการทดลองใช้โปรแกรม มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยนักศึกษาครูมีคะแนนความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะก่อนเรียนอยู่ที่ร้อยละ 46.06 และหลังเรียนร้อยละ 82.03 และนักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มีความพึงพอใจต่อโปรแกรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรม, สมรรถนะ, นักศึกษาครู

TITLE	Developing Program to Student Teachers' Competency		
AUTHOR	Jutatip Thumsiriwat		
ADVISORS	Associate Professor Prasart Nuangchalerm , Ed.D.		
DEGREE	Doctor of Philosophy	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

This research aimed 1) develop a competency enhancement program for teacher education students and 2) examine the effects of implementing the program. The study follows a research and development (R&D) methodology, divided into three phases; Phase 1: The study of fundamental data involved reviewing documents, textbooks, articles, related research, books, and online media concerning competency development, program development, and activity design for competency enhancement in teacher education students. The research instruments included: A concept analysis table covering theories, documents, and research related to competency development. A questionnaire assessing the competency needs of teacher education students. A competency analysis table for teacher education students. Phase 2: Program development. The target group included experts for instrument validation, specialists for program endorsement, and 63 third-year students majoring in Early Childhood Education in the second semester of the academic year 2024. The research instruments consisted of: A program suitability evaluation form. The competency enhancement program itself. A knowledge and understanding test. Data were analyzed using both qualitative and quantitative methods. and Phase 3: Implementation and evaluation. The sample group consisted of 63 third-year Early Childhood Education students in the second semester of the academic year 2024. The research instruments included: The competency enhancement program. A satisfaction questionnaire for students regarding the program. The researcher analyzed quantitative data to evaluate the program's

effectiveness and used qualitative data as supporting evidence. Basic statistical methods such as percentage, mean, and standard deviation were employed for data analysis.

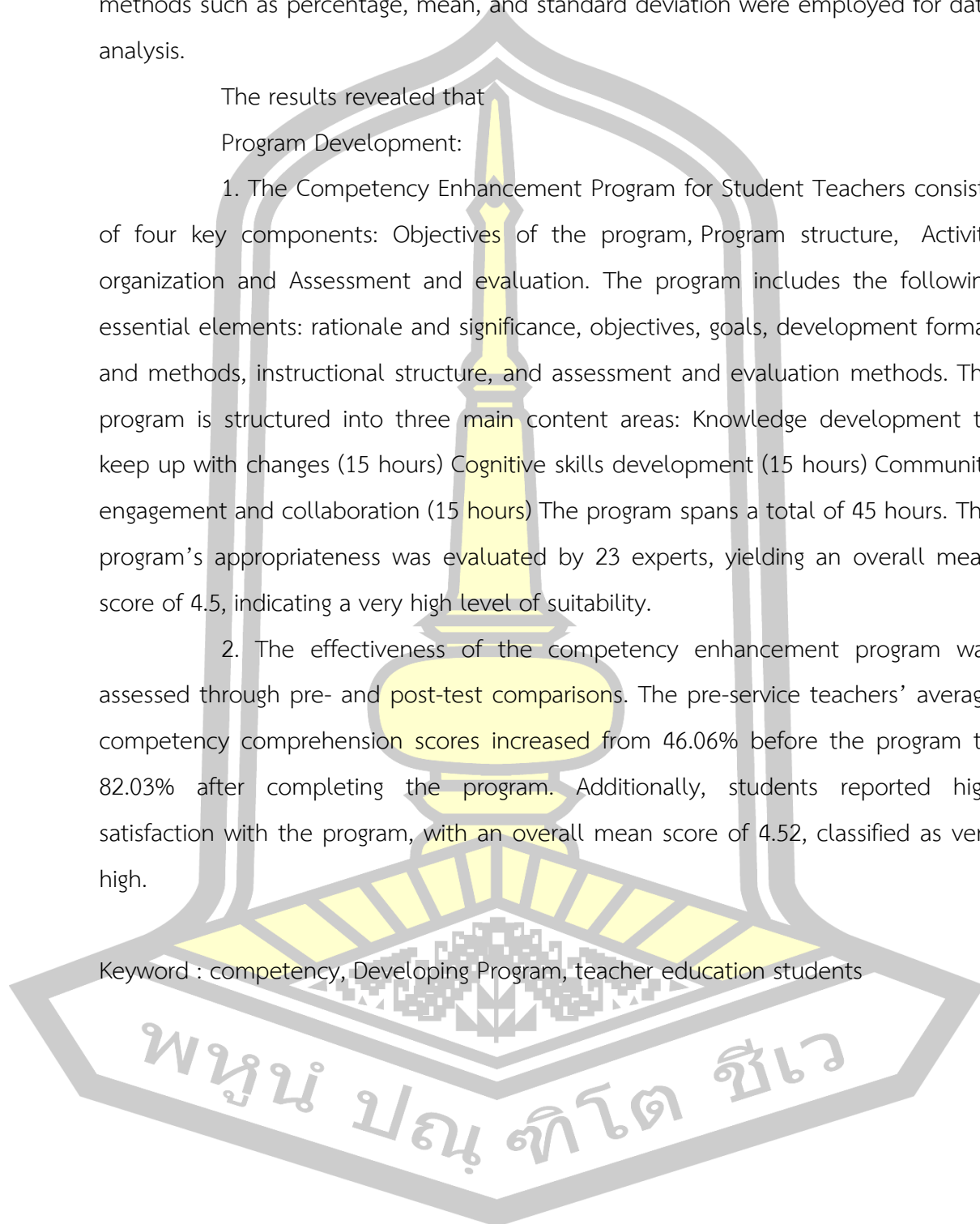
The results revealed that

Program Development:

1. The Competency Enhancement Program for Student Teachers consists of four key components: Objectives of the program, Program structure, Activity organization and Assessment and evaluation. The program includes the following essential elements: rationale and significance, objectives, goals, development format and methods, instructional structure, and assessment and evaluation methods. The program is structured into three main content areas: Knowledge development to keep up with changes (15 hours) Cognitive skills development (15 hours) Community engagement and collaboration (15 hours) The program spans a total of 45 hours. The program's appropriateness was evaluated by 23 experts, yielding an overall mean score of 4.5, indicating a very high level of suitability.

2. The effectiveness of the competency enhancement program was assessed through pre- and post-test comparisons. The pre-service teachers' average competency comprehension scores increased from 46.06% before the program to 82.03% after completing the program. Additionally, students reported high satisfaction with the program, with an overall mean score of 4.52, classified as very high.

Keyword : competency, Developing Program, teacher education students

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โชคชัย ยืนยง ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล กรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน กรรมการสอบ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่านที่กรุณาช่วยตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการทำเครื่องมือการวิจัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 23 ท่านที่ช่วยประเมินและการรับรองโปรแกรม

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และนิสิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ และให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้า ทั้งพ่อ แม่ ลูก ป้า และพี่สาว ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน คอยช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน

ขอขอบคุณสิบเอกวัฒนา สุทธิสินธุ์ และขอใจ ด.ญ.ปารดา - ด.ญ.พรรณพนัช สุทธิสินธุ์ ที่คอยสนับสนุน และเป็นกำลังใจให้เสมอมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับทุนสนับสนุนการตีพิมพ์สำหรับนิตยระดับบัณฑิตศึกษา

ประโยชน์และคุณความดีที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยครั้งนี้

พูนัน ปณุกิตโต ชีวะ

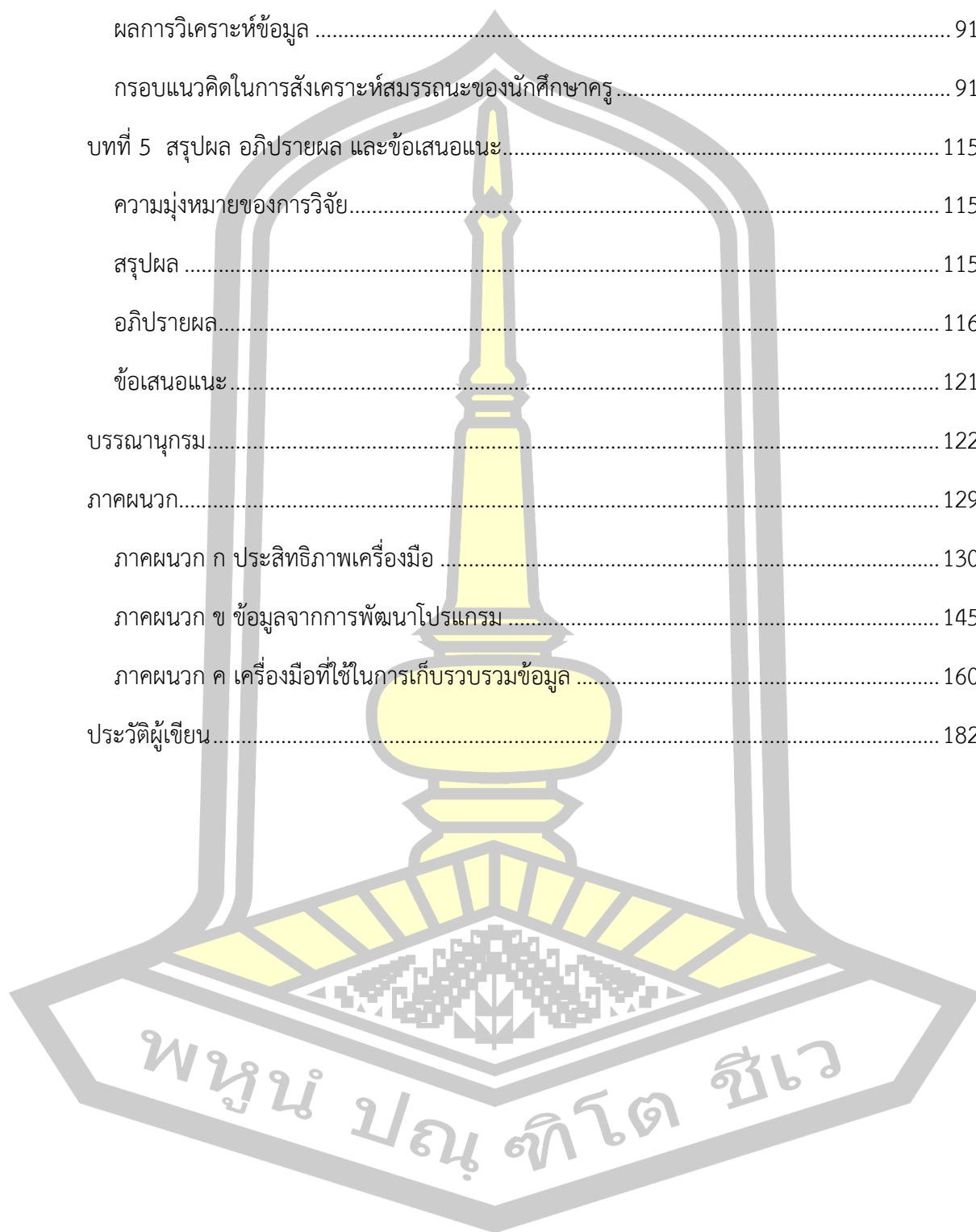
จุฬาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม.....	10
ความหมายของโปรแกรม.....	10
องค์ประกอบของโปรแกรม.....	10
หลักการในการพัฒนาโปรแกรม.....	12
ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรม.....	14
การประเมินผลโปรแกรม.....	15
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ฉบับปรับปรุง 2562.....	16

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษาของนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัย	16
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ	18
ความหมายสมรรถนะ	18
องค์ประกอบของสมรรถนะ	20
ประเภทของสมรรถนะ	21
สมรรถนะครู.....	25
กรณีศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะและการผลิตครูในต่างประเทศ	31
ประเทศฟินแลนด์	31
ประเทศนิวซีแลนด์	37
กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	44
กรอบในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู.....	48
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู.....	54
ความหมายการพัฒนาครู.....	54
ความจำเป็นในการพัฒนาครู	54
ความสำคัญของการพัฒนาครู.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
กรอบแนวคิดการวิจัย	70
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	71
ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	71
ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู.....	75
ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โปรแกรม.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู	91
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	115
สรุปผล	115
อภิปรายผล.....	116
ข้อเสนอแนะ.....	121
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก ประสิทธิภาพเครื่องมือ	130
ภาคผนวก ข ข้อมูลจากการพัฒนาโปรแกรม	145
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	160
ประวัติผู้เขียน.....	182

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ตารางแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษาของนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัย	17
ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์กรอบสมรรถนะ	48
ตาราง 3 กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู	51
ตาราง 4 วิเคราะห์กรอบสมรรถนะ	52
กรอบที่นำมาสังเคราะห์จากในประเทศ ได้แก่ กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกระทรวงศึกษาธิการ ตาราง 5 กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครูทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย	91
ตาราง 6 กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู	94
ตาราง 7 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 45) 95	95
ตาราง 8 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรอายุ (n = 45) 95	95
ตาราง 9 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา (n = 45)	96
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรระดับตำแหน่งทางวิชาการ (n = 45)	96
ตาราง 11 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรสถานที่ทำงาน (n = 45)	97
ตาราง 12 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา (n = 45)	97
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู/อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาชีพครูเกี่ยวกับความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษานักศึกษาครู สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษานักศึกษาครู (n = 45)	98

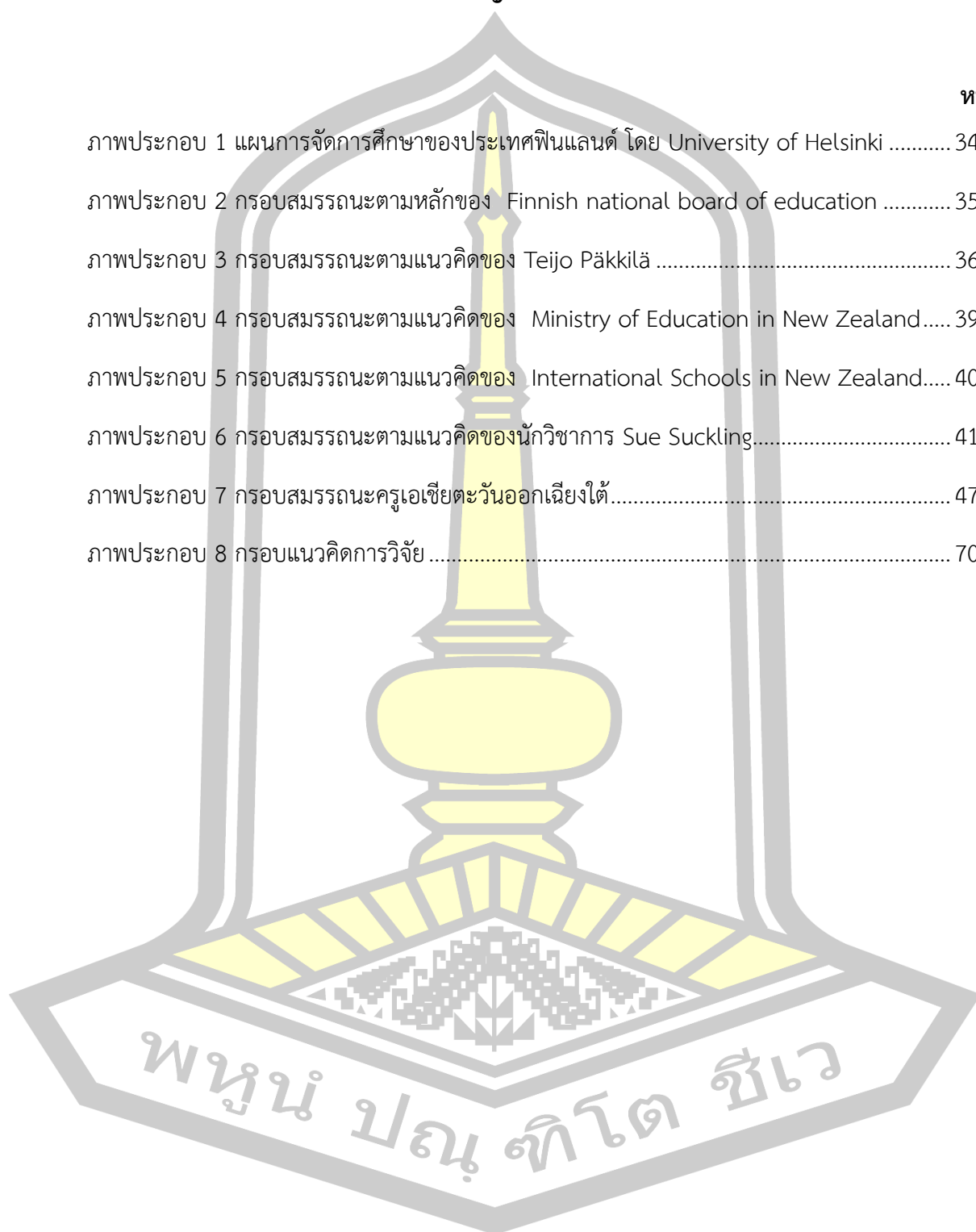
ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา ครูครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 จากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	108
ตาราง 15 ตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	108
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละคะแนนความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะของ นักศึกษาครู.....	112
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมของนักศึกษา ที่เรียนรู้โดยใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู.....	112
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพของโปรแกรม.....	134
ตาราง 19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรม การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานักศึกษาครู โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	136
ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรม การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานักศึกษาครู โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	138
ตาราง 21 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของ ผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานักศึกษาครู.....	142
ตาราง 22 แสดงการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานักศึกษา ครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 1.....	146
ตาราง 23 แสดงการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานักศึกษา ครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 2.....	151
ตาราง 24 คะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานักศึกษาครู.....	157

พูน ปณ ทัต ชิว

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 แผนการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ โดย University of Helsinki	34
ภาพประกอบ 2 กรอบสมรรถนะตามหลักของ Finnish national board of education	35
ภาพประกอบ 3 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของ Teijo Päckilä	36
ภาพประกอบ 4 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของ Ministry of Education in New Zealand.....	39
ภาพประกอบ 5 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของ International Schools in New Zealand.....	40
ภาพประกอบ 6 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของนักวิชาการ Sue Suckling.....	41
ภาพประกอบ 7 กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	47
ภาพประกอบ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วิชาชีพครูมีความจำเป็นต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคมไทย อันมีผลกระทบมาจากการพัฒนาในยุคสังคมโลกาภิวัตน์ที่ทำให้ขอบข่ายของการสืบเสาะ ค้นคว้า แสวงหา และการถ่ายทอดความรู้การเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางรวดเร็วพร้อมกับการขยายอย่างกว้างขวางของความรู้แห่งศาสตร์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่ความจำเป็นในการปรับและเปลี่ยนแปลงด้าน การศึกษาโดยรวม เพื่อให้การพัฒนาทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น วิชาชีพครูจึงทวีความสำคัญมาก ยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพในการพัฒนาคนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ชี้นำสังคมได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้าง ความรู้ เพิ่มพูนคุณสมบัติที่พึงามให้แก่ผู้เรียน ครูจึงมีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาอย่างมากสมควร อย่างยิ่งที่ครูควรจะมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะของตนเองมีความเอาใจใส่ และเข้าใจผู้เรียน มีความประพฤติเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้เรียน (ธงชัย คำปวง, 2561) สิ่งสำคัญที่ควรได้รับคือ ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูว่าจะต้องการพัฒนาตนเองด้านไหน เรื่องใด อย่างไรบ้าง สามารถนำรูปแบบวิธีการและกิจกรรมการพัฒนามาใช้ได้อย่างเหมาะสมทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ผู้เรียนและสถานศึกษาคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพครูคือ การรู้จักบทบาทหน้าที่ภาระ งานของตนเอง การเสริมสร้างความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ

ครู คือ ทรัพยากรการศึกษาที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการศึกษาใน โรงเรียนและการศึกษาของประเทศ คณะครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็น สถาบันหลักที่ทำหน้าที่ผลิตครู จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ รัฐบาล ปัจจุบันมีนโยบายผลักดันให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่โมเดลประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นโมเดลเศรษฐกิจที่ ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนภายใต้บริบทการปฏิวัติ อุตสาหกรรมยุคที่ 4 ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในควบคู่กับ การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยขับเคลื่อนผ่านกลไกประชารัฐ โดย รัฐบาลจัดลำดับความสำคัญให้การเตรียมคนไทยในยุค 4.0 เป็นวาระแรกในการขับเคลื่อนนโยบาย ประเทศไทย 4.0 (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559) ครูซึ่งมีหน้าที่หลักในการหล่อหลอมเยาวชนให้เป็น

พลเมือง 4.0 จึงถือเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายประเทศไทย 4.0 อย่างไรก็ตามการผลิตรูในปัจจุบันยังมีปัญหาหลายด้าน เช่น นโยบายการผลิตครูที่ขาดความต่อเนื่อง การผลิตครูที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปริมาณและคุณภาพของคณาจารย์ครุศึกษา ขาดการบ่มเพาะจิตวิญญาณความเป็นครูและพัฒนาทักษะการสอน หลักสูตรมีรายวิชาเกี่ยวกับการสอนความรู้เนื้อหาน้อย ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังไม่มีคุณภาพ เป็นต้น

สภาพปัญหาเกี่ยวกับระบบการผลิตครู สะท้อนถึงปัญหาเกี่ยวกับระบบการผลิตครูด้านนโยบาย และการจัดการหลักสูตรไว้หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านรัฐบาลยังไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดหลักสูตรวิชาชีพครู เช่น การสนับสนุนงบประมาณต่อหัวนิสิต การจัดสรรทรัพยากรแก่สถาบันการศึกษาอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง หน่วยงานกลางของภาครัฐและสถาบันผลิตครูยังไม่มีกรวางแผนร่วมกันในการผลิตครูเท่าที่ควร การกำหนดนโยบายและกรอบการผลิตครูยังมีความไม่ชัดเจน ขึ้นกับนโยบายการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษายังไม่สามารถทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับนโยบายการผลิตครูได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ครูสภายังไม่เปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษามีส่วนร่วมกำหนดหรือวางแผนการจัดหลักสูตรวิชาชีพครูเท่าที่ควร ครูสภายังไม่สามารถทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับนโยบายการผลิตครูได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และคณะร่วมผลิต ยังไม่มีการออกแบบรายวิชาในหลักสูตรร่วมกันเท่าที่ควร ด้านกระบวนการผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะ กระบวนการคัดเลือกคุณภาพอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์ ในการผลิตครูควรส่งเสริมให้ผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาเรียนครูเนื่องจากการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนต้องพัฒนาที่ครูก่อน ถ้าครูด้อยคุณภาพจะไม่สามารถสร้างคุณภาพให้นักเรียนได้ (รุ่งทิวา แยมรุ่ง, 2560) กระบวนการผลิตครูในปัจจุบันยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้ไม่ได้คนเก่ง คนดีมาเป็นครูไม่เห็นคุณค่าในวิชาชีพครู เนื่องจากสภาพงานวิชาชีพครูไม่ค่อยดี และกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง โดยคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ต้องเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีพครู และมีการกำหนดระเบียบและขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้อย่างชัดเจนผู้สอนในหลักสูตรผลิตครูต้องมีความสามารถในการจัดการให้เกิดองค์ความรู้สามารถพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูให้กับผู้เรียนและการจัดกิจกรรมต้องปลูกฝังอุดมการณ์ ความเป็นครูเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด (ทรรศนีย์ วงศ์คำ, 2564) และสิ่งที่จะสามารถพัฒนาให้มีคุณภาพและนักศึกษาครูทุกคนพึงมี คือการเสริมสร้างสมรรถนะ

สมรรถนะ มีผลเชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพงานตามที่ภาครัฐได้มีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และผู้ปฏิบัติงานถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะต้องสามารถวัดผลงานออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ

ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน (ชัยวุฒิ เทโพธิ์, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานความสำเร็จด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการในปัจจุบันได้มีแนวโน้มการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตอย่างต่อเนื่องขององค์กร โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรด้านการเงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ และที่ขาดไม่ได้คือทรัพยากรมนุษย์ เพราะถือว่าเป็นรากฐานในการผลิตหรือหัวใจหลักในการดำเนินงานขององค์กร กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์จึงได้มีการนำมาใช้ทั้งภาคเอกชนและภาคหน่วยงานราชการ (สำนักงาน ก.พ. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2567)

ประเทศไทยได้มีการนำแนวความคิดสมรรถนะมาใช้ในองค์กรที่เป็นเครือข่ายบริษัทข้ามชาติขึ้นมาก่อนที่จะแพร่หลายเข้าสู่บริษัทและองค์กรชั้นนำของประเทศ เช่น เครือปูนซีเมนต์ไทย ธนาคาร การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เป็นต้น และเนื่องจากภาคเอกชนได้นำแนวความคิดสมรรถนะไปใช้และเกิดผลสำเร็จอย่างเห็นชัดเจน ดังเช่น กรณีของเครือปูนซีเมนต์ไทยมีผลทำให้เกิดการตื่นตัวในระบบราชการ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้นำแนวความคิดนี้มาใช้ในการพัฒนาข้าราชการพลเรือน ในระยะแรกได้ทดลองนำแนวความคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ยึดหลักสมรรถนะมาใช้ในระบบการสรรหาผู้บริหารระดับสูง (สำนักงาน ก.พ. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2567) และในปัจจุบันระบบราชการได้นำมาใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 24 ได้ตั้งเป้าประสงค์โดยต้องการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะที่เหมาะสมในการทำงาน และได้กำหนดกลยุทธ์ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาว่าครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ เพื่อปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามหลักการจัดการศึกษา (สาวิตรี ฉายจิตต์, 2565)

ในการผลิตครูหรือการพัฒนาครูในต่างประเทศ ต่างก็มุ่งเน้นการพัฒนาวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีการกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ร่วมกัน 7 ด้านคือ 1. ด้านเนื้อหา 2. ด้านการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น 3. ด้านการทำงานร่วมกัน ซึ่งโดยทั่วไปจะอยู่ในบริบทของงานประจำที่ทำอยู่ 4. ด้านการจำลองหรือการทดลองปฏิบัติการ 5. ด้านการฝึกสอน 6. การเสนอข้อคิดเห็นหรือผลสะท้อนกลับที่ได้ 7. การพัฒนาที่ยั่งยืน (Darling Hammond, 2017) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในต่างประเทศก็ให้ความสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพให้มีคุณภาพสูงสร้างพื้นที่ให้ครูแบ่งปันความคิดเห็นและร่วมมือกัน

การเรียนรู้ในบริบทของงานที่ทำอยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การสอนแบบใหม่ให้กับนักเรียนและห้องเรียนของครู การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยการวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดก่อนเริ่มทำการสอน ครูผู้สอนทุกคนต้องมีความเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน ถูกหล่อหลอมจนเกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ แตกต่างกันไป

คณะศึกษาศาสตร์ เป็นหน่วยงานผลิตครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมครูผู้สอน โดยจัดหลักสูตรและรายวิชาที่เตรียมนักศึกษาครูให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอทั้งในด้านวิชาชีพครู และเนื้อหาวิชาเฉพาะ สถาบันผลิตครูต้องพัฒนานักศึกษาครูให้มีทักษะ ความเชี่ยวชาญในการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกอย่างบูรณาการหรือเรียกว่าสมรรถนะความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยจัดโอกาสให้นักศึกษาครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและวิธีการสอนและตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของตนเอง การทำงานร่วมมือกันและการสะท้อนความคิด ภายใต้งานให้ความช่วยเหลือของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ (Loucks-Horsley, 1998) ซึ่งการพัฒนาครูสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพันารูปแบบ และการพัฒนาโปรแกรม เป็นต้น

โปรแกรมถือว่าเป็น แผนโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ โดยการนำเอาองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร (เอมอมร สายดำสิง, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู เพราะโปรแกรมถือว่าเป็น แผนโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ โดยการนำเอาองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร (เอมอมร สายดำสิง, 2565) รวมทั้งความสามารถในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ เหมาะสมกับผู้เรียน และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตน ซึ่งการมีสมรรถนะความสามารถที่จะช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูมีองค์ประกอบอะไรบ้าง
2. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลองค์ประกอบและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู และข้อมูลสภาพปัจจุบันและโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครู เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการพัฒนานักศึกษาครูต่อไป
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ
3. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้วิจัย นักศึกษาครู คณะ ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามระยะการวิจัย ของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชั้นปีที่ 3 โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบสมรรถนะที่ต้องการ

1.2 สร้างแบบสอบถามความต้องการสมรรถนะของนักศึกษาครู เพื่อใช้สอบถามอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา 5 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 45 คน

การวิจัยระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรม

2.1 สร้างโปรแกรม ประเมินโปรแกรม

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของโปรแกรม และองค์ประกอบของ
สมรรถนะ

แหล่งข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ในการ
ประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม จำนวน 23 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.2 นำโปรแกรมไปใช้

การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้โปรแกรม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาครู สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2567 ที่สมัครใจเข้าร่วมการพัฒนาตนเอง
จำนวน 63 คน

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

2.1 กรอบสมรรถนะครูที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร จำนวน 3 ด้าน คือ
ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านทักษะทางปัญญา และด้านการทำงานร่วมกับ
ชุมชน

2.2 การพัฒนาโปรแกรม

2.3 การวัดและการประเมินผลโปรแกรม

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม 2563 – มกราคม
2568

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 สมรรถนะของนักศึกษาครู

4.2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาครูต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของ

นักศึกษาครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู หมายถึง ชุดกิจกรรมที่นำเสนอวิธีการจัดกิจกรรม หรือดำเนินกิจกรรมที่มีการดำเนินการอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อสามารถนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน และนำไปแก้ปัญหาคือการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้เข้าร่วมโปรแกรมจะต้องเกิดทักษะ ความรู้ พฤติกรรม คุณลักษณะ ที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนกับผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งโปรแกรมนี้มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างของโปรแกรม 3) การจัดกิจกรรมอบรม และ 4) การวัดและประเมิน ดังนี้

1.1 จุดมุ่งหมายของโปรแกรม หมายถึง สิ่งที่โปรแกรมต้องการให้เกิดกับนักศึกษาครู เพื่อให้บรรลุผล

1.2 โครงสร้างของโปรแกรม หมายถึง เนื้อหาที่อยู่ในหลักสูตรที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษาครู ได้แก่ แผนพัฒนาสมรรถนะ

1.3 การจัดกิจกรรมอบรม หมายถึง วิธีการที่นำเอาหลักการของโปรแกรมลงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมอย่างมีหลักการ ให้นักศึกษาครูบรรลุวัตถุประสงค์ โดยเน้นการปฏิบัติจริง ลักษณะของกิจกรรม มีดังนี้ การแสดงบทบาทสมมติและร่วมอภิปราย การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ และการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยจะมีการกำกับติดตามนิเทศโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.4 การวัดและประเมิน หมายถึง วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครูหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ แบบบันทึกอนุทิน แบบประเมินสมรรถนะ และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรม

2. สมรรถนะของนักศึกษาครู หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาครูในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ที่เป็นคุณลักษณะที่ทำให้นักศึกษาครูปฏิบัติงานได้โดดเด่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งประกอบ 3 ด้านต่อไปนี้

2.1 ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การศึกษา ค้นคว้า เพื่อเพิ่มศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง โดยให้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษาในปัจจุบัน

2.2 ด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบและผลิตสื่อการสอน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2.3 ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน หมายถึง ความสามารถในการประสานงาน การสื่อสาร การสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ได้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาครูที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการรู้จักนักเรียน วัตได้โดยการทำแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผลด้านบวก

4. นักศึกษาครู หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาในหลักสูตร 4 ปี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักเรียนนักศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปเนื้อหาและสาระสำคัญที่จำเป็นต่อการวิจัย ได้ดังนี้

1. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
 - 1.1 ความหมายของโปรแกรม
 - 1.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
 - 1.3 หลักการในการพัฒนาโปรแกรม
 - 1.4 ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรม
 - 1.5 การประเมินผลโปรแกรม
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2562
3. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ
 - 3.1 ความหมายสมรรถนะ
 - 3.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ
 - 3.3 ประเภทของสมรรถนะ
 - 3.4 สมรรถนะครู
4. กรณีศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะและการผลิตครูในต่างประเทศ
 - 4.1 ประเทศฟินแลนด์
 - 4.2 ประเทศนิวซีแลนด์
 - 4.3 กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
5. กรอบการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู
6. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู
 - 6.1 ความหมายการพัฒนาครู
 - 6.2 ความจำเป็นในการพัฒนาครู
 - 6.3 ความสำคัญของการพัฒนาครู
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมและการเสริมสร้างสมรรถนะ

ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

ความหมายของโปรแกรม

สมคิด พรหมจ้อย (2542) ได้เสนอว่า โปรแกรมเป็นกลุ่มของโครงการตั้งแต่สองโครงการขึ้นไปที่มีมุ่งบรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน หรือเป็นการนำเอาโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน และมีมุ่งบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันมาไว้ด้วยกัน

อุณา นพคุณ (2546) ได้เสนอว่า โปรแกรมนั้นเป็นงานประจำซึ่งต้องกระทำอย่างต่อเนื่องจนกว่าโปรแกรมนั้น ๆ จะถูกล้มเลิกหรือปรับรื้อระบบไปในทิศทางใหม่

Barr & Keating (1990) ได้เสนอเกี่ยวกับโปรแกรมว่ามีความหมายได้หลายอย่างขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล โดยทั่วไปคำว่าโปรแกรมใช้ใน 2 ความหมาย คือ

1. โปรแกรม หมายถึง หน่วย (units) ที่จัดทำขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษ หรือใช้บริการตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล
2. โปรแกรม หมายถึง ลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ (series of planned intervention) เพื่อวัตถุประสงค์โดยสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ
3. โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมที่วางแผนไว้ (planned activity) เพื่อเป้าหมายโดยเฉพาะ

Boone (1992) ได้เสนอไว้ว่า โปรแกรมหรือการวางแผนโปรแกรมจะให้ความสำคัญกับการได้รับความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับครูในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของการจัดการศึกษาในโรงเรียนเรื่องการเรียนรู้ร่วมมือ (collaborative learning) หรือการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (people's participation)

Caffarella (1994) ได้เสนอไว้ว่า โปรแกรมทางการศึกษาเป็นรูปแบบการดำเนินการที่มีระบบเป็นขั้นตอน จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้พัฒนาทักษะหรือความรู้เรื่องใด ๆ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม วิธีการดำเนินงานของโปรแกรม ตลอดจนการประเมินผลโปรแกรม จากที่นำเสนอมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ความหมายของโปรแกรมได้ว่า ชุดของกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างมีระบบเป็นขั้นตอนจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้พัฒนาสมรรถนะด้านความรู้จักนักเรียนให้แก่ นักศึกษาครูเพื่อสามารถนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและนำไปแก้ปัญหาการเรียนรู้อของผู้เรียน

องค์ประกอบของโปรแกรม

Boone, (1992) ได้กำหนดองค์ประกอบโปรแกรมไว้ 3 ส่วนคือ

1. การจัดทำแผนการออกแบบ

2. การดำเนินการ

3. การตรวจสอบและประเมินผล

Caffarella (1994) ได้เสนององค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรมไว้ 11 ข้อ ดังนี้

1. การสร้างพื้นฐานสำหรับกระบวนการวางแผน (Establishing a Basic for the Planning Process) โดยในการพัฒนาโปรแกรมจะต้องมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบริบท ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรม มีการแสวงหาความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องสร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และเห็นคุณค่า

2. กำหนดแนวความคิดเกี่ยวกับโปรแกรม (identifying program idea) โดยมีการตัดสินใจว่าควรใช้แหล่งข้อมูลใดบ้างที่จะช่วยในการกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม รวมถึงการกำหนดวิธีการที่ดีที่สุดที่จะได้ข้อมูลและความคิดในการพัฒนาโปรแกรม

3. การแยกลำดับความสำคัญ ความคิดเกี่ยวกับโปรแกรม (sorting and prioritizing program idea) โดยพิจารณาว่าความคิดเกี่ยวกับโปรแกรมควรพัฒนาเป็นโปรแกรมหรือไม่ มีการตั้งเกณฑ์ในการแยกแยะและลำดับความคิดที่เหมาะสมที่สุดในการวางแผน

4. การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม (developing program objective) โดยเริ่มจากกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ประเมินผลที่คาดว่าจะเกิดจากโปรแกรมเพื่อปรับปรุงวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องยิ่งขึ้น ตรวจสอบความชัดเจนและความสอดคล้องกับความต้องการและปัญหา

5. เตรียมการถ่ายโอนการเรียนรู้ (preparing for the transfer of learning) โดยตัดสินใจว่า ควรใช้เทคนิคหรือวิธีการเรียนการสอนอะไรบ้าง ใครควรมีบทบาทในการเรียนการสอนบ้าง และเลือกวิธีการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

6. สร้างแผนงานการประเมิน (formulating evaluation plans) โดยมีการระบุระเบียบวิธีการประเมินผล วิธีที่จะประเมิน เกณฑ์การประเมิน ตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาโปรแกรมต่อไป

7. กำหนดรูปแบบปฏิทินและความต้องการของเจ้าหน้าที่ (determining formats, schedules and staff needs) โดยเลือกรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม กำหนดเวลาการปฏิบัติให้เหมาะสม และคำนึงถึงความต้องการของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

8. การเตรียมงบประมาณและการวางแผนเรื่องการตลาด (preparing budgets and making plans) โดยต้องมีการประมาณค่าใช้จ่ายของโปรแกรม กำหนดแหล่งงบประมาณ สนับสนุนและเตรียมการประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับบริการเห็นความสำคัญของโปรแกรม

9. การสร้างแผนการเรียนการสอน (designing instruction plans) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม เลือกและลำดับเนื้อหาสาระ เลือกเทคนิคการเรียนการสอน พัฒนาสื่อที่เกี่ยวข้องในแต่ละกิจกรรม รวมทั้งเลือกวิธีประเมินผลที่เหมาะสม

10. ประสานงานในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการปฏิบัติโปรแกรม (coordinating facilitating and on-site event) เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

11. การประชาสัมพันธ์คุณค่าของโปรแกรม (communicating the value of the program) โดยการใช้รูปแบบที่เหมาะสม พร้อมทั้งกระทำในช่วงเวลาที่เหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบของโปรแกรม ผู้วิจัยสามารถนำมาประยุกต์เพื่อกำหนดองค์ประกอบโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการรู้จักนักเรียนได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างของโปรแกรม 3) การจัดกิจกรรมอบรม และ 4) การวัดและประเมิน

หลักการในการพัฒนาโปรแกรม

Knowles (1980) ได้นำเสนอหลักการในการพัฒนาโปรแกรมประกอบด้วย 7 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

- ขั้นที่ 1 การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นที่ 2 การจัดตั้งโครงสร้างองค์การสำหรับการวางแผน
- ขั้นที่ 3 การวินิจฉัยความต้องการสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นที่ 4 การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามโปรแกรม (การสรรหาและการฝึกอบรมการจัดการเกี่ยวกับผู้สนับสนุนการเรียนรู้และกระบวนการ การศึกษาทางด้านการศึกษาและงบประมาณ)
- ขั้นที่ 6 การออกแบบด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้
- ขั้นที่ 7 การประเมินผลและการวินิจฉัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

Boone (1992) ได้นำเสนอโปรแกรมการพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอนหลัก และขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน
 - 1.1 องค์การและกระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
 - 1.1.1 การทำความเข้าใจและยอมรับกับหน้าที่ขององค์การคือ พันธกิจ ปรัชญา และเป้าหมาย

- 1.1.2 การทำความเข้าใจและยอมรับกับหน้าที่ขององค์การทางด้านบทบาทและความสัมพันธ์
- 1.1.3 การจัดการความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการองค์การทางด้านการอำนวยความสะดวก การพัฒนาบุคลากร การประเมินผลและการตรวจสอบได้
- 1.1.4 การทำความเข้าใจและการยอมรับกับการทดสอบกรอบแนวคิดสำหรับการวางโปรแกรม
- 1.1.5 การทำความเข้าใจและการยอมรับความต่อเนื่องของการปรับปรุงองค์การต่อไป
- 1.2 การเชื่อมต่อองค์การกับสาธารณะ
- 1.2.1 การระบุกลุ่มเป้าหมายขององค์การ
- 1.2.2 การระบุและการพบปะผู้นำของกลุ่มเป้าหมาย
- 1.2.3 การร่วมกันระบุ ประเมิน และวิเคราะห์ความต้องการโดยมุ่งที่กลุ่มเป้าหมาย
2. การออกแบบและการนำไปใช้ ประกอบด้วย
- 2.1 การออกแบบโปรแกรม
- 2.1.1 การแปลงความต้องการอย่างเร่งด่วนเป็นความต้องการระดับมหภาค
- 2.1.2 การแปลงความต้องการระดับจุลภาคให้เป็นวัตถุประสงค์มหภาค
- 2.1.3 การชี้เฉพาะกลยุทธ์ทางการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.1.4 การชี้เฉพาะผลที่ตามมาในระดับมหภาคของโปรแกรม
- 2.2 การนำโปรแกรมที่วางไว้แล้วไปปฏิบัติ
3. การประเมินผลและการตรวจสอบ
- 3.1 การกำหนดและการวัดผลลัพธ์ของโปรแกรม
- 3.2 การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม
- 3.3 การใช้ข้อค้นพบจากการประเมินสำหรับการปรับปรุงโปรแกรม
- Caffarella (1994) ได้ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาโปรแกรม สรุปได้ดังนี้
1. การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
- 1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์จากโปรแกรม
- 1.2 ประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 1.3 ตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความชัดเจนหรือไม่ ก่อนนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง

1.4 ใช้วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเป็นการตรวจสอบภายในว่าโปรแกรมมีความสอดคล้องตรงกับความต้องการและปัญหาหรือไม่ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอน การประเมินความต้องการ

2. การสร้างแผนการเรียนรู้

- 2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน
- 2.2 เลือกและลำดับเนื้อหาสาระตามระดับความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนตามลักษณะเนื้อหาวิชาการและสิ่งที่ผู้สอนเห็นว่าเหมาะสม
- 2.3 เลือกเทคนิคการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การบรรยาย กรณีศึกษา บทบาทสมมุติ การละเล่น การเล่าเรื่อง เป็นต้น
- 2.4 เลือกและหรือพัฒนาสื่อที่จะเสริมการเรียนการสอน
- 2.5 ในแต่ละกิจกรรมเลือกวิธีการประเมินผลที่จะช่วยเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและช่วยให้รู้ว่าการเรียนการสอนได้ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

3. การสร้างแผนงานการประเมินผล

- 3.1 ระบุระเบียบวิธีการที่จะประเมินผล ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- 3.2 กำหนดวิธีการที่จะรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการประเมินผล เช่น การสังเกตการใช้แบบสอบถาม
- 3.3 วางแผนล่วงหน้าว่าจะใช้วิธีการใดในการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการใดที่จะนำมาใช้เสนอผลการประเมิน
- 3.4 อธิบายเกณฑ์ในการพิจารณาคูณค่าและประโยชน์ของโปรแกรม
- 3.5 นำผลจากการประเมินโปรแกรมและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโปรแกรมต่อไปในอนาคต

ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรม

Barr & Keating (1990) ได้เสนอรูปแบบของการพัฒนาโปรแกรม 5 ขั้นตอน (five-step model for program development) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมิน (assessment) ได้แก่

1. การประเมินความต้องการของนักศึกษา นักศึกษา
2. การประเมินสิ่งแวดล้อมสถาบัน
3. การประเมินทรัพยากร

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (planning) ได้แก่

1. การพัฒนาที่วางแผน
2. การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการประเมินผล
3. การเลือกวิธีปฏิบัติ
4. การฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
5. การกำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
6. การกำหนดเวลาสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (implementation) ได้แก่

1. การกำหนดความรับผิดชอบ
2. การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
3. การประเมินผลกระบวนการ (process) และผลผลิต (product)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (post-assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (administrative decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไปหรือปรับปรุง

จากที่นำเสนอมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่าขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะนั้นต้องศึกษาถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการพัฒนาเพื่อกำหนดเป้าหมายองค์ประกอบ วางแผนการพัฒนาโปรแกรม และการประเมินโปรแกรมเพื่อให้ได้โปรแกรมที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ต่อไป

การประเมินผลโปรแกรม

ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาต้องมีการประเมินผลโปรแกรมเพื่อให้ทราบว่าโปรแกรมนั้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด การประเมินโปรแกรมจึงมีความสำคัญ ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ได้เสนอไว้ว่า การประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ที่การตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายของการพัฒนาคุณค่าและสังคมโดยส่วนรวม

Boyle (1981) ได้เสนอถึงลักษณะสำคัญ 5 ประการของการประเมิน ดังนี้

1. คุณภาพ โดยประเมินคุณภาพของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ การปฏิบัติของครูว่าช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่
2. ความเหมาะสม โดยประเมินว่าโปรแกรมที่สร้างขึ้นมีความยากง่าย เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ เหมาะสมกับบริบทของชุมชนหรือไม่

3. ประสิทธิภาพ โดยประเมินว่าโปรแกรมที่สร้างขึ้นบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่

4. ประสิทธิภาพ โดยประเมินว่าสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าหรือไม่

5. ความสำคัญ โดยประเมินว่าโปรแกรมมีความสำคัญต่อชุมชนเพียงพอหรือไม่

จากที่นำเสนอมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่าการประเมินโปรแกรมเป็นการประเมินถึงบริบท ความเหมาะสม และความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการฝึกอบรม เนื้อหา สื่อ กิจกรรม ในการฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ ได้รูปแบบโปรแกรม การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ และผู้เข้ารับการอบรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากที่นำเสนอมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมนับเป็น สิ่งสำคัญในการได้มาซึ่งชุดของกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน จัดทำขึ้นเพื่อให้ ผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้เสริมสร้างสมรรถนะด้านการรู้จักนักเรียนของนักศึกษาครู เพื่อสามารถนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและนำไปแก้ปัญหการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างของโปรแกรม 3) การจัดกิจกรรม อบรม และ 4) การวัดและประเมิน โดยมีขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมต้องศึกษาถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการพัฒนาเพื่อกำหนดเป้าหมายองค์ประกอบ วางแผนการพัฒนาโปรแกรม และการประเมินโปรแกรมเพื่อให้ได้โปรแกรมที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ต่อไป

ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ฉบับปรับปรุง 2562

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษาของนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัย

ตารางแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษาของนักศึกษาครูสาขาการศึกษา

ปฐมวัย

พูน ปณ ทิโต ชเว

ตาราง 1 ตารางแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษาของนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัย

เรียนจบ ในแต่ละชั้นปี	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษา
ปีที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีจิตวิญญาณความเป็นครูปฐมวัย ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ดำรงวิถีสังคมส่วนรวม และสามารถนำการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยร่วมกับชุมชน 2. มีความรอบรู้และเข้าใจในหลักการ ทฤษฎีและองค์ความรู้ในศาสตร์การศึกษาปฐมวัยโดยละเอียด สามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาปฐมวัยเบื้องต้นได้
ปีที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. รอบรู้และเข้าใจการบูรณาการข้อมูลที่ทันสมัยในศาสตร์สาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางการศึกษาปฐมวัย 2. มีดุลยพินิจในการเลือกใช้ และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศสำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม 3. มีความเอาใจใส่ เอื้อเฟื้อและมีอุปนิสัยเอื้อต่อการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ในกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาปฐมวัยแบบกัลยาณมิตร สามารถทำงานร่วมกันภายใต้บริบทของชุมชน และสังคมที่มีความแตกต่างกัน 4. สามารถในการสื่อสารทางการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียนและการนำเสนอด้วยวิธีการและรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในบริบทการจัดการศึกษาปฐมวัย
ปีที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของการเป็นครูปฐมวัยที่มีต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 2. มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสังคมส่วนรวมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทที่แตกต่างให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 3. มีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานอย่างมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย

ตาราง 1 (ต่อ)

เรียนจบ ในแต่ละชั้นปี	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษา
	<p>4. สามารถนำศาสตร์การศึกษาปฐมวัยไปจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย สามารถบูรณาการนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป้าหมายเฉพาะ</p> <p>5. สามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานทางการศึกษาปฐมวัยในบริบทที่แตกต่าง สามารถบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนสู่การพัฒนาผู้เรียน และจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ</p>
ปีที่ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเชี่ยวชาญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ทางการศึกษาปฐมวัย การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2. มีความสามารถในการจัดการความรู้ และบูรณาการนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยสู่การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในบริบทที่แตกต่าง 3. สามารถบูรณาการข้อมูลที่ทันสมัยในศาสตร์สาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนและดำเนินงานทางการศึกษาปฐมวัยและนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครูปฐมวัย 4. มีดุลยพินิจในการเลือกใช้วิธีการในการแก้ปัญหา และมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

ความหมายสมรรถนะ

“สมรรถนะ” หรือ “ขีดความสามารถ” สำหรับการให้ความหมายของคำว่า สมรรถนะตามแนวคิดที่ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด คือ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548) ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ทักษะความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์การกล่าวคือการทำที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้มักจะต้องมีองค์ประกอบของทั้งความรู้ทักษะ/ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะการบริหารที่ดี ซึ่งอธิบายว่า “สามารถให้บริการที่

ผู้รับบริการต้องการได้” หากขาดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ในงานหรือทักษะที่เกี่ยวข้อง อาจต้องหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคนใจเย็นอดทน ชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว บุคคลก็ไม่อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริการที่ดีด้วยการให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง “สมรรถนะ” ก็คือคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเป็นพฤติกรรม ที่องค์การต้องการ จากข้าราชการเพราะเชื่อว่า หากข้าราชการมีพฤติกรรมการทำงานในแบบที่องค์การกำหนดแล้วจะส่งผลให้ข้าราชการผู้นั้นมีผลการปฏิบัติงานดีและส่งผลให้องค์การบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้ ตัวอย่างเช่น การกำหนดสมรรถนะการบริการที่ดีเพราะหน้าที่หลักของข้าราชการ คือ การให้บริการแก่ประชาชนทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์คือการทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

รัศมี สีหะนันท์ (2551) ได้ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึง ทักษะ ความรู้ คุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะส่งผลถึงความสำเร็จในงานหรือประสิทธิภาพมากหรือน้อยของงานนั้น ๆ

นพดลย์ เพชระ (2552) ได้สรุปความหมายของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้ดีส่งผลให้องค์การพัฒนาขึ้น

นันทิยา ชัยชนะเลิศ (2552) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่จำเป็นของบุคคลในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยประกอบด้วยความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็น เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ดังนั้น สมรรถนะเป็นเครื่องชี้วัดความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานต่างกันเมื่อพิจารณาจากความหมายของนักวิชาการต่าง ๆ จึงสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ หรือคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้การขับเคลื่อนขององค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

อารีวรรณ น้อยดี (2553) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถทักษะและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ

ณฐา สันกวิาน (2554) สมรรถนะ หมายถึง สิ่งที่อยู่ในตัวบุคคลซึ่งถือเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของตัวบุคคลให้มีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถและมีคุณลักษณะทางด้านต่าง ๆ ทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมที่องค์การต้องการจากครู เพราะเชื่อ ว่าหากครูมีพฤติกรรมการทำงานในแบบที่องค์การกำหนดแล้วจะส่งผลให้ครูผู้นั้นมี ผลการปฏิบัติงานดีและ

ส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้ตัวอย่างเช่น การกำหนด สมรรถนะการบริการที่ดี ทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์คือการทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

องค์ประกอบของสมรรถนะ

ตามแนวคิดของเดวิด แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1999) ได้แบ่ง

องค์ประกอบของสมรรถนะออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ความรู้ (knowledge) คือความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านเครื่องยนต์ เป็นต้น
2. ทักษะ (skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (self – concept) คือ เจตคติค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนหรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น
4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น
5. แรงจูงใจ/เจตคติ (motives/attitude) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายในซึ่งทำให้บุคคล แสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายหรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

วอร์นชีย์ จองแก (2554) ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วย

1. ทักษะ (skills) เป็นสิ่งที่บุคคลกระทำได้ดีและฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ เช่น ทักษะของครูในการสอนที่สอนมานานโดยไม่ดูตำรา ความสามารถในการปฏิบัติงานตามความมุ่งมั่นจากจิตใจและร่างกาย โดยความสามารถนี้จะรวมไปถึงการคิดเชิงระบบที่จะต้องคิดถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย
2. ความถนัด (aptitude) จะเป็นความสามารถที่มีมาแต่เดิม จะนำไปสู่ทักษะและความรู้ ซึ่งเป็นประสบการณ์ ความสามารถ ที่มีมาแต่เดิม และความสามารถที่เกิดขึ้นภายหลังที่จำเป็นต้องใช้การเรียนรู้ความพยายามศึกษาหาข้อมูล
3. ความรู้ (knowledge) เป็นความรู้เฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้ ด้านการสอนของครู ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา เป็นต้น
4. ทศนคติหรือ แนวคิดของตน (self-concept) เป็นทัศนคติค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น ซึ่งจะสามารถสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกมา เช่น เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้ หรือบางคนชอบที่จะโต้แย้ง ก็มักจะแสดงออกถึงพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น

5. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (personal characteristic or attributes) เป็นบุคลิกประจำตัวของบุคคล หรือเป็นอุปนิสัย เป็นคุณลักษณะที่มักจะแสดงออกเพื่อโต้ตอบต่อสถานการณ์ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สถานการณ์และประสบการณ์ของแต่ละคน เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น เช่น เขาเป็นคนที่น่าเชื่อถือ และไว้วางใจได้หรือเขามีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

6. แรงจูงใจหรือแรงขับเคลื่อนภายใน (motivation) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้ บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายของเขา เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ มักชอบตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าที่ตั้งไว้ตลอดจนพยายามปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองตลอดเวลา

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น พอสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะได้ดังนี้

1. ความรู้ (knowledge) คือผลจากการขัดเกลาและเลือกใช้สารสนเทศ โดยมีการจัดระบบ ความคิดเสียใหม่ให้เป็น “ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง”
2. ทักษะ (skill) คือความสามารถในการทำงานได้ด้วยความคล่องแคล่ว ซึ่งการพิจารณาว่าผู้รับการฝึกมีทักษะดีหรือไม่นั้นสามารถดูได้ด้วย ตัวแปร 3 ตัวคือ เวลาที่ใช้ปฏิบัติการสังเกตขณะปฏิบัติงาน และผลของงาน
3. ทักษะคติ (attitude) คือ ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับรายการกรองสถานการณ์ที่ได้รับมา
4. บุคลิกภาพ (personality) คือ ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่บ่งบอกความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. แรงจูงใจ (motivation) คือ พลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรม และยังกำหนดทิศทางและ เป้าหมายของพฤติกรรมนั้น

ประเภทของสมรรถนะ

การจำแนกประเภทของสมรรถนะมีความแตกต่างกันไปหลายแบบในแต่ละองค์กรขึ้นอยู่กับองค์กรว่าจะกำหนดให้มีสมรรถนะตัวใดบ้าง มีนักวิชาการหลายคนได้เสนอแนวคิดในการจำแนกสมรรถนะดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2545) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะไว้ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (core competency) คือ คุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่ง ทั้งระบบกำหนดขึ้นเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วยสมรรถนะ 5 สมรรถนะ

2. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มงาน เพื่อ สนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่และส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจ ในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้นโดยโมเดลสมรรถนะกำหนดให้แต่ละกลุ่มงานมีสมรรถนะประจำ กลุ่มงานละ 3 สมรรถนะ (ยกเว้นกลุ่มงานนักบริหารระดับสูงมี 5 สมรรถนะ)

ณรงค์วิทย์ แสันทอง (2547) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะตามแหล่งที่มาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สมรรถนะส่วนบุคคล (personal competencies) เป็นความสามารถที่มี เฉพาะตัวของ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเท่านั้นเช่นความสามารถในด้านการวาดภาพของศิลปิน การแสดงกายกรรมของนักกีฬาบางคน นักประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นความสามารถ เฉพาะตัวที่ยากต่อการเรียนรู้หรือลอกเลียนแบบได้

2. สมรรถนะเฉพาะงาน (job competencies) เป็นความสามารถเฉพาะบุคคลที่ ตำแหน่งหรือบทบาทนั้น ๆ ต้องการเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำทีมงานของผู้บริหารตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงาน ความสามารถในการวิเคราะห์วิจัยใน ตำแหน่งงานทางด้านวิชาการเป็นความสามารถที่สามารถฝึกฝนและพัฒนาได้

3. สมรรถนะองค์การ (organization competencies) เป็นความสามารถที่เป็น ลักษณะเฉพาะ ขององค์การที่มีส่วนทำให้องค์การนั้นไปสู่ความสำเร็จและเป็นผู้นำในด้านนั้น ๆ ได้เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เป็นสถานศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์

จิระประภา อัครบวร (2549) กล่าวว่า สมรรถนะในตำแหน่งหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วย 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (core competency) คือ พฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์การต้องมี เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมและหลักนิยมขององค์การ

2. สมรรถนะบริหาร (professional competency) คือ คุณสมบัติความสามารถ ด้านการ บริหารที่บุคลากรในองค์การทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จ และ สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ขององค์การ

3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (technical competency) คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็น ในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ จะแตกต่างกันตามลักษณะงาน โดยสามารถจำแนกได้ 2 ส่วนย่อย ได้แก่ สมรรถนะเชิงเทคนิคหลัก (core technical competency) และสมรรถนะเชิง เทคนิคเฉพาะ (specific technical competency)

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2549) ได้แบ่งสมรรถนะ ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (core competency) หมายถึง ส่วนที่เป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านที่เป็นผลมาจากการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีที่ซับซ้อนและการปฏิบัติงานที่กลมกลืน

2. สมรรถนะในการบริหารจัดการ (professional competency) หมายถึง ส่วนที่เป็นความสามารถในการบริหารจัดการ ซึ่งจะแปรผันตามกลยุทธ์ขององค์กรและหน่วยงาน ไม่หยุดนิ่ง เป็นส่วนที่สนับสนุนผลการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ยึดถือเป้าหมายของ องค์กรเป็นหลัก และต้องสามารถวัดผลได้

3. สมรรถนะในตำแหน่งหน้าที่ (functional competency) หมายถึง ส่วนที่เป็น ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งงานนั้น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรมีความรู้ ทักษะและความสามารถ เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง (2549) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะที่นำไปใช้ในองค์กร แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. สมรรถนะขององค์กรเป็นสมรรถนะระดับองค์กรที่บุคคลทุกระดับขององค์กร ต้องมี เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสัมฤทธิ์โดยเป็นสมรรถนะที่เป็นหลักซึ่งส่งผลให้องค์กรมีผลงาน ที่แตกต่างจากองค์กรอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะของสถาบันการศึกษาอาจได้แก่ประสิทธิภาพใน การสอนหรือการสร้างผลงานวิจัยองค์ความรู้ใหม่ๆ เป็นต้น ในขณะที่องค์กรอื่น ๆ มุ่งเน้นการสร้าง ความเป็นเลิศทางการให้บริการ เป็นต้น

2. สมรรถนะเกี่ยวกับงาน เป็นสมรรถนะระดับบุคคลที่บุคคลต้องมี เพื่อให้การปฏิบัติงานในภารกิจหรือตำแหน่งต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ ได้ผลผลิตตามที่องค์กร ต้องการตัวอย่าง เช่น ครู อาจารย์ต้องมีสมรรถนะในการส่งเสริมผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จนถึงขั้นเก่ง

นพดลย์ เพชระ (2552) สมรรถนะสามารถจำแนกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. สมรรถนะส่วนบุคคล (personal competencies) หมายถึง สมรรถนะที่แต่ละ คนมี เป็นความสามารถเฉพาะตัวคนอื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้เช่น การต่อสู้ป้องกันตัวของจา พนม นักแสดงชื่อดังในหนังเรื่องต้มยำกุ้ง ความสามารถของนักดนตรีนักร้องและนักกีฬา เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้ยากที่จะเลียนแบบหรือต้องมีความพยายามสูงมาก

2. สมรรถนะเฉพาะงาน (job competencies) หมายถึง สมรรถนะของบุคคลกับ การทำงานในตำแหน่ง หรือบทบาทเฉพาะตัว เช่น อาชีพนักสำรวจก็ต้องมีความสามารถในการ วิเคราะห์ตัวเลข การคิดคำนวณ ความสามารถในการทำบัญชี เป็นต้น

3. สมรรถนะองค์กร (organization competencies) หมายถึง ความสามารถ พิเศษเฉพาะองค์กรนั้นเท่านั้น เช่น บริษัทเนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่มี ความสามารถในการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า หรือบริษัท ฟอร์ด (มอเตอร์) จำกัด มีความสามารถในการ ผลิตรถยนต์ เป็นต้น หรือบริษัททีโอเอ (ประเทศไทย) จำกัด มีความสามารถในการผลิตสี

4. สมรรถนะหลัก (core competencies) หมายถึง ความสามารถสำคัญที่บุคคลต้องมีหรือ ต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น พนักงานเลขานุการสำนักงาน ต้องมีสมรรถนะหลักคือการใช้คอมพิวเตอร์ได้ติดต่อประสานงานได้ดี เป็นต้น หรือผู้จัดการบริษัทต้องมีสมรรถนะหลัก คือ การสื่อสารการวางแผนและการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

5. สมรรถนะในงาน (functional competencies) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตำแหน่งหน้าที่อาจเหมือนแต่ความสามารถตามหน้าที่ต่างกัน เช่น ข้าราชการ ตำรวจเหมือนกันแต่มีความสามารถต่างกัน บางคนสมรรถนะทางการสืบสวนสอบสวน บางคนมีสมรรถนะทางปราบปราม เป็นต้น

วรรณชัย จองแก (2554) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะไว้ดังนี้

1. สมรรถนะส่วนบุคคล (personal competencies) หมายถึง บุคลิกลักษณะของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทศนคติและความเชื่อ อุปนิสัย ที่แต่ละคนมีเป็นความสามารถเฉพาะตัว คนอื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้

2. สมรรถนะหลัก (core competencies) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยของคน ส่วนที่เป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็น ผลมาจากการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีที่ซับซ้อนและการปฏิบัติงานอย่างกลมกลืน ความสามารถสำคัญที่บุคคลต้องมีหรือต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. สมรรถนะเฉพาะงาน (job competencies) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทศนคติ ความเชื่อ อุปนิสัย ที่สมรรถนะของบุคคลกับการทำงานในตำแหน่ง หรือบทบาทเฉพาะตัว ความรู้หรือทักษะพื้นฐานที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการทำงาน

4. สมรรถนะในงานหรือตำแหน่งหน้าที่ (functional competencies) หมายถึง สมรรถนะที่เป็นความสามารถของบุคคลที่ใช้เฉพาะตำแหน่งงานนั้น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่า พนักงานมีความรู้ ทักษะ และความสามารถเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน อาจจะเป็นเรื่องของเทคนิคหรือวิชาชีพ

5. สมรรถนะองค์กร (organization competencies) หมายถึง ความสามารถพิเศษเฉพาะองค์กรนั้น ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และโดดเด่นกว่าองค์กรอื่น

6. สมรรถนะในการบริหารจัดการ (professional competency/management competency) หมายถึง สมรรถนะในการบริหารจัดการตามกลยุทธ์ขององค์กรและหน่วยงานที่เรียกว่า พลวัต สามารถยืดหยุ่นกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้องค์กรสามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

จากการแบ่งประเภทสมรรถนะ จึงสรุปได้ว่า สมรรถนะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (core competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่บุคลากรทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรวางไว้ อีกประเภทหนึ่ง คือ สมรรถนะตาม

สายงาน (functional competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของบุคลากรที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะทัศนคติความเชื่อ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้สามารถสร้างผลงานในการ ปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

สมรรถนะครู

สมรรถนะครูสายผู้สอน เดวิด แมคเคลแลนด์ (McClelland, David C., 1999) อธิบายไว้ว่า “สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น อุปนิสัย ภาวะลักษณะภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่ แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน

สมรรถนะครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวถึงสมรรถนะของครูไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542)

1. มีความรู้ความเข้าใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (มาตรา 4)

2. มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษา ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและการกำกับดูแลการตรวจสอบและการประกันคุณภาพ

3. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6)

4. มีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักและมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนที่ มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีสิ่งต่อไปนี้ (มาตรา 77)

4.1 จิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4.2 รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ

4.3 เคารพกฎหมาย มีความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4.4 มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย

4.5 รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ

- 4.6 ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- 4.7 ส่งเสริมและมีส่วนร่วมด้านกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้
อันเป็นสากล
- 4.8 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4.9 มีความสามารถในการประกอบอาชีพสุจริต รู้จักพึ่งพาตนเอง
- 4.10 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. เป็นผู้สามารถจัดการศึกษาโดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8)
ยอมรับ และสามารถจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร
ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบัน
สังคม อื่นในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม (มาตรา 9) (6)
6. มีความสามารถในการทำงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรส่วน
ท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น
ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดตามความจำเป็น (มาตรา 9) (5)
(มาตรา 58)
7. มีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน (มาตรา 30)
และ สามารถพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 8)
8. มีความรู้ความเข้าใจในการจัดโอกาสทางการศึกษารวมทั้งผู้ด้อยโอกาส โดยให้มี
โอกาส และคุณภาพทัดเทียมกัน (มาตรา 10)
9. มีความรู้ความคิดตระหนักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนา
ตนเอง ได้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา
ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22)
10. มีความรู้ความคิดตระหนักและสามารถจัดกระบวนการเรียน ผู้เรียนได้ทั้งความรู้
ความคิด คุณธรรมและบูรณาการในเรื่องต่อไปนี้ (มาตรา 23)
- 10.1 ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่
ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคม
และระบบ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 10.2 ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจ
และ ประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
- 10.3 ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการ
ประยุกต์ใช้

10.4 ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทย
อย่างถูกต้อง

10.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

11. ในการจัดกระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมี
ความสามารถ ดังนี้

11.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ
ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

11.2 ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการ
ประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหา

11.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติทำได้คิดเป็น ทำ
เป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

11.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน
สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

11.5 สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและสามารถใช้การวิจัย
โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

11.6 สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกเวลา ทุกสถานที่

11.7 สามารถประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลใน
ชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

12. มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักและสามารถประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจาก
พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติกการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ
ควบคู่กันไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม (มาตรา 26)

13. มีความสามารถในการจัดหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาให้ชุมชน
และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน
สังคม ประเทศชาติ (มาตรา 27) โดยให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยและศักยภาพโดยสาระ
หลักสูตรให้มีทั้งวิชาการ วิชาชีพ เพื่อมุ่งให้พัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ความคิด ความสามารถ
ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม (มาตรา 28)

14. มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนได้ (มาตรา 29)

15. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพทั้งภายนอกและภายใน สามารถ
ดำเนินการ ตามแนวทางการประกันคุณภาพ ยอมรับการตรวจสอบ การรายงาน การให้ข้อมูลในการ
ตรวจสอบ มีความรับผิดชอบ รับสภาพเพื่อการแก้ไข ปรับปรุง (มาตรา 47-50)

16. มีความสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพครูและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามที่องค์กรวิชาชีพครู (มาตรา 53) และองค์กรการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู (มาตรา 54)

17. พึงพอใจในฐานะทางสังคมและวิชาชีพ (มาตรา 55)

18. มีความสามารถในการนำทรัพยากรบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม (มาตรา 57)

19. มีความสามารถใช้ ผลิต การพัฒนา การดูแลรักษาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (มาตรา 65)

20. สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา โอกาสแรกๆที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (มาตรา 66)

สมรรถนะครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย การ ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาและยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางที่หน่วยงานทางการศึกษา นำ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติโดยมียุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของ วิชาชีพ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพโดยมีมาตรการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546)

1. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้โดย มี แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ กำกับติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาครู และ บุคลากรทางการศึกษา

1.2 พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้หลักสูตรและวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและต่อเนื่อง

1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ตระหนักและพัฒนา ตน ตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.4 ส่งเสริมการศึกษา วิจัย การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและนำผลการ วิจัย ไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ

1.6 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตระหนักและปฏิบัติตาม มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ

1.7 กำหนดมาตรการในการป้องปรามการกระทำผิดต่อจรรยาบรรณของวิชาชีพ

1.8 จัดกิจกรรมเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำเสนอและเผยแพร่ผลงาน

1.9 ยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดีเด่น

2. ส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยมี แนวทางการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

2.1 สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเอง หน่วยงานและท้องถิ่น

2.2 สนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีโอกาสในการเปลี่ยนสายงาน เพื่อ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ

2.3 สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรับปรุงคุณภาพของงานให้ได้มาตรฐาน มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการ สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น

ชัชรินทร์ ขวณวัน (2558) ได้ให้ความหมายสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษา ว่า หมายถึง ความสามารถในการผนึกความรู้ ทักษะ แรงจูงใจทัศนคติและคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล เข้าด้วยกันแล้วแสดงออกในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานในบทบาทหน้าที่ อย่างโดดเด่นและมีประสิทธิภาพ

วณิช นิรันทรานนท์ (2552) ได้ให้ความหมายสมรรถนะครูสายผู้สอน หมายถึง คุณลักษณะ ของครูสายผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครู คุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การทำงาน และ ผลการปฏิบัติงานประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ซึ่งเป็นคุณลักษณะ เชิงพฤติกรรมที่ทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้ผลดีกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่ แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน

สมรรถนะครูสายผู้สอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553, หน้า 26-38)

1. สมรรถนะหลัก (core competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงาน

1.2 การบริการที่ดีหมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

1.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษาค้นคว้า หาความรู้ติดตามและ แลกเปลี่ยน เรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน

1.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำ หรือผู้ตาม ได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธ์ภาพของสมาชิก ตลอดจน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูหมายถึง การประพฤติปฏิบัติตน ถูกต้องตาม หลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

2. สมรรถนะประจำสายงาน (functional competency) ประกอบด้วย
6 สมรรถนะ คือ

2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้หมายถึงความสามารถในการสร้าง และพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.2 การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็น ไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนหมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจแยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมี ระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ห้วงค์กรหรืองานในภาพรวม และดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

2.5 ภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความ เกี่ยวข้อง สัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาการ จัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียน หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และ องค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

จากการความหมายของ สมรรถนะครูของนักวิชาการต่าง ๆ สรุปได้ว่า สมรรถนะครู หมายถึงพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการรวมความรู้ ทักษะ คุณลักษณะทัศนคติ และแรงจูงใจ ของบุคคล และส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น

กรณีศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะและการผลิตครูในต่างประเทศ

ประเทศฟินแลนด์

กฤษมันต์ วัฒนามรงค์ (2556) ได้สรุปถึงการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ในครั้ง นำคณะกรรมการสภาฯ ไปศึกษาดูงานทางด้านการศึกษาและการฝึกหัดครูที่ประเทศฟินแลนด์และ และประเทศสวีเดน ไว้ดังนี้

การกำหนดสมรรถนะหลักสำหรับครู (teacher's core competences) เนื่องจากการ จัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์มีชื่อเสียงเป็นที่ได้รับการยอมรับว่ามี คุณภาพ สามารถสืบค้นได้ จากแหล่งสืบค้นรวมทั้งมีผู้นำเสนอไว้เป็นจำนวนมาก แต่ในที่นี้มุ่งประเด็นการฝึกหัดครูของ University of Helsinki ที่ดำเนินการโดยภาควิชาการฝึกหัดครู (Department of Teacher Education) ซึ่งอยู่ในคณะพฤติกรรมศาสตร์ (Faculty of Behavioral Sciences) ซึ่งกำหนด สมรรถนะหลักสำหรับครูไว้ดังนี้

1. ความมั่นใจในตนเอง (self-confidence) เป็นสมรรถนะเชิงนามธรรมที่ต้องมีการ วัดจากพฤติกรรมการแสดงออกและยังให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของผู้ที่มิวิชาชีพครู ถ้าครูมีความ มั่นใจในภูมิความรู้และภูมิปัญญาของตนจะทำให้ลูกศิษย์ มั่นใจในการเรียน และเชื่อมั่นในสิ่งที่เรียน
2. ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) เป็นสมรรถนะเชิงนามธรรมอีกเช่นกัน ซึ่งกระ บวนการวัดและประเมินความคิดสร้างสรรค์จำเป็นต้องใช้ฐานความรู้ทาง พฤติกรรมศาสตร์อย่างมาก
3. ทักษะทางปัญญา (meta-cognitive skills) เป็นการส่งเสริมกระบวนการทาง ปัญญา สมรรถนะด้านนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสมองในการคิดเชิงอภิธานหรือองค์รวม (holistic) เพื่อเห็นความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ
4. ทักษะการปฏิสัมพันธ์ (skills to direct interaction) อาชีพครูมีความ จำเป็นต้องมีการเผชิญหน้า มีการติดต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งต่อหน้าและลับหลัง การมี สมรรถนะด้านการปฏิสัมพันธ์อย่างตรงตามประเด็นเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา หรือสร้างความเข้าใจให้ ลูกศิษย์มีความสำคัญมาก
5. ความสามารถในการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการสอน การศึกษาค้นคว้า และ การเรียนรู้ (ability to create teaching-studying-learning environments) สิ่งแวดล้อมที่ เหมาะสมจะช่วยให้การสอน การศึกษาค้นคว้า และการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยให้

ความสำคัญกับกระบวนการศึกษาค้นคว้าเท่าเทียมกับ การเรียนและการสอน คำว่า Teacher หมายถึง “คุณครู” ไม่ใช่คำว่า Instructor และจะใช้คำว่า Pupils ซึ่งหมายถึง “ลูกศิษย์” ซึ่งไม่ใช่คำว่า Clients หรือ Customers กับผู้เรียนหรือนักเรียน

การใช้วิจัยเป็นฐาน (research-based approach) การฝึกหัดครูภายใต้หลักการนี้ใช้ภาษาอังกฤษว่า “From Theory to Practice – From Practice to Theory” หมายถึง การนำทฤษฎีใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันเมื่อลงมือปฏิบัติแล้วก็จะได้ข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์เป็นผลการวิจัยสู่การสร้างทฤษฎีต่อไปโดยวางแนวทางไว้ดังนี้

1. ทุกหน่วยการเรียนรู้จะสอดคล้องต้องกันและเกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ เกิดขึ้นจากการได้ลงมือปฏิบัตินั้นต้องสามารถอธิบายได้หรือมีทฤษฎีรองรับการปฏิบัติ
2. มีรายวิชาที่มีวิธีการวิจัยเกี่ยวข้องอยู่โดยตลอดและต่อเนื่องทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ
3. สร้างสมรรถนะโดยรวมของการวิจัยให้เกิดขึ้น นักศึกษาครูทุกคนต้องเข้าใจองค์รวมของการวิจัยและกระบวนการวิจัย แต่ในแต่ละบุคคลจะมีความสามารถเฉพาะในการวิจัยเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะด้าน
4. ฝึกให้นักศึกษาครูเป็นนักวิจัย มีความสามารถในการทำวิจัย และสร้างผลงานวิจัยได้ในขณะเดียวกันต้องสามารถใช้งานวิจัย เข้าใจงานวิจัยของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้กับงานของตนให้ได้
5. ต้องเข้าถึงหรือเชื่อมโยงกับการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีการวิจัยเป็นสาระสำคัญของการศึกษา หมายถึงควรมีหรือต้องมีการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านการฝึกหัดครู

จากมาตรการดังกล่าวจะทำให้การฝึกหัดครูเกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งระบบทำให้การฝึกหัดครูของมหาวิทยาลัยเป็นการจัดการศึกษาที่ใช้วิจัยเป็นฐาน

กระบวนการคิดทางการเรียนการสอน (pedagogical thinking in teaching-studying-learning process) กระบวนการคิดเพื่อให้เกิดการค้นหาวิธีการเรียนการสอนที่มีคุณภาพนั้นได้ดำเนินการเป็น 3 ระดับขั้นโดยให้ความสำคัญทั้งส่วนของการสอน (teaching) การศึกษาค้นคว้า (studying) และการเรียนรู้ (learning) แต่ได้แยกระดับของการคิดสำหรับนักศึกษาครูไว้ดังนี้

1. ระดับขั้นของการคิดระดับปฏิบัติ (action level) ในกระบวนการของการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครูนั้นในระยะก่อนการปฏิบัติ ระหว่างการปฏิบัติ และหลังการปฏิบัติถือเป็นขั้นเริ่มต้นให้ใช้ความคิดในการลงมือกระทำทุกระยะ ทั้งก่อนลงมือกระทำระหว่างลงมือกระทำ และหลังการกระทำเป็นการคิดเพื่อหาเหตุผลอธิบายการกระทำต่าง ๆ (ถ้าเปรียบสมรรถนะการคิดระดับนี้จะเป็นการทำโครงการในระดับปริญญาตรีของประเทศไทย)

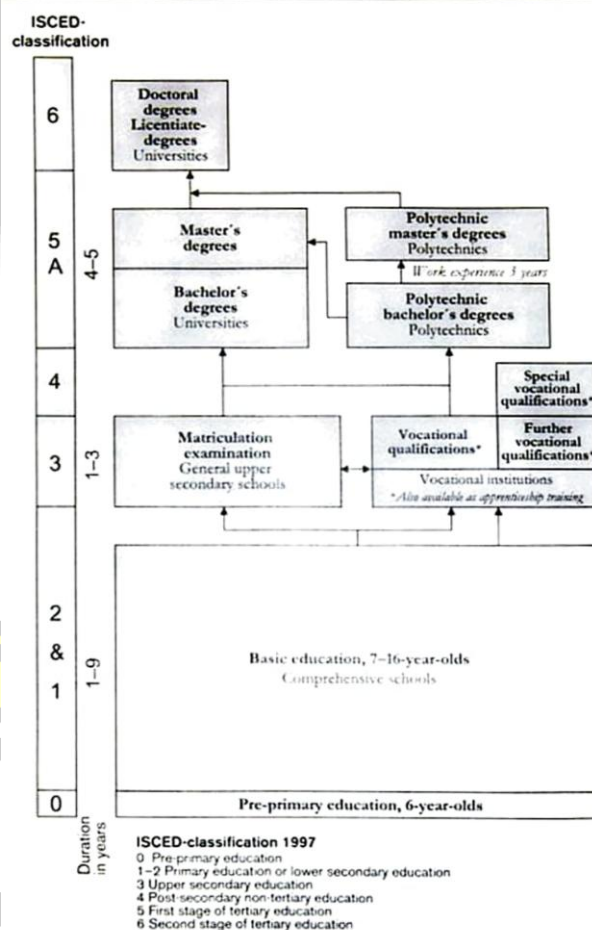
2. ระดับขั้นของการคิดเชิงรูปธรรม ในขั้นนี้ต้องผ่านระดับขั้นของการปฏิบัติมาก่อน เป็นการคิดเพื่อสร้างองค์ความรู้ สาระ หรือ วัตถุต่าง ๆ เป็นการคิดหรือสร้างทฤษฎีที่สามารถเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม (object theories) เป็นการคิดที่เกิดผลในระดับจุลภาค (micro level) กระบวนการขั้นนี้จะได้คำตอบที่เป็นสาระที่เกิดเห็นผลเชิงประจักษ์ สามารถเห็นผล ยืนยันผลตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ได้ (ถ้าเปรียบสมรรถนะการคิดระดับนี้ส่วนมากจะเป็นการวิจัยระดับปริญญาโทของประเทศไทย)

3. ระดับขั้นของการคิดเชิงอภิธาน เป็นขั้นการคิดที่เกิดจากการศึกษา วิเคราะห์ ทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะส่วนที่เป็น Object Theories เพื่อสร้างเป็นทฤษฎีใหม่ขั้นอีก (metatheory) เป็นระดับขั้นการคิดเพื่อหารูปแบบหรือแบบแผนของการเรียนการสอนในระดับมหภาค (macro Level) หรือ เป็นองค์รวม (holistic) ของสาระความรู้ทั้งปวงที่มีอยู่ตามทฤษฎีต่าง ๆ ในหลายๆ สาขาวิชาเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ หลักการ หรือปรัชญาของการเรียนการสอนแบบใหม่ที่เป็นสิ่งที่ดีที่สุดประเสริฐสุดบนฐานความรู้หรือทฤษฎีเดิมเพื่อสามารถนำไปพัฒนา หรือประยุกต์ใช้สำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนการสอนได้ (ถ้าเปรียบสมรรถนะการคิดระดับนี้จะเป็นการวิจัยระดับปริญญาเอกของประเทศไทย)

การฝึกสอน (Teaching Practice) การฝึกหัดครูให้ความสำคัญกับการฝึกสอนหรือการฝึกประสบการณ์อาชีพครู สำหรับผู้ที่จะเป็นครูได้ต้องผ่านการฝึกสอนก่อนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรวิชาชีพครูทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีการฝึกสอนประมาณ 20 หน่วยกิต ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนการเรียนและระดับขั้นตามระบบ ECTS (European Credit Transfer System) ซึ่งใช้ในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปสำหรับใช้เทียบโอนรายวิชาซึ่ง 1 หน่วยกิตของ ECTS มีชั่วโมงปฏิบัติงาน 27 ชั่วโมง (1 ECST = 27 hours of work) ซึ่งถ้าคิดเป็นชั่วโมงฝึกสอนจะต้องใช้เวลา 540 ชั่วโมง ถ้าฝึกสอนวันละ 8 ชั่วโมงจะใช้เวลา 60 วัน ถ้าฝึกสอนวันละ 5 ชั่วโมงก็จะใช้เวลา 108 วัน โรงเรียนในประเทศฟินแลนด์เรียนวันละประมาณ 5 ชั่วโมง การฝึกสอนไม่มีเกรดหรือคะแนนโดยต้องฝึกสอนจนกว่าจะได้รับการประเมินว่า “ผ่าน” มีความสามารถเป็นครูได้ ความต้องการให้เกิดสมรรถนะในวิชาชีพครูใช้กระบวนการให้นักศึกษาวิชาชีพครู ได้เข้าไปสัมผัสกับบรรยากาศของอาชีพครูในโรงเรียนโดยตรง การฝึกหัดครูให้ความสำคัญกับครูระดับขั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (ระดับขั้นหรือเกรด 1 ถึง 9) โดยแยกเป็นกลุ่มๆ ได้แก่ กลุ่มครูประจำชั้นเรียน (class teacher education) กลุ่มครูสอนรายวิชา (subject teacher education) กลุ่มครูการศึกษาพิเศษ (special education) และกลุ่มครูระดับขั้นก่อนวัยเรียนและอนุบาล (kindergarten teacher and early childhood education) ในระบบหน่วยกิตของสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยคล้ายกันคือ 1 หน่วยกิต 1(1-0-2) ในระบบหลักสูตรแบบทวิภาค (semester) จะหมายถึงการใช้เวลาเรียนทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เป็นจำนวน 15 สัปดาห์ และศึกษาค้นคว้าอีก 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์รวมเป็นเวลาที่ใช้สำหรับ

1 หน่วยกิตเป็นจำนวน 45 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นวิชาปฏิบัติ 1 หน่วยกิต 1(0-2-1) จะใช้เวลาปฏิบัติ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และศึกษาค้นคว้าอีก 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวม 45 ชั่วโมงเช่นกัน ดังนั้น 1 หน่วยกิตของสหรัฐอเมริกาหรือของประเทศไทยในระบบหลักสูตรแบบทวิภาคจะใช้เวลาเรียนมากกว่า 1 หน่วยกิตของระบบ ECST หลักสูตรปริญญาตรีวิชาชีพรูของ University of Helsinki มีจำนวน 180 หน่วยกิต แบบ ECST และหลักสูตรปริญญาโทจำนวน 300 หน่วยกิต แบบ ECST หรือเรียนเพิ่มอีก 120 หน่วยกิต ระยะเวลาที่ใช้เรียนสำหรับปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาโท 4-5 ปี หลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามภาพแผนการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ ดังภาพประกอบ 2

FORMAL EDUCATION IN FINLAND

ภาพประกอบ 1 แผนการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ โดย University of Helsinki

ภาพนี้แสดงระบบ การศึกษาอย่างเป็นทางการของประเทศฟินแลนด์ (Formal Education in Finland) ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การศึกษาก่อนวัยเรียน และ การศึกษาภาคบังคับ รวมระดับประถมและมัธยมต้น จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแบบไม่แยกสายวิชาการหรืออาชีพ

การศึกษาขั้นมัธยมปลาย แบ่งเป็น 2 สายหลัก ได้แก่ สายสามัญ จบด้วยการสอบ ซึ่งสามารถใช้สมัครเข้ามหาวิทยาลัยได้ และสายอาชีพ ได้รับ Vocational Qualifications สามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้น มีทั้งแบบเรียนในสถาบันและ ระบบฝึกงาน

การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระบบ ได้แก่ มหาวิทยาลัย เริ่มจากปริญญาตรี ต่อด้วยปริญญาโท จบที่ปริญญาเอก และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี เริ่มจาก Polytechnic Bachelor's Degree ต่อได้ถึง Polytechnic Master's Degree โดยต้องมี ประสบการณ์ทำงาน 3 ปีก่อนเรียนต่อ

สรุปได้ว่า จุดเด่นของระบบการศึกษาฟินแลนด์ คือ การศึกษาภาคบังคับ 9 ปีโดยไม่แยกสาย ยืดหยุ่นในการเลือกเส้นทางสายสามัญหรือสายอาชีพ การเรียนแบบองค์รวม และเน้นความเท่าเทียม ระบบอุดมศึกษาที่แยกสายวิชาการ (มหาวิทยาลัย) และสายวิชาชีพ (Polytechnic) อย่างชัดเจน

Rethinking competences

National Goals for Basic Education and Transversal Competences

- ◆ knowledge
- ◆ skills
- ◆ values
- ◆ attitudes
- ◆ will

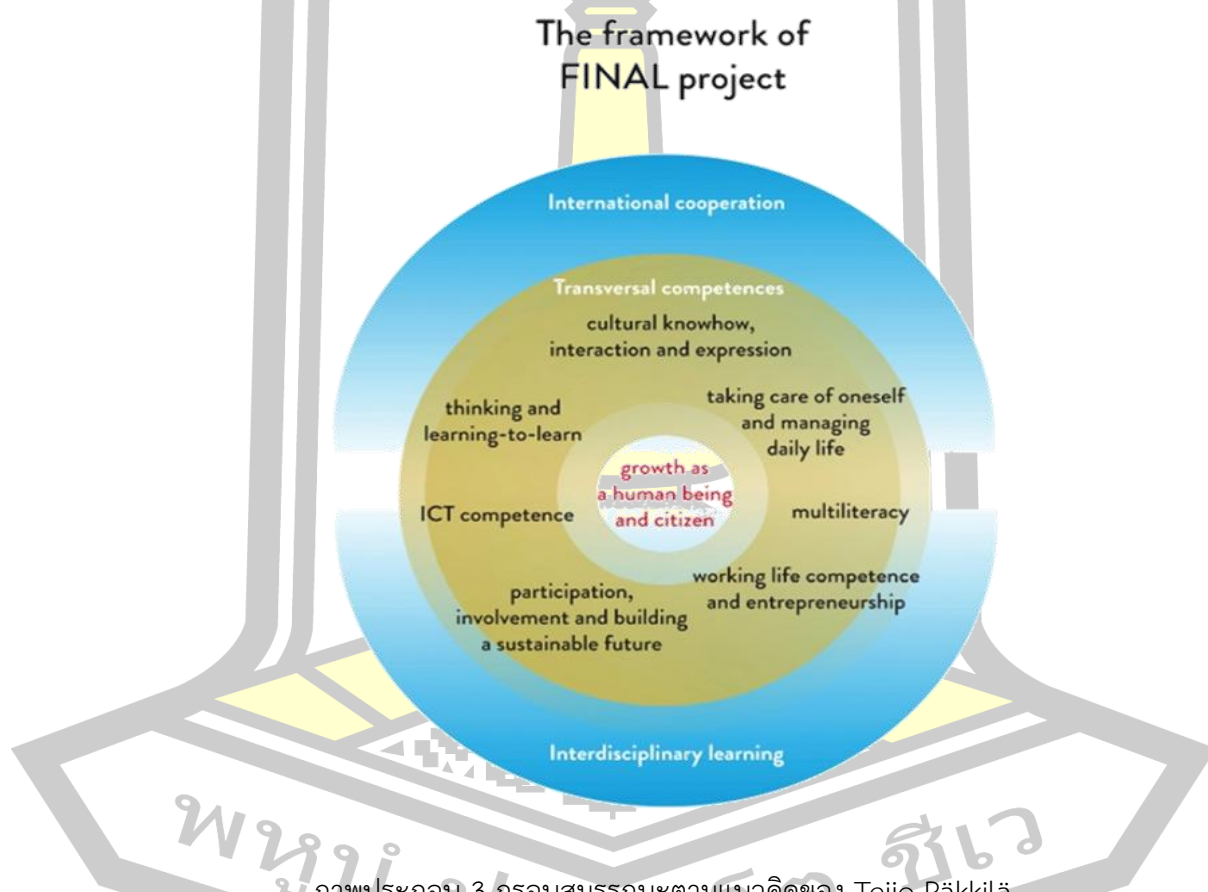

ภาพประกอบ 2 กรอบสมรรถนะตามหลักของ Finnish national board of education

ภาพนี้แสดงให้เห็นถึง กรอบสมรรถนะพื้นฐาน (Transversal Competences) ของระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศ ฟินแลนด์ โดยมีเป้าหมายคือ “การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์และพลเมืองที่สมบูรณ์” องค์ประกอบสมรรถนะหลักทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1. พัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. มีความเข้าใจวัฒนธรรม การสื่อสาร และการแสดงออกอย่างหลากหลาย

3. มีความสามารถในการดูแลตนเอง ผู้อื่น และความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน 4. เข้าใจและใช้ภาษา/สื่อหลากหลายประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้อย่างเหมาะสม 6. มีทักษะในการทำงานและความเป็นผู้ประกอบการ 7. มีส่วนร่วมในสังคม และสร้างอนาคตที่ยั่งยืน ซึ่งแกนหลักสมรรถนะครอบคลุมในด้าน ความรู้ ทักษะ ค่านิยม ทศนคติ และเจตจำนง

สรุปได้ว่าจุดเด่นของแนวคิดนี้ คือ การบูรณาการสมรรถนะเหล่านี้ในทุกวิชาและทุกกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กให้เติบโตทั้งด้านปัญญา สังคม และคุณธรรมอย่างรอบด้าน

ภาพประกอบ 3 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของ Teijo Päckilä

ภาพนี้แสดงกรอบแนวคิด ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในหลากหลายด้าน เพื่อส่งเสริม “การเติบโตในฐานะมนุษย์และพลเมือง” โดยมีการจัดองค์ประกอบในลักษณะวงกลมซ้อนกัน ดังนี้ 1. แกนกลาง เป้าหมายหลัก ได้แก่ การเติบโตในฐานะมนุษย์และพลเมือง 2. วงแหวนรอบแกนกลาง คือ สมรรถนะข้ามสาขา ที่จำเป็นในทุกด้านของชีวิต ประกอบด้วย ความรู้ด้านวัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์และการแสดงออก การคิดและการเรียนรู้เพื่อการ

การดูแลตนเองและการจัดการชีวิตประจำวัน การรู้เท่าทันสื่อ ความสามารถด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร การมีส่วนร่วมและสร้างอนาคตที่ยั่งยืน ความสามารถในชีวิตการทำงาน และผู้ประกอบการ 3. วงแหวนรอบนอก ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการเรียนรู้แบบ บูรณาการข้ามสาขา

สรุปได้ว่ากรอบสมรรถนะนี้ช่วยเน้นการพัฒนาทักษะหลากหลายมิติ ทั้งทักษะชีวิต การทำงาน การเรียนรู้ และความเป็นพลเมืองในโลกยุคใหม่

ประเทศนิวซีแลนด์

การจัดการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับ ประถมศึกษา (เกรด 1-8) ระดับมัธยมศึกษา (เกรด 9-13) และระดับอุดมศึกษา ซึ่งจำนวนโรงเรียนใน ระดับประถมศึกษาที่มีจำนวน 2,070 แห่งมีครูประมาณ 26,000 คน และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มี จำนวน 480 แห่งมีครูประมาณ 22,100 คน โดยเป็นโรงเรียนของรัฐร้อยละ 97 ของจำนวนโรงเรียน ทั้งหมด ประเทศนิวซีแลนด์กำหนดการศึกษาภาคบังคับตั้งแต่อายุ 6 -16 ปี (เกรด 1 - 12) ซึ่งในการ เรียนระดับมัศึกษานักเรียนจะต้องสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติ(National Certificate of Educational Achievement) มีการสอบใน 3 ระดับ ดังนี้

- นักเรียนเกรด 11 จะรับการทดสอบ NCEA-Level 1
- นักเรียนเกรด 12 จะรับการทดสอบ NCEA-Level 2
- นักเรียนเกรด 13 จะรับการทดสอบ NCEA-Level 3

การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู ถือเป็นเป้าหมายของ กระทรวงศึกษาธิการของประเทศนิวซีแลนด์ ทั้งนี้กระทรวงได้กำหนดแนวทางการสอนที่มีประสิทธิผล เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้สะท้อนความคิด หรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการทำกิจกรรม

ซึ่งจะช่วยพัฒนาความคิดริเริ่ม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

3. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสอดคล้องสัมพันธ์ของสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ ครูเป็นผู้ กระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็น ค้นหาข้อมูลหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และนำสิ่งที่ค้นพบประยุกต์ใช้ในบริบทใหม่หรือวิธีการใหม่

4. เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ ร่วมกันของนักเรียน และฝึกการทำ กิจกรรมร่วมกับผู้อื่นเพื่อสร้างวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้
5. ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ สู่ประสบการณ์จริง เพราะนักเรียน

จะเรียนรู้ได้ดี เมื่อสามารถบูรณาการสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับสิ่งที่รู้แล้ว และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

6. การจัดเตรียมให้นักเรียนมีโอกาสและเวลาในการเรียนรู้ รวมทั้งการฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ

7. ครูจัดการเรียนการสอนและวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งแสวงหาวิธีการเพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย

ทั้งนี้ แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลข้างต้น จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด อันเป็นคุณลักษณะความรู้ ความสามารถของนักเรียน เพื่อการดำรงชีวิตและเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะในการคิด จะช่วยให้นักเรียนสามารถคิดและแก้ปัญหา รวมทั้งการสร้างและการประยุกต์ความรู้

2. สมรรถนะการใช้ภาษา สัญลักษณ์ และข้อความ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาสัญลักษณ์ และข้อความ รวมทั้งเทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

3. สมรรถนะการจัดการ จะช่วยให้นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายส่วนตัว วางแผน และคิดวิธีการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนสามารถแสดงพฤติกรรมในฐานะผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

4. ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จะช่วยให้นักเรียนฝึกรับฟังผู้อื่น ตระหนักถึงความแตกต่าง การเจรจาต่อรอง และการแลกเปลี่ยนความคิด ซึ่งจะทำให้ได้เรียนรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ แสดงบทบาท และสามารถปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมตามบริบทที่แตกต่าง

5. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนช่วยเหลือชุมชน จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน มีความมั่นใจที่จะมีส่วนร่วมในชุมชน ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิ บทบาทความรับผิดชอบที่มีต่อชุมชน ตลอดจนการช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

พูน ปณ ทิโต ชเว

ภาพประกอบ 4 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของ Ministry of Education in New Zealand ภาพนี้แสดง กรอบแนวคิดของระบบการศึกษานิวซีแลนด์ ที่ออกแบบให้ผู้เรียนมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความมั่นใจ เชื่อมโยงกับผู้อื่น และมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น โครงสร้างประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา

สรุปได้ว่าระบบการศึกษานี้เน้น ความต่อเนื่องของพัฒนาการ โดยความสามารถในวัยเด็กจะถูกต่อยอดในแต่ละระดับการศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะคิดวิเคราะห์, สื่อสาร, ดูแลตนเอง, ทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีส่วนร่วมในสังคม เป้าหมายปลายทางคือ การหล่อหลอมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพในสังคม

พหุ อนุ ทิ โตะ ชี เว

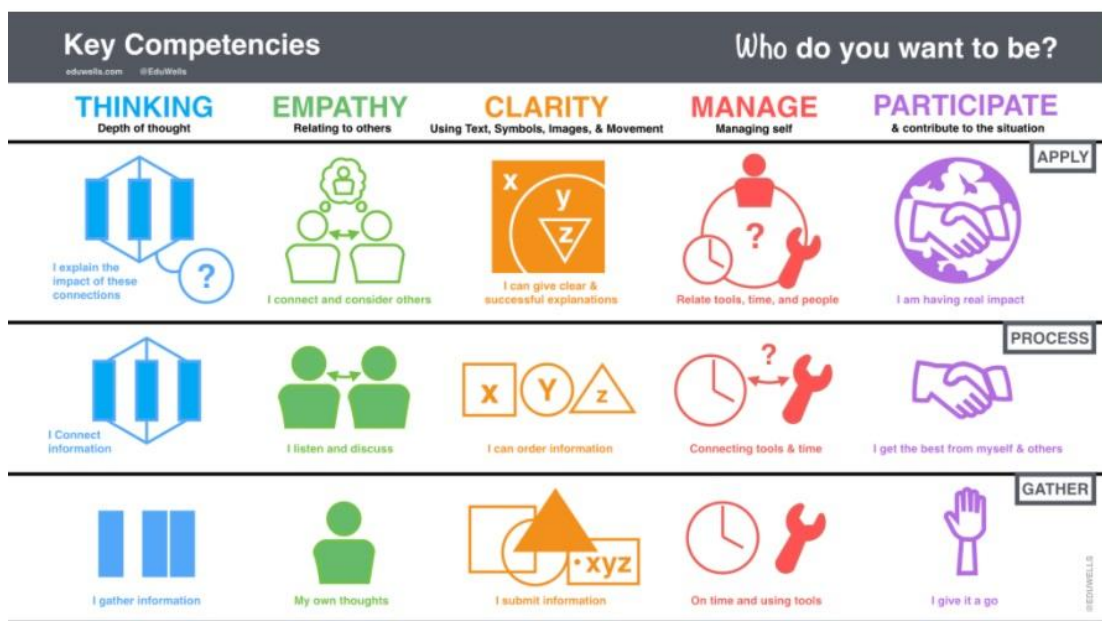

ภาพประกอบ 5 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของ International Schools in New Zealand
 ภาพนี้แสดง 5 สมรรถนะหลัก ของ The New Zealand Curriculum ซึ่งเป็นทักษะสำคัญ
 ที่นักเรียนควรพัฒนาเพื่อใช้ในการเรียนรู้ ชีวิตประจำวัน และการเป็นพลเมืองในสังคม โดยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดการตนเอง หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีวินัยในตนเอง มีแรงจูงใจภายใน และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง
2. การมีส่วนร่วมและมีบทบาทในสังคม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของต่อสังคมรอบตัว
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เข้าใจและเคารพความคิดเห็น ความรู้สึก และวัฒนธรรมของผู้อื่น สามารถสื่อสารและทำงานร่วมกันได้ดี
4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ใช้ทักษะการคิดเพื่อแก้ปัญหา ตั้งคำถาม วิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจเชิงลึก
5. การเข้าใจภาษา สัญลักษณ์ และข้อความ อ่าน เขียน และตีความสื่อที่หลากหลาย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสื่อสารและเรียนรู้

สรุปได้ว่าเป้าหมายหลักของกรอบสมรรถนะ คือ พัฒนาผู้เรียนให้พร้อมสำหรับโลกแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในด้านวิชาการ ชีวิต และสังคม

พหุ อนุ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 6 กรอบสมรรถนะตามแนวคิดของนักวิชาการ Sue Suckling

ภาพนี้เป็นการอธิบายสมรรถนะหลัก ในรูปแบบที่เน้นระดับการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เริ่มต้น พัฒนา และ ประยุกต์ใช้ได้จริง พร้อมคำถามชวนคิด คุณอยากเป็นใครในกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1. การคิดอย่างลึกซึ้ง คือ ฉันรวบรวมข้อมูลฉันเชื่อมโยงข้อมูล และฉันอธิบายผลกระทบของสิ่งที่เชื่อมโยงได้ 2. ความเข้าใจและสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ ความคิดของตนเอง ฉันฟังและพูดคุย และฉันเชื่อมโยงและพิจารณาคนอื่น 3. ความชัดเจนในการใช้ภาษา สัญลักษณ์ และการเคลื่อนไหว คือ ฉันส่งข้อมูล ฉันจัดเรียงข้อมูล และฉันสามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนและสำเร็จ 4. การบริหารจัดการตนเอง คือ ฉันตรงต่อเวลาและใช้เครื่องมือได้เชื่อมโยงเครื่องมือกับเวลา และ เชื่อมโยงเครื่องมือ เวลา และผู้คน 5. การมีส่วนร่วมและมีผลต่อสถานการณ์ คือ ฉันลองดู ฉันได้รับสิ่งที่ดีที่สุดจากตนเองหรือผู้อื่น และฉันมีผลกระทบจริง

สรุปแนวคิดหลักได้ว่า สมรรถนะทั้ง 5 ด้านช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง , ทำงานร่วมกับผู้อื่น, และ แสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ละสมรรถนะมีพัฒนาการจากระดับพื้นฐานสู่การนำไปใช้จริง ใช้แนวคิดนี้เพื่อสะท้อนตัวเอง พัฒนา และตั้งเป้าหมายว่าอยาก “เติบโตไปเป็นแบบไหน

การพัฒนาครูของนิวซีแลนด์ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนในระดับปฐมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา นั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดคุณสมบัติของครู เพื่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนานักเรียนในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ครูสอนระดับปฐมวัย มีคุณสมบัติขั้นต่ำคือ อนุปริญญาด้านการสอน
2. ครูสอนระดับประถมศึกษา มีคุณสมบัติขั้นต่ำคือ ปริญญาตรีด้านการสอน 3 ปี
3. ครูสอนระดับมัธยมศึกษา มีคุณสมบัติขั้นต่ำคือ ปริญญาตรีในสาขาวิชาเฉพาะ 3 ปี และประกาศนียบัตรบัณฑิตด้านการสอนอีก 1 ปี

การเข้าสู่วิชาชีพครูหลังจบการศึกษา เริ่มต้นด้วยการฝึกปฏิบัติงานในโรงเรียนเป็นเวลา 2 ปี แล้วจึงจะได้รับการรับรองลงทะเบียนเป็นครู และต้องต่อใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพทุก 3 ปี กับสภาครูนิวซีแลนด์ รวมทั้งต้องมีหลักฐานแสดงถึงการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง อาทิ การศึกษาต่อการฝึกอบรมระยะสั้น หรืออื่น ๆ ทั้งนี้การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถและคุณวุฒิเพิ่มขึ้นจะนำไปสู่การได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้นเช่นกัน

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนานักเรียนในระดับการศึกษาพื้นฐานมีคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาครูให้มีคุณสมบัติ และสมรรถนะในการสอนตามที่ กำหนด เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนและพัฒนานักเรียนแต่ละระดับการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะยกตัวอย่างคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยโอ๊คแลนด์ (The University of Auckland) และวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยแคนเทอร์เบอรี (University of Canterbury) ซึ่งมีหลักสูตรพัฒนาครูทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิตปริญญาโท และปริญญาเอก โดยทั่วไปจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก กำหนดเวลาเรียน 3 ปี, 2 ปี และ 3 ปี ตามลำดับ สำหรับหลักสูตรการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยโอ๊คแลนด์ และมหาวิทยาลัยแคนเทอร์เบอรีนั้น มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาใน 3 ระดับ ได้แก่

1. การศึกษาระดับปฐมวัย (early childhood education) เพื่อไปเป็นครูสอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล
2. การประถมศึกษา (primary teacher education) เพื่อไปเป็นครูสอนระดับประถมศึกษาที่เป็นครูประจำชั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้ทุกวิชา
3. การมัธยมศึกษา (secondary teacher education) เพื่อไปเป็นครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สอนวิชาเฉพาะ

ทั้งนี้ ครูที่สอนระดับปฐมวัยหรือครูที่สอนระดับประถมศึกษา หากเข้าศึกษาต่อเพิ่มเติมให้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดก็สามารถเปลี่ยนเป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษาได้

หลักสูตรพัฒนาครูโดยส่วนใหญ่เป็นสาขาการสอนหรือการเรียนการสอน นอกจากนี้

ยังมีสาขาการให้คำปรึกษา การศึกษาพิเศษ สุขศึกษา ตัวอย่างหลักสูตรพัฒนาครู เช่น

1. หลักสูตรปริญญาตรีด้านการเรียนการสอนระดับปฐมวัย โครงสร้างหลักสูตรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 กลุ่มวิชา กำหนดเวลาเรียน 3 ปี ดังนี้

1.1 กลุ่มรายวิชาเกี่ยวกับหลักสูตร นักศึกษาจะได้เรียนรู้ เกี่ยวกับหลักสูตรเด็กปฐมวัย ทฤษฎีการสอน และทักษะการสอนแต่ละเนื้อหาของหลักสูตร

1.2 กลุ่มรายวิชาการศึกษาศาสตร์ จะได้เรียนรู้ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการศึกษา ระบบการศึกษาของนิวซีแลนด์ บริบททางสังคม การเมืองและวัฒนธรรม ทักษะการสื่อสาร พัฒนาการของเด็ก การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล (3) กลุ่มรายวิชาการศึกษาวินิจฉัยและการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพ นักศึกษาจะได้ ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการสอน ฝึกปฏิบัติการในชั้นเรียนกับครูที่มีประสบการณ์ทุกปี ๆ ละ 8-10 สัปดาห์

2. หลักสูตรปริญญาตรีด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา โครงสร้างหลักสูตรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 กลุ่มวิชา ดังนี้

2.1 กลุ่มรายวิชาเกี่ยวกับหลักสูตร นักศึกษาจะได้เรียนรู้ เกี่ยวกับหลักสูตรและวิชาต่าง ๆ ที่ครูประถมศึกษาจะต้องสอน อาทิ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2 กลุ่มรายวิชาการศึกษาศาสตร์ นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์เป้าหมายของการศึกษา ระบบการศึกษาของนิวซีแลนด์ บริบททางสังคม การเมืองและวัฒนธรรม พัฒนาการของเด็ก การจัดการเรียนการสอน การจัดการในชั้นเรียน การประเมินผล และทักษะการสื่อสาร

2.3 กลุ่มรายวิชาการศึกษาวินิจฉัย นักศึกษาจะได้เรียนรู้ จากการสังเกตชั้นเรียน การวางแผน การวินิจฉัย และฝึกทักษะการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นข้อกำหนดของครูระดับประถมศึกษาของนิวซีแลนด์

2.4 กลุ่มรายวิชาการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพ นักศึกษาจะต้องไปฝึกปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อเรียนรู้บทบาทของครู จะได้วางแผน ทดลองสอนและพัฒนาทักษะสอน ทักษะการจัดการ ในการดูแลของครูที่มีประสบการณ์ ทุกปี ๆ ละ 8-12 สัปดาห์ โดยกำหนดให้ทำงานประมาณ 8 ชั่วโมงต่อวัน

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตด้านการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา สำหรับผู้ที่จบปริญญาตรีแล้วที่ต้องการพัฒนาเป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษา โครงสร้างหลักสูตรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 กลุ่มวิชา ดังนี้

3.1 กลุ่มรายวิชาเกี่ยวกับการศึกษาวินิจฉัย นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนการสอน การจัดการชั้นเรียน ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการนำเสนอ ทฤษฎีการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน

3.2 กลุ่มรายวิชาการสอน นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรของนิวซีแลนด์ และการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีการสอนและการจัดการ ตลอดจนฝึกการประเมินผล โดยทั่วไปมหาวิทยาลัยจะเปิดในสาขาวิชาต่าง ๆ อาทิ ศิลปศึกษา ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา ภาษาเมารี คณิตศาสตร์ ดนตรี วิทยาศาสตร์ (เคมี/ชีวศึกษา/ฟิสิกส์) สังคมศึกษา เป็นต้น

3.3 กลุ่มรายวิชาการศึกษา นักศึกษาจะได้เรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญา การเมือง วัฒนธรรม และจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาสามารถ แก้ปัญหาได้ในบริบทของชีวิตจริง

3.4 กลุ่มรายวิชาฝึกปฏิบัติการสอน นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติการสอนและ ฝึกทักษะการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้มีประสบการณ์ในสถานการณ์จริง โดยกำหนดเวลาฝึกปฏิบัติการสอน 14 สัปดาห์ การได้ศึกษาเรียนรู้ ครั้งนี้ทำให้เห็นความแตกต่าง ของลักษณะการพัฒนาคูของนิวซีแลนด์ที่แตกต่างจากประเทศไทย กล่าวคือ หลักสูตรครูของ นิวซีแลนด์มุ่งพัฒนาคูที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาแต่ละระดับ (ปฐมวัย/ประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา) และครูที่สอนแต่ละระดับก็มีคุณสมบัติขั้นต่ำที่แตกต่างกันตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด ส่วนหลักสูตรครูของประเทศไทยในปัจจุบันมุ่งพัฒนาคูในสาขาวิชาเฉพาะ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถดำเนินการจัดการเรียน การสอนและพัฒนาักเรียนได้ในเกือบทุกระดับ ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา รวมทั้งปฐมวัย จึงอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาคูของไทยเน้นความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ส่วนหลักสูตรครู ของนิวซีแลนด์เน้นความเชี่ยวชาญในด้านสอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียนแต่ละระดับเป็น หลัก โดยหากครูปฐมวัย หรือครูประถม ศึกษาต้องการพัฒนาเปลี่ยนไปสอนระดับมัธยมศึกษา ก็ต้อง ศึกษาต่อให้มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2562) ได้จัดทำหนังสือกรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการยกระดับการศึกษาของครู เป็นหนึ่งในวาระสำคัญด้านการศึกษาที่ 11 ประเทศในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้จะต้องทำร่วมกัน ซึ่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมิโอ) ได้เป็นผู้นำ เรื่องนี้ในช่วงเวลา ตั้งแต่ปี 2558 จนถึง ปี 2578 เจ้าหน้าที่ ระดับสูงจากกระทรวงศึกษาธิการใน 11 ประเทศ ตระหนักดีว่าโรงเรียนในปัจจุบันดำเนินการภายใต้ โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและสลับซับซ้อนด้านความรู้ และข้อมูลข่าวสาร ครูมีหน้าที่ต้อง เตรียมักเรียนให้พร้อมด้วยทักษะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการสำหรับอนาคต ด้วยเหตุนี้ ครูจำเป็นต้อง มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยอาชีพ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง ดังนั้น

กระทรวงศึกษาธิการของ 11 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงตกลงร่วมกันที่จะส่งเสริมวิชาชีพ การสอนให้เป็นวิชาชีพทางเลือกแรกโดยการพัฒนาครูก่อนประจำการและระหว่างประจำการให้เป็น ครูมืออาชีพ โดยนำกรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปใช้เป็นแนวทาง ในเดือนกุมภาพันธ์ 2560 ครุสภาโดยความร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมส) และศูนย์ภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ (ซีมีโอ อินโนเทค) ได้ริเริ่มพัฒนากรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้น และนำไปสู่การจัดประชุมเจ้าหน้าที่ ระดับสูงจากกระทรวงศึกษาธิการ 11 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในเดือนเมษายน 2560 ณ กรุงเทพมหานคร ในการประชุมครั้งนั้นได้มีการทบทวนและอภิปรายเกี่ยวกับมาตรฐานครู จากประเทศต่าง ๆ รวมถึงเอกสารมาตรฐานสมรรถนะทางการสอนในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้: การตรวจสอบใน 11 ประเทศ รวมถึงการเรียนเชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรและ สถาบันการศึกษาชั้นนำ อาทิ วิทยาลัยครูของ มหาวิทยาลัยโคลอมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และ องค์กรการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) มาให้ความรู้และ แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องสมรรถนะของครูด้วย เมื่อเสร็จสิ้นการประชุม ได้มีการสรุปข้อตกลงร่วมกัน เกี่ยวกับองค์ประกอบมาตรฐานที่จะใช้เป็น กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากผล ดังกล่าว ต่อมาจึงได้มีการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญ ในเดือนสิงหาคม 2560 ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจสอบยืนยันรายละเอียดร่างกรอบสมรรถนะครูเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการศึกษาของครูกว่า 40 คน จากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 11 ประเทศ และผู้แทนจาก ศูนย์ระดับภูมิภาคที่มีโอส่วนหนึ่งเข้าร่วมประชุมด้วย การประชุมจัดขึ้น ในรูปแบบการประชุม กลุ่มย่อยเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนร่างกรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อประเมิน ความสัมพันธ์ของสมรรถนะกับบริบทความหลากหลายของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงความต้องการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพครูในภูมิภาค ผู้เชี่ยวชาญยังได้มีการทบทวนความ สมบูรณ์ และความเชื่อมโยงเชิงตรรกะของสมรรถนะภายใต้ขอบข่ายและข้ามขอบข่ายที่จำเป็น 4 ด้าน

กรอบสมรรถนะนี้ ประกอบด้วยสมรรถนะที่จำเป็น 4 ด้าน และสมรรถนะทั่วไป 12 ด้าน ซึ่งครูในภูมิภาคจำเป็นต้องมี นับเป็นเอกสารอ้างอิงที่มีลักษณะเฉพาะและทำให้เกิดการ ตอบสนองได้ง่ายเป็นพิเศษ ในการที่จะเติมเต็มมาตรฐานครูที่มีอยู่เดิมในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ 11 ประเทศ ซึ่งจะคล้าย ๆ กับวิธีการที่คณะกรรมการยุโรปนำมาใช้ในการรวมตัวกันในกลุ่ม ประเทศสมาชิกเพื่อปฏิรูปการศึกษาครู โดยใช้สมรรถนะเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาให้แก่ครู ก่อนประจำการ การสรรหาและการคัดเลือกครู การฝึกอบรมระหว่างประจำการ และการพัฒนา วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ทำยที่สุดแล้ว กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ฉบับนี้ ได้ผ่านการ

รับรองจากที่ประชุม เจ้าหน้าที่ระดับสูงของซีมีโอ ในเดือนพฤศจิกายน 2560 และต่อมาก็ได้รับการอนุมัติจากสภารัฐมนตรีศึกษา แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในเดือนกรกฎาคม 2561 ในฐานะครู ท่านสามารถได้รับประโยชน์จากการทราบถึง สมรรถนะที่ท่านจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติตามบทบาท ของตัวเองให้ประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับที่ เจ้าหน้าที่ในกระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหาร โรงเรียนอาจพบว่ากรอบสมรรถนะนี้เป็นข้ออ้างอิงที่สำคัญ ต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นของ ผู้บริหารโรงเรียนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย

ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะ หมายถึง การผสมผสานระหว่าง ทักษะ องค์ความรู้ พฤติกรรม คุณลักษณะ ที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น การสอนเป็นงานที่มีความซับซ้อน ครู จำเป็น ต้องใช้การผสมผสานสมรรถนะเพื่อเชื่อมโยงกับบริบทของการศึกษาที่กำลังเปลี่ยนแปลงใน การบูรณาการ ระดับภูมิภาค ความท้าทายคือความยากในการที่จะทำให้ครูกว่า 5 ล้านคนในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยึดถือสมรรถนะสำคัญนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่น่าพึงพอใจ ที่สุด

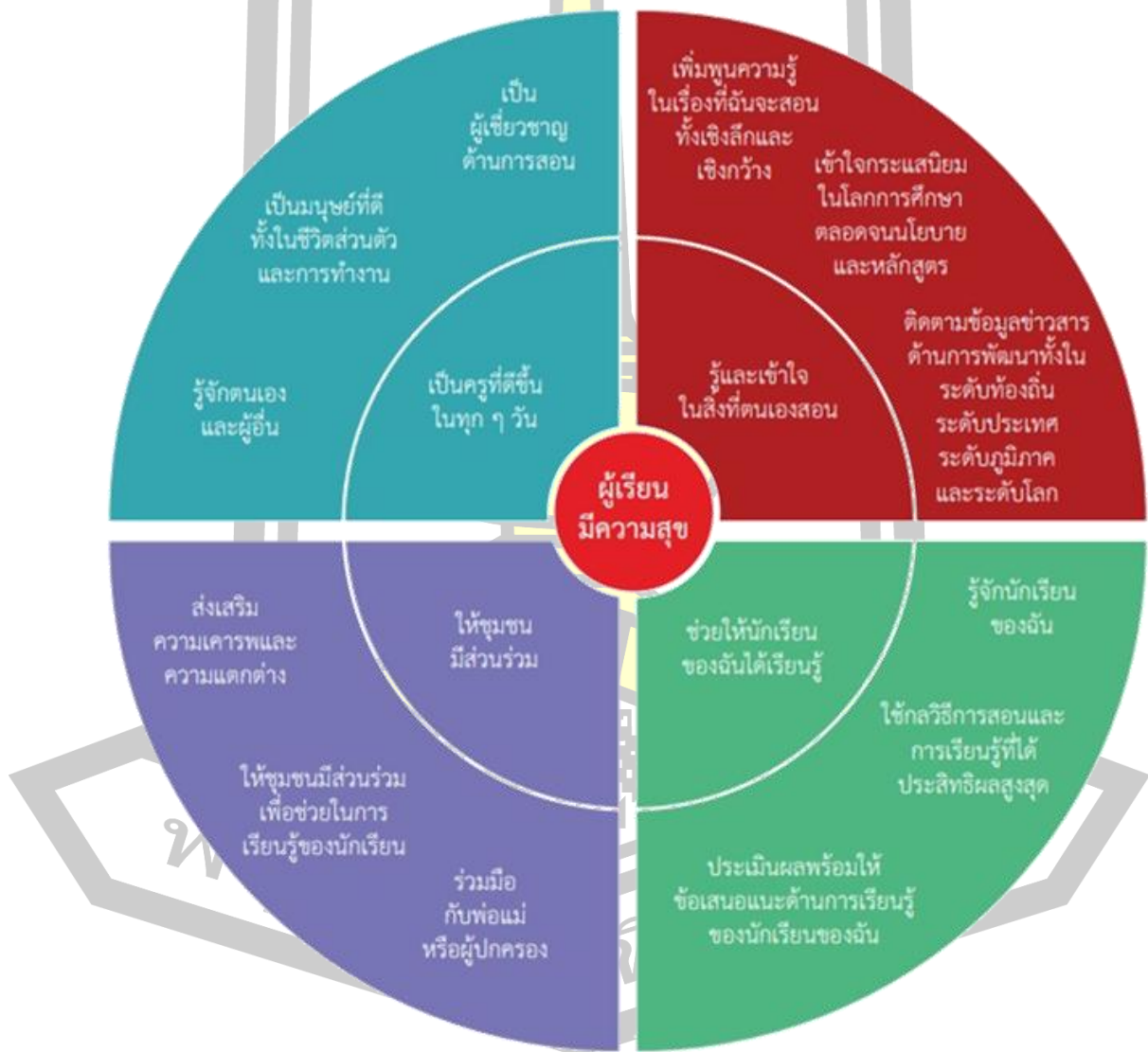
กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะช่วยเป็นแนวทางในการแก้ไข การปฏิบัติงาน ของครูทั่วภูมิภาค ในฐานะกรอบอ้างอิง ซี-ทีซีเอฟจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่ ตอบสนอง ต่อวิวัฒนาการความต้องการด้านการสอนในวิชาชีพ ควรมีการตีความหรือให้ความหมาย สมรรถนะ ที่ระบุไว้ในกรอบนี้ ตามบริบทท้องถิ่นและความต้องการจำเป็นเฉพาะด้านของแต่ละ ประเทศด้วย

ความสำคัญของสมรรถนะ

1. ความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่จะสอน คือ ความสามารถของครูในการเพิ่มพูน ความรู้ในเรื่องที่ตน จะสอนทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง ความเข้าใจกระแสนิยมในโลกการศึกษา ตลอดจน นโยบายและ หลักสูตร ทั้งนี้ครูยังต้องก้าวทันตามพัฒนาการทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลกเช่นกัน
2. การช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ คือ ความสามารถในการรู้จักนักเรียนของครูโดยใช้ กลวิธีการสอน และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่สุด และประเมินผลพร้อมให้ข้อเสนอแนะด้านการ เรียนรู้ ของนักเรียนได้
3. การให้ชุมชนมีส่วนร่วม คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองของนักเรียน ช่วยให้ผู้ชมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งเสริมให้เกิดการ เคารพซึ่งกันและกัน และยอมรับในความแตกต่าง

4. การพัฒนาตนเองเป็นครูที่ดีขึ้นในทุก ๆ วัน คือ ความสามารถที่จะรู้จักตัวเองและผู้อื่น เป็นมนุษย์ที่ดี และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน

สมรรถนะสำคัญทั้งสี่ด้านนี้ประกอบด้วย สมรรถนะทั่วไปอีก 12 ข้อ สมรรถนะเอื้อ (enabling competencies) 31 ข้อ และตัวชี้วัด 136 ข้อ สมรรถนะเอื้อเป็นเกณฑ์การปฏิบัติขณะที่ตัวชี้วัด เป็นตัวอธิบายพฤติกรรม สังเกตได้จากครูผู้มีประสิทธิภาพสูง สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างมาตรฐานในการทำงาน ที่เหมือนกันให้กับครูทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 7 กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จากภาพนี้แสดง กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเน้นให้ ผู้เรียนมีความสุข เป็นเป้าหมายหลัก โดยแบ่งสมรรถนะครูออกเป็น 4 ด้านหลัก ๆ ได้แก่:

ด้านวิชาชีพครู ได้แก่ เพิ่มพูนความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างลึกและกว้าง เข้าใจและปฏิบัติ ตามนโยบายการศึกษา รู้และเข้าใจในสิ่งที่ตนเองสอน และติดตามความก้าวหน้าทางการศึกษา ระดับประเทศ/ภูมิภาค/โลก

ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ รู้จักนักเรียนของตน ใช้การสอนที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนของตนได้เรียนรู้ และประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

ด้านตนเองและวิชาชีพ ได้แก่ เป็นครูที่ดีขึ้นในทุก ๆ วัน รู้จักตนเองและผู้อื่น เป็นมนุษย์ ที่ดีทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมความเคารพและความแตกต่าง ร่วมมือกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง และช่วยให้นักเรียนของตนได้ เรียนรู้ร่วมกับชุมชน

สรุปคือ การเป็นครูที่มีสมรรถนะรอบด้าน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขและได้รับการ เรียนรู้อย่างมีคุณภาพในทุกบริบทของชีวิตและสังคม

กรอบในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู

กรอบที่นำมาสังเคราะห์จากต่างประเทศ ได้แก่ University of Helsinki, Finnish national board of education, Teijo Päckilä, Ministry of Education, International Schools in New Zealand, Sue Suckling.

กรอบที่นำมาสังเคราะห์จากในประเทศ ได้แก่ กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกระทรวงศึกษาธิการ

ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์กรอบสมรรถนะ

ฟินแลนด์	นิวซีแลนด์	กรอบสมรรถนะ ครูเอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้	กระทรวงศึกษาธิการ	ผลการสังเคราะห์
ความมั่นใจใน ตนเอง	สมรรถนะในการ คิด	เป็นครูที่ดีใน ทุก ๆ วัน	การบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้	ความรู้ความเข้าใจ ในด้านการสอน

ความคิด สร้างสรรค์	สมรรถนะการใช้ ภาษา สัญลักษณ์ และข้อความ	รู้และเข้าใจในสิ่ง ที่ตนเองสอน	การพัฒนาผู้เรียน	การทำงานร่วมกับ ชุมชน
ทักษะทางปัญญา	สมรรถนะการ จัดการ	ช่วยให้นักเรียน ของฉันได้เรียนรู้	การบริหารจัดการชั้น เรียน	ความสามารถใน การจัดการเรียน การสอน
ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์	ความสัมพันธ์กับ บุคคลอื่น	ให้ชุมชนมีส่วน ร่วม	การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน	
ความสามารถใน การออกแบบ สิ่งแวดล้อม ทางการสอน การศึกษาค้นคว้า และการเรียนรู้	การมีส่วนร่วม และการสนับสนุน ช่วยเหลือชุมชน		ภาวะผู้นำ	
			การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับ ชุมชน	

ตาราง 2 (ต่อ)

สมรรถนะ	คุรุสภา	SEA-TCF	Finland	New-Zealand	สรุป
K	- การพัฒนาตนเองในด้าน การแสวงหาความรู้ - รู้จักตนเอง พัฒนาตนเอง และผู้อื่น	- การเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ตน จะสอนทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง - ความเข้าใจ กระแสนิยมใน โลกาการศึกษา นโยบายและ หลักสูตร	- การพัฒนาตนเองให้ทันต่อ ความก้าวหน้า	- การหาความรู้ที่มีผลดีต่อตนเอง และ การจัดการ ความรู้ของ ตนเอง	- การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลก - การรู้จัก ตนเอง
P	- รอบรู้และ ประยุกต์ ใช้ เนื้อหาวิชาที่ สอน - รู้จักผู้เรียน - ออกแบบการ เรียนการสอน และปฏิบัติการ จัดการเรียนที่มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	- เป็น ผู้เชี่ยวชาญด้าน การสอน - ความสามารถ ในการรู้จัก นักเรียนของครู	- การเป็นผู้มี ความคิด สร้างสรรค์ - ทักษะทาง ปัญญา ความสามารถใน การใช้สติปัญญา - ความสามารถ ในการออกแบบ สิ่งแวดล้อม ทางการสอน การศึกษาค้นคว้า และการเรียนรู้	- การคิด - การใช้ ภาษา สัญลักษณ์ และ ข้อความ - การจัดการ ชั้นเรียน	- การ ประยุกต์ใช้ ความรู้ - การบูรณา การสิ่งต่าง ๆ มาใช้ในการ จัดการเรียน การสอน - การ แก้ปัญหาที่พบ เจอในการ ทำงาน

ตาราง 2 (ต่อ)

สมรรถนะ	คุรุสภา	SEA-TCF	Finland	New-Zealand	สรุป
A	- การสร้างความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	- การทำงานร่วมกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียน และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน - ส่งเสริมให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกัน - การยอมรับในความแตกต่าง	- การมีความมั่นใจในตนเอง - การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	- ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น - การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนช่วยเหลือชุมชน	- การทำงานประสานงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผล

สรุปได้ว่า สมรรถนะของนักศึกษาครูประกอบไปด้วย การพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษะทางปัญญาและการทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปพัฒนาเป็นโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูต่อไปด้วยกระบวนการ Delphi

ตาราง 3 กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู

แนวคิด	Finland			New Zealand			TCF	ศธ.	รวม
	A	B	C	D	E	F			
ความมั่นใจในตนเอง	/	/	-	/	/	-	-	-	4
ความคิดสร้างสรรค์	/	-	-	-	/	-	-	-	2
ทักษะทางปัญญา	/	/	/	/	/	/	/	-	7
การมีปฏิสัมพันธ์	/	/	/	/	/	/	/	/	8
การออกแบบและจัดการชั้นเรียน	/	-	-	-	-	-	/	/	3
การมีส่วนร่วมกับชุมชน	-	/	/	/	/	/	/	/	7
ภาวะผู้นำ	-	-	/	/	/	-	-	/	4
การใช้เทคโนโลยีในการสอน	/	/	/	-	-	/	-	/	5

- A หมายถึง University of Helsinki
 B หมายถึง Finnish national board of education
 C หมายถึง Teijo Päckilä
 D หมายถึง Ministry of Education
 E หมายถึง International Schools in New Zealand
 F หมายถึง Sue Suckling

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าสมรรถนะด้านที่ควรเสริมสร้าง ได้แก่ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์
 รองลงมา คือ ด้านทักษะทางปัญญา และการมีส่วนร่วมกับชุมชน

ตาราง 4 วิเคราะห์กรอบสมรรถนะ

สมรรถนะ	ฟินแลนด์	นิวซีแลนด์	TCF	กระทรวง ศึกษาธิการ
K				
1. การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทและความ แตกต่างระหว่างบุคคล				
2. การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน				
3. การพัฒนานวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบัน				
4. การเข้าอบรมในเรื่องหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ สาขาวิชาของตนเอง	/	-	/	/
5. ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และ แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่พบเจอในการทำงาน				
6. การประยุกต์ความรู้ หลักการ ทฤษฎีและ กระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในการคิดวิเคราะห์				
7. ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการเรียนการสอน				

ตาราง 4 (ต่อ)

สมรรถนะ	ฟินแลนด์	นิวซีแลนด์	TCF	กระทรวง ศึกษาธิการ
<p>P</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 2. สามารถคิดริเริ่มและพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ และการบูรณาการทางวิชาการและวิชาชีพ 3. การพัฒนาให้นักศึกษานักศึกษา วิจัย และพัฒนา นวัตกรรม สื่อ องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา 4. การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยที่ถูกต้อง 5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 6. การออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพของชุมชน ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และจารีตประเพณี 7. การบูรณาการความรู้ในการปฏิบัติงานจาก สถานศึกษาที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา 	/	/	/	/
<p>A</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการประสานงาน ติดต่อสื่อสารกับ บุคลากรในสถานที่ปฏิบัติงานได้ 2. การพัฒนาบุคลิกภาพด้านการปรับตัว 3. สร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ได้ เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ 4. การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับตนเองและผู้อื่น อยู่เสมอ 5. เป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนา พฤติกรรมของตนเอง ฝึกให้นักเรียนยอมรับการทำงาน อย่างมีส่วนร่วม 	/	/	/	/

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู

ความหมายการพัฒนาครู

ธนานันท์ ดียิ่ง (2556 : 61) กล่าวว่า การพัฒนาครู หมายถึง การพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

ความจำเป็นในการพัฒนาครู

ธนานันท์ ดียิ่ง (2556 : 61) การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นกรรมวิธีที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ได้ผลดีมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรตามแนวคิดดั้งเดิมเชื่อว่าการพัฒนาบุคลากร เป็นสิ่งไม่จำเป็นสำหรับองค์กร ผู้นำองค์กรมีหน้าที่เฉพาะแต่เพียงบังคับบัญชาควบคุมให้พนักงานแต่ละ คนปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง หรือตามที่ได้รับมอบหมายถ้าหากบุคคลใดต้องการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของตนจะต้องขวนขวายเอง แต่แนวคิดสมัยใหม่เชื่อว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นหน้าที่ ที่สำคัญและจำเป็นที่องค์กรทุกองค์กรจะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ ถึงแม้ว่าจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่องค์กรจะได้รับประโยชน์มากกว่าโดยมีเหตุผลสนับสนุน 2 ประการ คือ

1. ถึงแม้ว่าองค์กร จะมีระบบการสรรหาคัดเลือกที่ดีพอได้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเพียงใดก็ตามก็มิได้เป็นหลักประกันว่าบุคคลนั้นจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ในทันที และตลอดไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการเลื่อนตำแหน่งหรือโอนย้ายไปปฏิบัติหน้าที่อื่น ย่อมมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดีเสียก่อน

2. ในปัจจุบันได้มีการคิดค้น และนำเอาวิทยาการบริหารสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ อย่างแพร่หลายจึงเป็นความจำเป็นที่บุคคลทุกคนจะต้องปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรที่ต้องแข่งขันกับผู้อื่นย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคลากรของตนให้มีความรู้ ความสามารถที่สูงขึ้นอยู่เสมอ ยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ความเชื่อเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรมีแนวโน้มสูงขึ้น เพราะเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการก้าวกระโดดสู่ความเจริญทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีอย่างไร้พรมแดน ซึ่งองค์กรต้องดำเนินการแข่งขันกับต่างประเทศด้วยการพัฒนาต้องดำเนินงานเฉพาะที่เฉพาะองค์กรไม่มีการลอกเลียนแบบกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่องค์กรนั้น ๆ มีความจำเป็นและต้องการพัฒนาเรื่องอะไร

การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญและความจำเป็นมากสำหรับหน่วยงานหรือสถานศึกษา เพราะการพัฒนาบุคลากรทำให้คนเรามีความสัมพันธ์ที่ดีเกิดความถูกต้องระหว่างบุคคล

ทำให้มีวิธีการทำงานที่ดีจะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีคุณภาพมีความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย หรืองานที่รับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีคุณภาพ บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ความสำคัญของการพัฒนาครู

ธนานันท์ ตี๋ยิ่ง (2556) การพัฒนาครูก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. การพัฒนาครู ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครู ทำให้ครูมีสมรรถภาพในการสอนมีความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น
2. การพัฒนาครู ช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลาและลดความสูญเปล่าทางวิชาการ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำอะไรผิดพลาดง่าย ๆ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำการสอนนักเรียนได้ผลเต็มที่และตรงตามจุดประสงค์ ส่วนนักเรียนก็มีความรู้ ความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. การพัฒนาครู ช่วยทำให้ครูได้เรียนรู้ งานในหน้าที่ได้เร็วขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุให้เข้าทำงานใหม่ ๆ และครูที่ย้ายไปทำการสอน ณ ที่ทำงานแห่งใหม่
4. การพัฒนาครู ช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานในสายงานต่าง ๆ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง จะมีความเข้าใจงานการสอนและงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี
5. การพัฒนาครู ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การงานกล่าวคือ ทำให้ครูทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งทางการบริหารที่มีสถานภาพดีขึ้น
6. การพัฒนาครู ช่วยทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งหลักการปฏิบัติงานและเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

พูน ปณ ภิโต ชีเว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอน พัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครู และประเมินผลรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนาโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา โดยการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหาร จาก 18 สถานศึกษา รวมจำนวน 1,000 คน เพื่อสร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครู ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครู โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษานิเทศก์และนักวิชาการ จำนวน 20 คน ระยะที่ 3 ประเมินผลรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูและนักเรียนจาก 18 สถานศึกษา จำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มี 5 กระบวนการ คือ การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบ การสอน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่พบ คือ ปัญหาความแตกต่างระหว่างผู้เรียน นักเรียนขาดทักษะ และกระบวนการไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาไปเนื้อหาสาระอื่น ๆ และปัญหาครูผู้สอน ได้แก่ การขาดทักษะการสอน เทคนิคและกระบวนการสอน รวมทั้งปัญหาความไม่ต่อเนื่องของการเรียนการสอน ดังนั้นสาระสำคัญคือ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองนั้นความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและถูกสร้างขึ้น โดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) 2) รูปแบบสมรรถนะด้าน การสอนของครู มีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เอกสารประกอบได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเสริมสร้างสมรรถภาพการสอนตามแนวคิด การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 3) ผลการประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครู พบว่า ครูผู้สอนที่ใช้รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน ความรู้ความเข้าใจการวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบการสอน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลสูงกว่าครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้การ สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนเกิดทักษะ ในการแสวงหาความรู้

แพรวนภา เรียงริลา (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการ ปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติการสอน สำหรับ นักศึกษาครูโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนสำหรับ นักศึกษาครู 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู 3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการ เสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู ดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะการปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครูประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย ได้แก่ สมรรถนะ ด้านการเข้าใจผู้เรียน สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะด้านการประเมินผลผู้เรียน และสมรรถนะด้านจิตวิทยา 2. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติการสอนสำหรับนักศึกษาครู ที่พัฒนาขึ้นมี 2 ระยะ ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม แบ่งออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การ เข้าใจผู้เรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การออกแบบการจัดการ เรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สุนทรียสนทนา (Dialogue) 4) หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้(Sharing) 5) หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การสะท้อนคิด (Reflection) ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติการสอน เป็นการด าเนินการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาครู 5 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นที่ 1 การค้นหาปัญหาาร่วมกัน ขั้นที่ 2 การวางแผนบทเรียนร่วมกัน ขั้นที่3 การสอน และการสังเกตชั้น เรียนร่วมกัน ขั้นที่4 การอภิปรายบทเรียนและปรับปรุงแก้ไขบทเรียนร่วมกัน และ ขั้นที่5 การสะท้อนผลและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน 3. ประสิทธิผลของรูปแบบการเสริมสร้าง สมรรถนะ พบว่า 1) นักศึกษาครูที่ผ่านการเรียนรู้ตามรูปแบบการ เสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติการ สอนมีสมรรถนะที่เพิ่มขึ้นตามช่วงระยะเวลาที่ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักศึกษาครูที่ผ่านการเรียนรู้ตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติการสอนมีสมรรถนะ การปฏิบัติการ สอนในสถานศึกษาสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักศึกษาครูที่ปฏิบัติการสอนสังกัด ภายใต้มหาวิทยาลัย และสังกัดส านักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการ ปฏิบัติการสอนมีสมรรถนะการ ปฏิบัติการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รินรตี พรามณี (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู มหวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อ 1) ศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู 2) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพรูชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 02143401 ประสบการณ์วิชาชีพรูระหว่างเรียน 1 และรายวิชา 02143402 ประสบการณ์วิชาชีพรูระหว่างเรียน 2 ในภาคการเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 13 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษามีผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาพรวม อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.43$) โดยด้านที่มีผลประเมินสูงที่สุด คือ ด้านความประพฤติ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.71$) รองลงมา คือ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพรู ($\bar{x} = 4.65$) ลำดับที่สาม คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.52$) สำหรับด้านที่มีผลการประเมินน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.28$) ตามมาด้วย ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.21$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.19$) ตามลำดับ 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) ส่วนใหญ่คะแนนประเมินไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งประเด็นที่นักศึกษาได้พัฒนาวิธีการสอน เทคนิคการสอนต่าง ๆ ได้รับการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพรู ได้พัฒนาสมรรถนะวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เกิดการเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง สามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทำทหายและกระตุ้นความใฝ่รู้แก่ผู้เรียน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

ปฐมาภรณ์ ปะการะโพธ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดส านักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2) พัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และต้องการ จาเป็นของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 308 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การประเมินโปรแกรม ความเป็นไปได้ของโปรแกรม โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2. โปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา มี 5 Module ประกอบด้วย Module 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์และการ ปฏิบัติจริง Module 2 การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ Module 3 การวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง Module 4 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Module 5 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย การเรียนรู้ด้วย ตนเอง และการประชุมเชิงปฏิบัติการ 5) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินความรู้ ความเข้าใจ ก่อน-หลัง การพัฒนาการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมพัฒนาและการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม โปรแกรม ผลการประเมินโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดส านักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและ ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วิทยา สมพมิตร (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 80 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 247 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ(Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และ แนวทางโปรแกรมเสริมสร้าง สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 2) แบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู โรงเรียนกลุ่มที่เป็น (Best Practice) สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และระดับมาก ตามลำดับ 2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ Active Learning สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. รูปแบบและวิธีการพัฒนามี 4 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 เตรียมการ ขั้นที่ 2

พัฒนา ขั้นที่ 3 บูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 ประเมินผลหลังการพัฒนา และ 4. เนื้อหาและสาระสำคัญเป็นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของของครูแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ ทดลอง 4) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6) ขั้นประเมินผล ซึ่ง วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่นำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาโปรแกรมได้แก่การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) การสอนงาน (Coaching) การนิเทศ (Supervising) และกระบวนการพี่เลี้ยง (Mentoring) และ 5.การวัดและประเมินผลโปรแกรม

สรลพร ถนัทรอบ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 472 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น PNImodified ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่าสภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ และด้านการสร้างและพัฒนาซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ตามลำดับ 2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบจำนวน 6 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) โครงสร้างของโปรแกรม 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) เทคนิคและเครื่องมือ 6) การวัดและประเมินผล ขอบข่ายเนื้อหาของโปรแกรมฯ แบ่งออกเป็น 6 Module ได้แก่ Module 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร Module 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ Module 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน Module 4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Module 5 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม และ Module 6

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีวิธีการเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะครู คือ การฝึกอบรม การพัฒนาตนเอง การสอนงานแบบพี่เลี้ยง การศึกษาดูงาน และการประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับ เทคนิคและเครื่องมือ ได้แก่ เอกสารประกอบโปรแกรม ใบกิจกรรม แบบทดสอบและแบบประเมิน ความพึงพอใจ ส่วนการประเมินผล ประกอบด้วยประเมินตนเองก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา ประเมินการทำกิจกรรมตามกำหนด ประเมินความสนใจและตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเอง ประเมิน การซักถาม และการให้ข้อคิดเห็น ประเมินการรายงานอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ โปรแกรมฯ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ชัยพร กาบบัว (2565) ได้พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ การวิจัย นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการ เสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ 2) โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้ วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง ประสงค์และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 346 คน ได้มาโดยวิธีการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิแล้วสุ่มแบบ ง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู สถิติใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการ จำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การวัดและประเมินผลอยู่ใน ระดับมาก ด้านการกำหนดขอบเขตการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ด้านการเลือกใช้เทคนิค และเครื่องมือในการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านการวิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการ ประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก 2. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยโปรแกรมมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2)

วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล มีผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และ อรพรรณ ตูจันดา (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อ 1) พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2564 จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประกอบด้วย สมรรถนะ 10 ประการคือ 1) รอบรู้บริบทของโรงเรียนและหน้าที่ครู 2) มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน 3) วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ 4) ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน 5) ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ 6) สื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ 7) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง และวิชาชีพครู 8) ช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขอ 9) อดทน ขยันหมั่นเพียร ผ่านปรนต้อปัญหา และ 10) ประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 พบว่า ในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นอกเหนือจากการเรียนและทำกิจกรรมในรายวิชาแล้ว ศูนย์ฝึก ปฏิบัติการวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ คณะร่วมผลิต และมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสมรรถนะ ดังนี้ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมร่วมกัน 3) การให้คำปรึกษาแนะนำ 4) การกำกับติดตาม 5) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถอดบทเรียนสะท้อนกลับ และ 6) การมอบหมายงาน

สุชีรา มะหิเมือง (2565) ได้ศึกษาการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพของครูมือใหม่: ระยะพัฒนา เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพของครูมือใหม่สำหรับนักศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้วิธีวิจัยและพัฒนา (Research & Development) สำหรับบทความนี้ได้นำเสนอผลการวิจัยระยะพัฒนา ซึ่งใช้ผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาครูผู้ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาเป็นเวลาหนึ่งปีเป็นข้อมูลป้อนเข้าสู่ขั้นพัฒนาโครงสร้างของโปรแกรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มเฉพาะ (focus group discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน และวิเคราะห์ข้อมูลผลการอภิปรายด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และขั้นประเมินคุณภาพโครงสร้างของโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ด้วยแบบประเมินชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับที่ผ่านการพัฒนาคุณภาพด้านความตรง และวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินด้วยสถิติเชิงบรรยาย การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสองกลุ่ม ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติ ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางการพัฒนานักศึกษาครู ผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงานอย่างน้อย 5 ปี

(2) ครูประจำการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ที่มีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี และ (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพที่พัฒนาขึ้น มีหลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน เริ่มจากขั้นสั่งสมและสืบสนองความรู้ที่จำเป็น ตามด้วยขั้นการฝึกฝนทักษะ และขั้นสุดท้ายคือ การสร้างสรรค์นวัตกรรม แนวทางการจัดกิจกรรมจึงประกอบด้วย การบรรยาย อภิปราย และศึกษาค้นคว้าอย่าง การฝึกปฏิบัติ และการแสดงบทบาทสมมติ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย 7 ข้อ มีเนื้อหาการเรียนรู้ครอบคลุม (1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามศาสตร์การสอน (2) การออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน (4) การสร้างและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (5) เทคนิควิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงพัฒนา (growth mindset) และ (6) หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู จำนวนเวลาที่ใช้ในการเสริมสร้างความรู้ภาคทฤษฎี ประมาณ 14 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติที่อยู่ระหว่างการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ประมาณ 4 สัปดาห์ และผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมโดยรวมและรายประเด็น โดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับดีมาก

สถิตย์ กุลสอน และ จิตติวัสส์ หมั่นกิจ (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อ

- 1) ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ
- 3) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 26 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ยุคเทคโนโลยีดิจิทัลมี 5 องค์ประกอบ คือ การวิเคราะห์หลักสูตรและสาระการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาการเรียนรู้อารมณ์สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ และการประเมินผลและวิจัยพัฒนาการเรียนรู้อ 2) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ยุคเทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มี 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนาโปรแกรม และการวัดและประเมินผล โดยผลการประเมินโปรแกรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการศึกษาการ

ใช้โปรแกรมพบว่า 3.1 ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัลหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3.1 ผลการประเมิน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยในต่างประเทศ

Deniz & Tican (2018) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาครู เกี่ยวกับการใช้ทักษะ ผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 และทักษะของครูแห่งศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะของ ผู้เรียนในระหว่าง การฝึกสอนและการใช้ทักษะของครูในระหว่างการฝึกสอน เมื่อนักศึกษาครูใช้ทักษะ การเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานของตัวแปรทางเพศนั้น พบว่า “ทักษะการทำงานร่วมกันและ ความ ยืดหยุ่น” ของนักศึกษาครูผู้หญิงดีกว่านักศึกษาครูผู้ชาย การค้นพบนี้อาจบ่งชี้ว่านักศึกษาครู ผู้หญิงมี แนวโน้มที่จะทำงานเป็นทีมมากกว่าและให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันมากกว่านักศึกษา ครู ผู้ชาย โดย นักศึกษาครูกล่าวว่าผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะการทำงานร่วมกัน ไม่พบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญตามตัวแปรทางเพศในมิติย่อยของ ทักษะทางปัญญา ทักษะอิสระ ทักษะ ด้านนวัตกรรม และทักษะการสอนที่ยืดหยุ่น เมื่อนักศึกษาครูใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยศึกษา ทักษะครูตามตัวแปรทางเพศ พบว่า นักศึกษาครูผู้หญิงมีการใช้ ทักษะการบริหาร ทักษะทาง เทคโนโลยี ทักษะกำเนิด และทักษะการยืนยัน ที่สูงขึ้น อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาครู ผู้หญิงมี ทักษะคิดเชิงบวกต่อวิชาชีพครูมากขึ้น

Hamdan, Najib และ Ting (2020) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การทดสอบสมรรถนะการสอน ของ ครูชาวมาเลเซียในโรงเรียน เป้าหมายหลักของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสมรรถนะการสอนและ 115 บุคลิกลักษณะเด่นของครู 309 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาในเมือง ยะโฮร์บา รุห์ ขอบเขตของสมรรถนะที่ศึกษาประกอบด้วย ทักษะการสอน การให้ความสำคัญกับโรงเรียนในด้าน ต่าง ๆ ดังนี้ ทักษะการสอน ประสิทธิภาพ ความเป็นมืออาชีพ และการบริหารจัดการใน ชั้นเรียน วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาลักษณะเด่นของสมรรถนะการสอน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การสอนและความสำเร็จของสถานศึกษา และข้อมูลภูมิหลังระหว่างครูระดับประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาจากอำเภอต่าง ๆ ของเมืองยะโฮร์บารูห์ ประเทศมาเลเซีย วิธีดำเนินการวิจัยเป็นแบบ พรรณนา โดยใช้การอธิบายปรากฏการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับประชากร จำนวนมากประชากรที่ใช้ ในการวิจัย คือ ครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเมืองยะโฮร์บารูห์ จำนวน 309 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งทา การทดลองตลอด 4 สัปดาห์ ของภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2008/2009 แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอน A เป็นข้อมูลทางสถิติ มี ทั้งหมด 6 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ ประสบการณ์ในการสอน คุณวุฒิและวิชาที่สอน ตอน B เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะครู มีทั้งหมด 45 ข้อ ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อประเมินลักษณะ สมรรถนะ

ของครู 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการให้ความสำคัญกับโรงเรียน นักเรียนและตัวเองทักษะของ สมรรถนะ แบ่งเป็นความรู้ในรายวิชา ความมั่นใจในการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียนการทันต่อ ข้อมูล ข่าวสาร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ประสิทธิภาพในการสอน

Sulaiman (2020) ได้ศึกษา ความสามารถของครูและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของระบบโรงเรียน (TS25) พบว่า การสอนที่เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 ถูกให้ความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยถูกเน้นในหมุดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นครูหรือผู้บริหารโรงเรียน ในกรณีนี้ การเรียนรู้ของนักเรียนสามารถส่งเสริมผ่าน PAK-21 และยังสามารถประเมินการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ของครูในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะเป็นหลัก ในการสอนครูควรมีความสามารถในการสอนที่หลากหลาย สามารถบูรณาการเนื้อหาสาระที่ต้องเรียนได้อย่างแม่นยำ ในขณะที่เดียวกันการมีอยู่ของเทคโนโลยี จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการสอนแบบโต้ตอบมากขึ้น ในทางกลับกันสถานการณ์นี้จะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม หากครูมีความสามารถในการดำเนินการสอนตาม องค์ประกอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะเปิดโอกาสให้ครูได้สำรวจและสร้างแนวคิดเพิ่มเติมสำหรับ การประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ความสามารถของครูมีอิทธิพลอย่างมากในตรวจสอบ ให้แน่ใจว่าได้นำแนวปฏิบัติทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มาใช้แล้วประสบความสำเร็จ ในองค์กรการศึกษาหรือไม่ ทักษะใหม่แห่งศตวรรษที่ครูมีนั้นควรที่จะสามารถตระหนักได้ด้วยแนวทางที่ครอบคลุมและอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง

Henry Yuh Anchunda (2021) ได้ศึกษา รูปแบบการพัฒนาครูโดยยึดหลักการสอนแบบ โค้ชชิ่งและชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) เพื่อเพิ่มศักยภาพการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูต่างชาติ เพื่อพัฒนาและประเมินคุณภาพ พัฒนาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการสอนของครู โดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 80 ศึกษาความพึงพอใจและการรับรู้ของครูต่อรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การโค้ชและ PLC เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครูชาวต่างประเทศ และติดตามผลการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครูภายหลังจากการนำรูปแบบไปใช้ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูชาวต่างประเทศจากโรงเรียนมัธยมตากสินระยอง จำนวน 45 คน ที่เลือกมาอย่างตั้งใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบประเมินประสิทธิภาพในการสอน รูปแบบ คู่มือรูปแบบ แบบประเมินรูปแบบและคู่มือรูปแบบ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนรู้ การเรียนการสอน และการประเมินผล รูปแบบการพัฒนาครูมีความเหมาะสมในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.58, SD = 0.06$) จากการศึกษาพบว่ารูปแบบนี้มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาครู (2) โดยทั่วไป ความสามารถในการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูหลังจากนำแบบจำลองไปใช้อยู่ที่ 85.44 เปอร์เซนต์ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80 เปอร์เซนต์ (3) ความพึงพอใจและการรับรู้ของครูต่อแบบจำลองเป็นไปในเชิงบวกและอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.57, SD =$

0.19) การติดตามผลพบว่านักเรียนและผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจในระดับสูง เนื่องจากครูมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนหลังจากนำแบบจำลองไปใช้อย่างมาก

Jayson L. De Vera et al (2021) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูในการบูรณาการเทคโนโลยีทางการศึกษากับกระบวนการสอนในภาวะปกติใหม่ การศึกษานี้สำรวจความสามารถของครูมือใหม่ในการผสมรวมเทคโนโลยีการศึกษาในการเตรียมการสอน เอกสารนี้ยึดตามมาตรฐานวิชาชีพสำหรับครูโดยเฉพาะโดเมนที่เน้นการใช้ ICT ในเชิงบวก การศึกษานี้ใช้การออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ครูมือใหม่ 132 คนที่ได้รับการคัดเลือกตอบแบบสอบถามออนไลน์ที่แนะนำโดยใช้แบบฟอร์ม Google และผู้เข้าร่วม 10 คนตอบแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ พวกเขาถูกเลือกโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบมีจุดประสงค์ ข้อมูลรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามความพร้อมในการสอนแบบผสมผสานและแบบสอบถามที่มีโครงสร้างสำหรับระยะเชิงปริมาณและระยะเชิงคุณภาพตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินไปโดยใช้ซอฟต์แวร์สถิติและการเข้ารหัสตามหัวข้อ การศึกษานี้เผยให้เห็นว่าการประเมินตนเองของครูมือใหม่เกี่ยวกับความสามารถของพวกเขามีความสามารถมาก ข้อมูลเชิงคุณภาพเผยให้เห็นถึงการต่อสู้ที่แตกต่างกันในการเตรียมความพร้อมของครูในวิธีการสอน ดังนั้น ครูมือใหม่ต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผสมรวมเทคโนโลยีในการออกแบบการสอน การประเมิน และการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบออนไลน์ สถาบันการศึกษาทางการศึกษาครูต้องเข้มงวดมากขึ้นในการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการผสมรวมเทคโนโลยีในการเตรียมการสอน รัฐบาลต้องจัดสรรทรัพยากรให้กับครูเพื่อช่วยเตรียมสื่อการสอน เช่น ห้องเรียนไอซีที ช่างเทคนิคสำหรับการสนับสนุนด้านเทคนิค แล็บที่อป และการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ เรายังช่วยให้ครูสามารถออกแบบสื่อการสอนที่ดีขึ้นสำหรับชั้นเรียนของตนเองได้อีกด้วย สถานการณ์ปัจจุบันของระบบการศึกษาของประเทศเราต้องการแรงผลักดันที่สำคัญยิ่งขึ้นและมุมมองในแง่ดีว่าเราจะสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ก้าวหน้าได้ ครูควรคิดถึงความคิดริเริ่มส่วนบุคคล ยอมรับแนวทางที่เป็นไปได้ในการปรับปรุงระบบปัจจุบัน และเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปเพื่อช่วยให้ประเทศของเราพัฒนาและเผชิญกับความท้าทายและความพยายาม

Valtonen et al (2021) ได้ศึกษา แนวทางการเตรียมความพร้อมทักษะสมรรถนะ ของครูในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวม พบว่า ทักษะและสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะที่ ผู้เรียนในปัจจุบันควรมีเพื่อเอื้อต่อการประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการงานของตนเองในอนาคต โดยก่อนที่นักเรียนจะสามารถเรียนทักษะเหล่านี้ได้ ครูจะต้องเป็นผู้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะและสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ก่อนที่จะถ่ายทอดสู่ผู้เรียน วิธีที่นักเรียนรับรู้ทักษะเหล่านี้หรือทัศนคติที่พวกเขามีในเรื่องนี้ มีความสำคัญ โดยงานวิจัยนี้จะชี้ให้เห็นภาพรวมของการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ในศตวรรษที่ 21 ที่ครูเรียนรู้ก่อนการสอน ข้อมูลเชิงปริมาณถูกเก็บรวบรวมไว้

3 ขั้นตอนระหว่างปี 2014 - 2016 ที่มหาวิทยาลัย 3 แห่งในฟินแลนด์ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละตัวชี้วัดแตกต่างกันไปตั้งแต่ 209 ถึง 267 ข้อมูลได้รับการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเส้นโค้งการศึกษามุ่งเน้นไปที่ การรับรู้ของนักเรียนในสามด้านที่เกี่ยวข้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ การจัดการความร่วมมือ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่าทั้ง 3 ด้าน มีวิวัฒนาการต่างกันไป ทักษะการเรียนรู้และการจัดการความร่วมมือจะแสดงเป็นการประเมินประจำปีที่ยังคงอยู่ในระดับเดียวกัน โดยมีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างผู้ตอบแบบสำรวจ ซึ่งแตกต่างจากทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการเปลี่ยนแปลงมากกว่า

Coşanay, G, Karalı, Y (2022) ได้ศึกษา การพัฒนาสมรรถนะการสอนของครูประจำชั้นศตวรรษที่ 21 ของครูครูประจำชั้นเรียนที่ทำงานในศูนย์จังหวัดมัลดียา (ปัตตาลากาซี-เยซิลิยิร์ต) พบว่า 1) สมรรถนะโดยเฉลี่ยของครูประจำชั้นในศตวรรษที่ 21 มีค่าคะแนนดังนี้ การใช้สมรรถนะย่อย มีคะแนน เฉลี่ย 4.19 สมรรถนะการตัดสินใจมีคะแนนเฉลี่ย 4.74 สมรรถนะการจัดการมีคะแนนเฉลี่ย 4.28 สมรรถนะด้านความคิดริเริ่ม มีคะแนนเฉลี่ย 4.19 สมรรถนะด้านการสอนที่ยืดหยุ่นมีคะแนนเฉลี่ย 3.95 และสมรรถนะทางเทคโนโลยีมีคะแนน เฉลี่ย 3.89 2) พบว่าไม่มีความแตกต่างทางเพศที่มีนัยสำคัญในด้านสมรรถนะการสอนเทคโนโลยี ทักษะ การริเริ่ม และสมรรถนะการสอนที่ยืดหยุ่นของครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนในห้องเรียน ใช้เทคโนโลยี การริเริ่ม และสมรรถนะการสอนที่ยืดหยุ่นของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านสมรรถนะการบริหารจัดการ ($p < .05$) และทักษะการตัดสินใจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p .05$) ไม่มีความแตกต่างของระดับการสำเร็จการศึกษาของครู ในด้านสมรรถนะด้านความคิดริเริ่ม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

Nilufer Guler (2024) ได้ศึกษาสมรรถนะระดับโลกสำหรับนักการศึกษาครู : การสำรวจความต้องการของคณาจารย์ด้านการศึกษาครูในโครงการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อศึกษาความสามารถระดับโลกถือเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของศตวรรษที่ 21 ครูทุกคนมีหน้าที่เตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับโลกยุคใหม่นี้ อย่างไรก็ตาม การวิจัยเกี่ยวกับครูและความสามารถระดับโลกเผยให้เห็นว่าครูจบการศึกษาโดยขาดความสามารถระดับโลก การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความต้องการของคณาจารย์ด้านครุศาสตร์ในการนำความสามารถระดับโลกมาผนวกเข้ากับหลักสูตร โดยสำรวจเหตุผลที่คณาจารย์ด้านครุศาสตร์ต้องเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพแบบเข้มข้นเป็นเวลาหนึ่งปี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านความสามารถระดับโลก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าคณาจารย์ด้านครุศาสตร์ทราบถึงความสำคัญของความสามารถระดับโลกแต่ไม่รู้ว่าจะผนวกเข้าไว้ในหลักสูตรของตนได้อย่างไร ในความเป็นจริง คณะครุศาสตร์ครุศาสตร์หลายแห่งขาดความเข้าใจและไม่เข้าใจคำว่าความสามารถระดับโลกอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดบางส่วนสำหรับการพัฒนาโครงการพัฒนาวิชาชีพสำหรับคณาจารย์ด้านครุศาสตร์เพื่อเพิ่มพูนความสามารถระดับโลกอีกด้วย

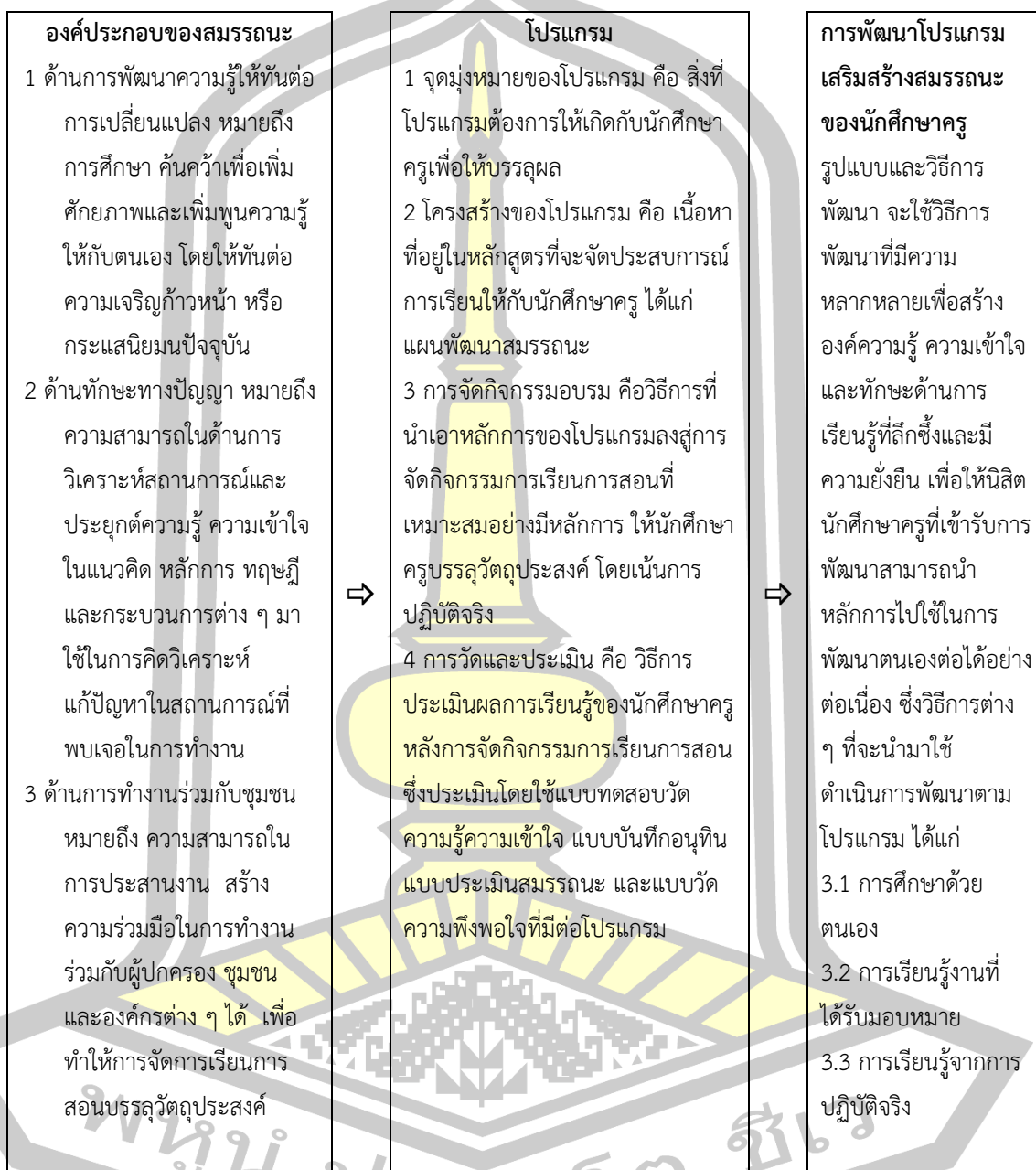
Saloshna Vandeyar (2024) ได้ศึกษาการปลดอาณานิคมทางการศึกษา : การเปลี่ยนแปลงของครูฝึกหัด เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาซึ่งดำเนินการในปี 2021 โดยใช้กรอบการเตรียมความพร้อมครูที่มีวิจาร์ณญาณและแนวคิดสร้างสรรค์ทางสังคม มีเป้าหมายเพื่อสำรวจว่าครูฝึกหัดจะเปลี่ยนมาใช้วิธีไหนในการยุติการล่าอาณานิคมในระบบการศึกษา สถานที่วิจัยคือมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ในแอฟริกาใต้ที่เน้นการวิจัยและเน้นการติดต่อสื่อสารซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดเกาเต็ง ข้อมูลประกอบด้วยแบบสำรวจออนไลน์และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ครูฝึกหัด 41 คนตอบแบบสำรวจ มีการสัมภาษณ์ครูฝึกหัด 12 คน การวิเคราะห์เชิงอุปนัยถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาเผยให้เห็นว่าครูฝึกหัดมีแนวคิดเกี่ยวกับการยุติการล่าอาณานิคมในระบบการศึกษาที่แตกต่างและละเอียดอ่อน ซึ่งซึมซาบเข้าสู่การปฏิบัติของพวกเขา ครูฝึกหัดประกอบด้วยตัวตนหลายแบบ การเปลี่ยนแปลงในความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ และชุดความคิดเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีความหมาย แสงแห่งความหวังส่องประกายออกมาจากครูฝึกหัดเพียงไม่กี่คนที่ "หันหลัง" สู่การเป็นปัญญาชนผู้สร้างความเปลี่ยนแปลงและตัวแทนแห่งการเปลี่ยนแปลงในขณะที่พวกเขาก้าวเดินไปบนเส้นทางที่ไม่ค่อยมีใครใช้ นั่นคือ เส้นทางตัวแทนแบบครอบคลุม

Jinchuan Jiang and Azidah Abu Ziden (2025) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบสมรรถนะครูในการเรียนรู้ผ่านเกม : การวิเคราะห์ความต้องการ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความต้องการเพื่อระบุข้อกำหนดในการพัฒนา รูปแบบสมรรถนะสำหรับครูที่นำการเรียนรู้แบบเกมไปใช้ (GBL) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของจีน นอกจากนี้ ยังศึกษาแนวทางปฏิบัติและความท้าทายของครูในการนำแนวทางการสอนนี้ไปใช้ จากการสำรวจเชิงปริมาณที่เกี่ยวข้องกับครู 384 คน พบว่ามีการค้นพบที่สำคัญหลายประการ เช่น ปัญหาทางเทคโนโลยี เวลาสอนที่จำกัด การขาดเกมคุณภาพสูงที่สอดคล้องกับหลักสูตร และการฝึกอบรมครูที่ไม่เพียงพอ ครูส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้แบบเกม แต่รายงานว่ามีการใช้ห้องเรียนอย่างจำกัดเนื่องจากอุปสรรคเหล่านี้ ผลลัพธ์เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบสมรรถนะที่ปรับให้เหมาะกับครูที่เรียนรู้แบบเกม โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของโอกาสในการฝึกอบรมที่มีโครงสร้าง รูปแบบดังกล่าวจะให้คำแนะนำและการสนับสนุนที่จำเป็น ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาสมรรถนะของตนเองและบูรณาการการเรียนรู้แบบเกมเข้ากับแนวทางการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ขั้นตอนต่อไปของการวิจัยนี้คือการออกแบบและพัฒนา รูปแบบความสามารถที่ครอบคลุมซึ่งครอบคลุมทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีและการสอน ซึ่งจะมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มความพร้อมของครูและปรับปรุงการบูรณาการการเรียนรู้แบบเกมในระบบการศึกษา ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะส่งผลดีต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผลการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวมาแล้วพบว่า งานวิจัยส่วนมากเป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและเป็นการพัฒนารูปแบบสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่เป็นการพัฒนาโปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู และจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังเชื่อได้ว่า การพัฒนาโปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู สามารถส่งเสริมให้นักศึกษาครูมีสมรรถนะที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีความสุข และจากผลการวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ในครั้งนี้ เพราะโปรแกรมสามารถพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการทำงานกับชุมชนนำไปสู่การจัดการศึกษาที่ดี สอดคล้องกับสภาพชีวิตและสังคมของผู้เรียนโปรแกรมจึงจำเป็นต้องปรับปรุงหรือพัฒนาให้มีความเหมาะสม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมอยู่เสมอ และงานวิจัยดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับการพัฒนาโปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ในการจัดการการจัดเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะให้กับนักศึกษาครูที่พร้อมจะก้าวเข้าไปสู่บทบาทการเป็นครูที่ดีในอนาคต ดังนั้นโปรแกรมนี้อาจเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มีจุดเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู เป็นการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม 3 ระยะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ มีขั้นตอนการดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โปรแกรม

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โปรแกรมและสมรรถนะของนักศึกษา

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา และวิธีการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา

ครู

2. เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของ

นักศึกษาครู

เครื่องมือ

1. แบบวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

2. แบบสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. กำหนดประเด็นเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครูทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย
2. นำประเด็นที่กำหนดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของประเด็นที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
3. สร้างแบบประเมินความสอดคล้องของประเด็นที่ต้องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในตาราง โดยเกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง กำหนดไว้ดังนี้
 - ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามประเด็นที่ต้องการ
 - ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามประเด็นที่ต้องการ
 - ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงตามประเด็นที่ต้องการ
4. นำตารางเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแบบประเมินความสอดคล้องให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่
 - 4.1.1 ผศ.ดร.จิตรา ชนะกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยและการพัฒนาหลักสูตร
 - 4.1.2 ดร.รัตติกาล สารกอง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
 - 4.1.3 ดร.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
 - 4.1.4 ดร.ศิริพรรณ ศิริบุญนาม โรงเรียนสารคามพิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 4.1.5 ดร.กมลรัตน์ ฉิมพาลี ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนถนนหัก ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
5. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย คัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์การประเมินตั้งแต่ 0.50-1.00 ไว้ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ทุกประเด็นคำถาม
6. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างโปรแกรมหรือส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครู จากนั้นนำตารางที่ปรับปรุงแล้วมาใช้ในการเก็บข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรมองค์ประกอบของโปรแกรม
2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู และวิธีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู
3. รวบรวมเนื้อหา ส่งเคราะห์แยกตามประเด็นที่กำหนด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจำแนกตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
 - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
 - 1.1.1 ความหมายของโปรแกรม
 - 1.1.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
 - 1.1.3 หลักการในการพัฒนาโปรแกรม
 - 1.1.4 ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรม
 - 1.1.5 การประเมินผลโปรแกรม
 - 1.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ฉบับปรับปรุง 2562
 - 1.2.1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อสิ้นปีการศึกษา
 - 1.3 ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะครู
 - 1.3.1 ความหมายสมรรถนะ
 - 1.3.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ
 - 1.3.3 ประเภทของสมรรถนะ
 - 1.3.4 สมรรถนะครู
 - 1.4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) ที่ได้จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และแปลผลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
 - ขั้นตอนที่ 2 สำนวณความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษาครู

กลุ่มเป้าหมาย

1. อาจารย์ผู้สอนคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ใน 5 มหาวิทยาลัยในภาคอีสาน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 45 คน

เครื่องมือ

1. แบบสอบถามความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษาครู และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครู ใช้สำรวจกับอาจารย์ผู้สอนคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ใน 5 มหาวิทยาลัยในภาคอีสาน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษาครู และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครู

2. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในประเด็นของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ และประเด็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล

3. สร้างแบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามแบบสอบถามกับประเด็นที่ต้องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง กำหนดไว้ดังนี้
ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามประเด็นที่ต้องการ
ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามประเด็นที่ต้องการ
ให้ -1 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงตามประเด็นที่ต้องการ

4. นำแบบสอบถาม และแบบประเมินความสอดคล้องไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

5. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย คัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์การประเมินตั้งแต่ 0.50-1.00 ไว้ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ทุกประเด็นคำถามของเครื่องมือทั้งหมด

6. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในส่วนของประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับความต้องการสมรรถนะของนักศึกษาครู จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล

1. นำแบบสอบถามสมรรถนะนักศึกษาครู ส่งให้กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้โปรแกรม Google Form เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาแยกตามประเด็นที่กำหนด

2. รวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลของเอกสารตามหัวข้อที่กำหนดไว้

3. นำข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ นำมาคำนวณค่าเฉลี่ย และแปลผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

ผลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 ดังนี้

1. องค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม
- 2) โครงสร้างของโปรแกรม 3) การจัดกิจกรรมอบรม และ 4) การวัดและประเมิน
2. องค์ประกอบของสมรรถนะ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทักษะทางปัญญา และการทำงานร่วมกับชุมชน

ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรม เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 จัดทำโปรแกรมฉบับร่าง และรับรองโปรแกรมที่สร้างขึ้น โดยมีการดำเนินการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างโปรแกรม และรับรองโปรแกรม

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อร่างโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู
2. เพื่อรับรองโปรแกรม

แหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ

การวิจัยการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี ได้แก่

1.1.1 ผศ.ดร.จิตรา ชนะกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยและด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.1.2 ผศ.ดร.รัฐิวิรดา พลเยี่ยม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.1.3 ดร.นิพิทา กุลชิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.1.4 ดร.รัตติกาล สารกอง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.1.5 นางสาวศจีรัตน์ พุทธิวงษ์ธัญ ครูโรงเรียนพัฒนาเด็ก จ.ขอนแก่น

ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการจัดการเรียนการสอน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับรองโปรแกรม จำนวน 23 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบ

เจาะจง เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน คือ บุคคลที่ปฏิบัติงานสอน
ในมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร หรือเป็นผู้สอนใน
รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

2. เป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ใน

มหาวิทยาลัย และมีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. มีผลงานทางวิชาการ หรือเป็นวิทยากรในการอบรมหรือสัมมนา

เกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนการสอน

โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2 ข้อขึ้นไป จำนวน 13 ท่าน ดังนี้

1) อาจารย์เพ็ญญา แสงโสภา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2) อาจารย์ปิยาภรณ์ กังสดาร อาจารย์ประจำคณะการศึกษา

ปฐมวัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

3) อาจารย์ ดร.จารุวรรณ เขียวน้ำชุม อาจารย์ประจำคณะครุ

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

4) อาจารย์ปริญดา ยะวงศา อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5) อาจารย์ชูลีวัลย์ รักษาภักดี อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณิษา หาคุณ อาจารย์ประจำคณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

7) อาจารย์กนกวรรณ แก่นนาคำ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

8) ผศ.วารินทิพย์ ศรีกุลลา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

9) อาจารย์บงกชรัตน์ ภูวันนา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

10) อาจารย์บงกชกร ศุภเกษร อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

11) อาจารย์ ดร.สิวะกรณ์ กฤษณสุวรรณ อาจารย์ประจำคณะ

ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

12) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธราเทพ เตมีรักษ์ อาจารย์ประจำคณะ

ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

13) อาจารย์อนรรฆ สมพงษ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ส่วนงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตหรือพัฒนานักศึกษาครู ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
2. เป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับ นักศึกษานักศึกษา หรือมีประสบการณ์การนิเทศไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีนักศึกษานักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่ผลิตครูปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งครู

โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2 ข้อขึ้นไป จำนวน 10 คน ดังนี้

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดาเรศ ศิริสิทธิ์ธนาภาค หัวหน้าภาควิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีณา ประชากุล อาจารย์ประจำคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 3) อาจารย์พงษ์ศธร อัครนิเวศน์ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีกัญญาภัคสรณ์ รังษีบรรกุล อาจารย์ประจำ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 5) อาจารย์สำเนียง จุลเสริม อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- 6) อาจารย์วิจิต ธิรเดโชชัย อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- 7) นายปริญญา สุวรรณศร ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนาเด็ก
(ศรีจันทร์) จังหวัดขอนแก่น
- 8) นางปิยนุช สุวรรณศร ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนาเด็ก
(ประชาสโมสร) จังหวัดขอนแก่น
- 9) นายสุพัฒน์ นรินยา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหินลาดวังตอ
จังหวัดขอนแก่น
- 10) อาจารย์ ดร.สาวิตรี ราญมีชัย ผู้อำนวยการศูนย์ฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน หลังจากส่งร่าง
โปรแกรมให้ผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนั้น พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิตอบกลับมา 23 คน ถือว่าเป็นจำนวนที่
เหมาะสมในการทำวิจัยแบบเดลฟาย ดังที่ วาโร เฟ็งสวัสตี (2546) ได้กล่าวว่า เมื่อจำนวน
ผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป ความคลาดเคลื่อนจะลดลงน้อยมาก และจะลดลงอย่างคงที่
ประมาณ 0.02 ดังนั้น การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายควรใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป
ดังนั้นจึงถือว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญ 23 คนนี้มีความเหมาะสม และใช้วิธีการส่งหนังสือขอความร่วมมือ
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมในการวิจัยด้วยตนเอง หรือส่งทางไปรษณีย์ พร้อมชี้แจงรายละเอียดและ
วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านทราบในการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง ตามการ

ดำเนินการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือ

1. แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม
2. ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู
3. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะ

4. แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรม

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

1.1 กำหนดกรอบประเด็นที่จะประเมิน โดยวิเคราะห์จาก องค์ประกอบของโปรแกรม แล้วสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุม

1.2 สร้างแบบประเมินตามประเด็นในข้อ 2.1 แล้วนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมิน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน โดยผู้วิจัยได้มีการเพิ่มประเด็นในการประเมินให้มีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น

1.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะตามคำแนะนำ ผลการประเมินพบว่า ข้อคำถามที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 -1.00 ผู้วิจัยมีการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำในบางประเด็น ได้แก่ การใช้ภาษาให้เหมาะสม และเพิ่มประเด็นให้ครอบคลุมมากขึ้น

1.4 จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบประเมินส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะมาสังเคราะห์ในประเด็นที่ใกล้เคียงเพื่อปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ 1. นำคะแนนที่ได้ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ยคัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์การประเมินระหว่าง 0.50-1.00 ไว้ ซึ่งจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่ามีข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.8 ถึง 1.00 ทุกข้อคำถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

2. สร้างโปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย หนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรม และการสร้างโปรแกรม รวมถึงแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย หนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนักศึกษาครู และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึงแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 จัดทำร่างโปรแกรม ซึ่งโปรแกรมประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ
วัตถุประสงค์และรายละเอียดของโปรแกรม องค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่

2.3.1 จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะของความเป็นครู
สามารถไปใช้ในการทำงานและดำเนินชีวิตประจำวันได้ และเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี

2.3.2 โครงสร้างของโปรแกรม คือ ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง จำนวน 15 ชั่วโมง ด้านที่ 2 ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 15 ชั่วโมง ด้านที่ 3
ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน จำนวน 15 ชั่วโมง

2.3.3 การจัดการเรียนการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้
เรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน ส่วนกิจกรรมในห้องเรียนจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมอภิปรายการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม และ
การเรียนรู้โดยการบริการสังคม

2.3.4 การวัดและประเมิน คือ วิธีการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนหลังการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ และแบบวัด
ความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำโปรแกรมฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

การรับรองร่างโปรแกรม

1. นำแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 23 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้าง
สมรรถนะของนักศึกษาครู ความเหมาะสมของหลักสูตรพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จะถือว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อ
การนำไปใช้จริง ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย 4.63

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผู้วิจัยมีการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำในบางประเด็น ได้แก่
การใช้ภาษาให้เหมาะสม และเพิ่มประเด็นให้ครอบคลุมมากขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำโปรแกรมฉบับร่าง และแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมไปเสนอ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะมาสังเคราะห์ในประเด็นที่ใกล้เคียงเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในรูปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. คะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 23 ท่าน นำมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2546) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
4.50 – 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	เหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	เหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมของโปรแกรมพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จะถือว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จริง ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ดังภาคผนวก ข)

4. ปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมในส่วนของจุดมุ่งหมายของโปรแกรมที่ยังไม่ชัดเจนและครอบคลุมสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในบางประเด็น และได้ปรับปรุงแก้ไขในประเด็นต่อไปนี้ 1) ปรับปรุงจุดมุ่งหมายของโปรแกรมให้มีความกระชับชัดเจน สอดคล้องกับหลักการ สามารถนำไปใช้ได้จริง 2) เพิ่มสมรรถนะอันพึงประสงค์ และ 3) ปรับปรุงคำชี้แจงในการใช้คู่มือ เพิ่มเติมบทบาทครูและบทบาทผู้เรียนให้ชัดเจนเข้าใจง่าย

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ของแต่ละด้านดังนี้

3.1 วิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาใช้สร้างแบบทดสอบ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดแบบทดสอบ และเอกสารเกี่ยวกับ

การวัดผลประเมินผล

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ จำนวน 50 ข้อ

3.4 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และข้อคำถาม เกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง

3.5 นำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบและแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องตามที่กำหนดไว้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

เรียนรู้

ให้ -1 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

เรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย คัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์การประเมินระหว่าง 0.50-1.00 ไว้

2. ปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อสอบในส่วนที่เป็นข้อคำถามที่ยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่ใช้ในการออกข้อสอบ

3. จัดพิมพ์ข้อสอบฉบับร่างไปทดสอบกับนักศึกษาครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจากนั้นนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551) คัดเลือกข้อสอบ ที่มีความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.70 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.27 ถึง 0.60 ได้ข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด 65 ข้อ คัดออก 15 ข้อ เหลือไว้ 50 ข้อ (ดังภาคผนวก ก)

4. จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก

4. สร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

4.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ และวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

4.2 วิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการนำมาสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตร

4.3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยมีเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนเคยมีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.4 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ระบุเกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง กำหนดไว้ดังนี้

ให้ +1 เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด

ให้ 0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องหรือตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด

ให้ -1 เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด

4.5 นำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร และแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจ และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาสอดคล้องกำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย คัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์การประเมินระหว่าง 0.50-1.00 ไว้ ซึ่งจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่ามีข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.8 ถึง 1.00 ทุกข้อคำถาม (ดังภาคผนวก ก)

2. ปรับปรุงแบบวัดความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. จัดพิมพ์เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรม

ความมุ่งหมาย

นักศึกษาครู

1. เพื่อประเมินคุณภาพโปรแกรมและรับรองโปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของ

2. เพื่อทดลองใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

แหล่งข้อมูล

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2567 จำนวน 63 คน

เครื่องมือ

1. โปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ

3. แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรม

วิธีการเก็บข้อมูล

1. นำหนังสือชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการชี้แจงให้นักศึกษาในโครงการทราบและขอทดลองใช้โปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

2. จัดการเรียนรู้ในชั่วโมงสัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 3 ชั่วโมง จำนวน 15 วัน รวมทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติการสอนและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในการดำเนินการใช้หลักสูตรผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3. ทำการชี้แจงความเป็นมาของโปรแกรม จุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียนให้เข้าใจ

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง

5. มีการทดสอบก่อน - หลัง การจัดการเรียนรู้

6. นักศึกษาครูทำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนความคิดเห็นและแบบสอบถามความพึงพอใจมาวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นที่ใกล้เคียงกันเพื่อทำการปรับปรุงโปรแกรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การปรับปรุงโปรแกรมก่อนนำไปทดลองใช้จะพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงสร้างโปรแกรมจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสม ถ้าหากมีค่าเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจะถือว่าใช้ได้ แต่หากพบว่าข้อใดมีค่าความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจะนำข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ มาทำการปรับปรุงโปรแกรมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นอกเหนือจากข้อคำถามเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตั้งแต่ 20 ท่านขึ้นไป มีความเห็นสอดคล้องกัน ผู้วิจัยพิจารณาเพิ่มเติมไว้ในโปรแกรม โดยคำนึงถึงพื้นฐานของนักศึกษา

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โปรแกรม

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาครู จากการใช้โปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู เมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 63 คน

เครื่องมือ

1. โปรแกรมที่เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู
2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ
3. แบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรม

วิธีการเก็บข้อมูล

1. นำหนังสือยินยอมเข้าร่วมโครงการให้นักศึกษากรอกข้อมูลแสดงความยินยอมจำนวน 62 คน เพื่อยินยอมเข้าร่วมใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ที่ผ่านการประเมินคุณภาพ มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 62 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 62 คน
3. จัดการเรียนรู้วันละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติการสอนและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในการดำเนินการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้
4. นำแบบทดสอบก่อนเรียนมาให้ให้นักศึกษาทำจำนวน 50 ข้อ
6. ทำการชี้แจงความเป็นมาของโปรแกรม จุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียนให้เข้าใจ
7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง
8. ผู้วิจัยบันทึกผลการจัดกิจกรรม และสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
9. เมื่อเสร็จสิ้น นำแบบทดสอบหลังเรียนมาให้ให้นักศึกษาทำจำนวน 50 ข้อ
10. นักศึกษาทำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้จาก
 - 1.1 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ เพื่อดูพัฒนาการของนักศึกษา และแปลผลจากค่าคะแนนร้อยละ ดังนี้

ที่สุด	ร้อยละ 85.00 – 100.00 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด
	ร้อยละ 75.00 – 84.99 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก
กลาง	ร้อยละ 65.00 – 74.99 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง
	ร้อยละ 55.00 – 64.99 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย
ที่สุด	ต่ำกว่าร้อยละ 55.00 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด
 - 1.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความพึงพอใจต่อโปรแกรมคำนวณหาค่าเฉลี่ย

และแปลผล ดังนี้

คะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อโปรแกรมระดับมากที่สุด
 คะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง ความพึงพอใจต่อโปรแกรมระดับมาก
 คะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อโปรแกรมระดับปานกลาง
 คะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจต่อโปรแกรมระดับน้อย
 คะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อโปรแกรมระดับน้อยที่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ค่าเฉลี่ย โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ ดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ ดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

1.3 ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่หรือจำนวนข้อมูลคุณลักษณะที่สนใจศึกษา
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.4 ค่าความเที่ยงตรง ของแบบทดสอบและแบบวัดความพึงพอใจ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.5 ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551)

$$P = \frac{R}{N} , \quad r = \frac{P_H - P_L}{n}$$

P	แทน	ค่าความยาก
N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด
R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
n	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมดในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
PH	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง
PL	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
S2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

1.6 การหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดความพึงพอใจโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach ดังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right)$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ
 k แทน จำนวนข้อ
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
%	แทน	ร้อยละ

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรม ได้แก่

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.1 ผลการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ที่มีต่อความต้องการสมรรถนะของนักศึกษาครู
 - 1.2 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรม และสมรรถนะของนักศึกษาครู
2. ผลการยกร่างโปรแกรม

ตอนที่ 2 ผลการใช้โปรแกรม ได้แก่

1. ความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะ
2. สมรรถนะของนักศึกษาครู
 - 1.1 ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

- 1.2 ด้านทักษะทางปัญญา
- 1.3 ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรม

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรม

1. ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ และวิธีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครู ทำให้ได้องค์ประกอบของสมรรถนะที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการเรียนการสอน 3 ด้าน ได้แก่
 - 1) ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การศึกษา ค้นคว้า เพื่อเพิ่มศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง โดยให้ทันต่อสถานการณ์ หรือกระแสนิยมในปัจจุบัน
 - 2) ด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในการเขียนแผนการสอน การออกแบบและผลิตสื่อการสอน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
 - 3) ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน หมายถึง ความสามารถในการประสานงาน การสื่อสาร การสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ได้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์

โดยสรุปได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู

กรอบที่นำมาสังเคราะห์จากต่างประเทศ ได้แก่ University of Helsinki, Finnish national board of education, Teijo Päckilä, Ministry of Education, International Schools in New Zealand, Sue Suckling.

กรอบที่นำมาสังเคราะห์จากในประเทศ ได้แก่ กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกระทรวงศึกษาธิการ ตาราง 5 กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครูทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย

พินแลนด์	นิวซีแลนด์	กรอบสมรรถนะ ครูเอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้	กระทรวงศึกษาธิการ	ผลการสังเคราะห์
ความมั่นใจใน ตนเอง	สมรรถนะในการ คิด	เป็นครูที่ดีใน ทุก ๆ วัน	การบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้	ความรู้ความเข้าใจ ในด้านการสอน
ความคิด สร้างสรรค์	สมรรถนะการใช้ ภาษา สัญลักษณ์ และข้อความ	รู้และเข้าใจในสิ่ง ที่ตนเองสอน	การพัฒนาผู้เรียน	การทำงานร่วมกับ ชุมชน
ทักษะทางปัญญา	สมรรถนะการ จัดการ	ช่วยให้นักเรียน ของฉันได้เรียนรู้	การบริหารจัดการชั้น เรียน	ความสามารถใน การจัดการเรียน การสอน
ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์	ความสัมพันธ์กับ บุคคลอื่น	ให้ชุมชนมีส่วน ร่วม	การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน	
ความสามารถใน การออกแบบ สิ่งแวดล้อม ทางการสอน การศึกษาค้นคว้า และการเรียนรู้	การมีส่วนร่วม และการสนับสนุน ช่วยเหลือชุมชน		ภาวะผู้นำ	
			การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับ ชุมชน	

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ตาราง 2 (ต่อ)

สมรรถนะ	ครูสภา	SEA-TCF	Finland	New-Zealand	สรุป
K	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาตนเองในด้าน การแสวงหาความรู้ - รู้จักตนเอง พัฒนาตนเอง และผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - การเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ตน จะสอนทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง - ความเข้าใจ กระแสนิยมใน โลกการศึกษา นโยบายและ หลักสูตร 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาตนเองให้ทันต่อ ความก้าวหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - การหาความรู้ที่มีผลดีต่อตนเอง และ การจัดการ ความรู้ของ ตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก - การรู้จักตนเอง
P	<ul style="list-style-type: none"> - รอบรู้และประยุกต์ใช้ เนื้อหาวิชาที่สอน - รู้จักผู้เรียน - ออกแบบการเรียนการสอน และปฏิบัติการจัดการเรียนที่มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน - ความสามารถในการรู้จักนักเรียนของครู 	<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ - ทักษะทางปัญญา - ความสามารถในการใช้สติปัญญา - ความสามารถในการออกแบบ สิ่งแวดล้อมทางการสอน - การศึกษาค้นคว้า และการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การคิด - การใช้ภาษา สัญลักษณ์ และ ข้อความ - การจัดการชั้นเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - การประยุกต์ใช้ความรู้ - การบูรณาการสิ่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน - การแก้ปัญหาที่พบเจอในการทำงาน

ตาราง 2 (ต่อ)

สมรรถนะ	ครูสภา	SEA-TCF	Finland	New-Zealand	สรุป
A	- การสร้างความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	- การทำงานร่วมกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียน และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน - ส่งเสริมให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกัน - การยอมรับในความแตกต่าง	- การมีความมั่นใจในตนเอง - การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	- ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น - การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนช่วยเหลือชุมชน	- การทำงานประสานงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผล

สรุปได้ว่า สมรรถนะของนักศึกษาครูประกอบไปด้วย การพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษะทางปัญญาและการทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปพัฒนาเป็นโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูต่อไปด้วยกระบวนการ Delphi

ตาราง 6 กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาครู

แนวคิด	Finland			New Zealand			TCF	ศธ.	รวม
	A	B	C	D	E	F			
ความมั่นใจในตนเอง	/	/	-	/	/	-	-	-	4
ความคิดสร้างสรรค์	/	-	-	-	/	-	-	-	2
ทักษะทางปัญญา	/	/	/	/	/	/	/	-	7
การมีปฏิสัมพันธ์	/	/	/	/	/	/	/	/	8
การออกแบบและจัดการชั้นเรียน	/	-	-	-	-	-	/	/	3
การมีส่วนร่วมกับชุมชน	-	/	/	/	/	/	/	/	7
ภาวะผู้นำ	-	-	/	/	/	-	-	/	4

การใช้เทคโนโลยีในการสอน	/	/	/	-	-	/	-	/	5
-------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

- A หมายถึง University of Helsinki
 B หมายถึง Finnish national board of education
 C หมายถึง Teijo Pääkkilä
 D หมายถึง Ministry of Education
 E หมายถึง International Schools in New Zealand
 F หมายถึง Sue Suckling

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าสมรรถนะด้านที่ควรเสริมสร้าง ได้แก่ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์
 รองลงมา คือ ด้านทักษะทางปัญญา และการมีส่วนร่วมกับชุมชน

ผลศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ
 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ใน
 มหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 45)

เพศ	ค่าความถี่	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
ชาย	8	17.8	17.8	17.8
หญิง	37	82.2	82.2	100.0
รวม	45	100.0	100.0	

จากตาราง 5 อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง
 ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ส่วน ใหญ่เป็นเพศหญิง
 คิดเป็นร้อยละ 82.2 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 17.8 ตามลำดับ

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรอายุ (n = 45)

อายุ	ค่าความถี่	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
25 – 29 ปี	1	2.2	2.2	2.2
30 – 39 ปี	14	31.1	31.1	33.3
40 – 49 ปี	26	57.8	57.8	91.1
50 – 59 ปี	2	4.4	4.4	95.6
60 ปีขึ้นไป	2	4.4	4.4	100.0
รวม	45	100.0	100.0	

จากตาราง 6 อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมาคือ อายุในช่วง 30 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.1 อายุในช่วง 50 – 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.4 อายุในช่วง 25 - 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา (n = 45)

ระดับการศึกษา	ค่าความถี่	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
ปริญญาโท	16	35.6	35.6	35.6
ปริญญาเอก	29	64.4	64.4	100.0
รวม	45	100.0	100.0	

จากตาราง 7 อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 35.6

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรระดับตำแหน่งทางวิชาการ (n = 45)

ระดับตำแหน่ง	ค่าความถี่	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
อาจารย์	26	57.8	57.8	57.8
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	18	40.0	40.0	97.8
รองศาสตราจารย์	1	2.2	2.2	100.0
รวม	45	100.0	100.0	

จากตาราง 8 อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ ในตำแหน่งอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 40.0 ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรสถานที่ทำงาน (n = 45)

สถานที่ทำงาน	ค่าความถี่	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2	4.4	4.4	4.4
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	18	40.0	40.0	44.4
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	4	8.9	8.9	53.3
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	3	6.7	6.7	60.0
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	18	40.0	40.0	100.0
รวม	45	100.0	100.0	

จากตาราง 9 อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ส่วนใหญ่ทำงานที่มหาวิทยาลัย มหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 8.9 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 6.7 มหาวิทยาลัยขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ การทำงานด้านการศึกษา (n = 45)

ประสบการณ์การทำงาน ด้านการศึกษา	ค่าความถี่	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
ต่ำกว่า 5 ปี	4	8.9	8.9	8.9
5 - 10 ปี	12	26.7	26.7	35.6
11 - 20 ปี	20	44.4	44.4	80.0
21 - 30 ปี	8	17.8	17.8	97.8
30 ปี ขึ้นไป	1	2.2	2.2	100.0
รวม	45	100.0	100.0	

จากตาราง 10 อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาคือ 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.8 ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.9 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู/อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาชีพครูเกี่ยวกับความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษา/นักศึกษาครู สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา/นักศึกษาครู

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู/อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาชีพครูเกี่ยวกับความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษา/นักศึกษาครู สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา/นักศึกษาครู (n = 45)

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับ นักศึกษา/นักศึกษาครู	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
	ข้อมูล		
ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	45	4.7296	.35048
ด้านทักษะทางปัญญา	45	4.7407	.37530
ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน	45	4.6952	.38236
รวม	45	4.7219	.33243

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นของครู/อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาชีพครูเกี่ยวกับความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษา/นักศึกษาครู สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก คือด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.73$) และด้านการทำงานร่วมกับชุมชน ($\bar{X} = 4.70$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การยอมรับความแตกต่าง, การเป็นผู้นำและผู้ตามอย่างสร้างสรรค์ การใช้ทักษะภาษาอังกฤษระดับพอใช้
2. ช่วงนี้ นักศึกษามีภาวะเครียดจากโควิด สมรรถนะการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการปัญหา และความขัดแย้งควรมีมากขึ้น เพราะปัญหาเริ่มเยอะ เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับวิถีใหม่ในปัจจุบัน
3. อยากให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงทั้งแนวคิดทฤษฎีทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สร้างและผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูให้เป็นแบบอย่างในการสอนในศตวรรษที่ 22
4. ควรพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูและการปรับตัวเข้ากับนักเรียนและบริบทของโรงเรียน และชุมชน ไปพร้อมกับการพัฒนาสมรรถนะด้วยค่ะ
5. สมรรถนะการเรียนรู้สำคัญของนักศึกษาครูควรสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้สู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงชุมชนท้องถิ่น ให้ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง
6. ควรมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์โลก ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
7. ควรเพิ่มสมรรถนะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการจัดการชั้นเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม มีจิตวิญญาณความเป็นครู
8. ควรส่งเสริมด้านทักษะชีวิต จากการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด รักษา ดินแดน
9. ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ครู เช่น งานสารบรรณ งานการเงิน งานสัมพันธ์ชุมชน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอน รวมถึงการประยุกต์สื่อการสอนให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของ สถานการณ์การจัดการเรียนการสอน การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง การประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะการคิดเป็นสิ่งสำคัญที่ครูปทุมวัยควรมีและควรเป็นค่ะ
10. อาจจะต้องเพิ่มเติมประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพด้วย สามารถนำองค์ความรู้ใน ศาสตร์วิชาชีพไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน

11. อยากให้มีสมรรถนะด้าน digital literacy & digital empathy

12. ครูปฐมวัยควรมีทักษะการจัดสภาพแวดล้อม การจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

การประเมินผลพัฒนาการ การประกันคุณภาพการศึกษา การเขียนแผนรายบุคคลเหมาะกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หากเป็นเด็กปกติควรใช้แผนตามปกติของโรงเรียน และกำหนดอัตราระหว่างครู/เด็กที่เหมาะสมค่ะ

13. เสนอพิจารณาสมรรถนะที่ใช้ในการทำงานที่นอกจากการสอนของครูที่นักศึกษาต้องใช้ในอนาคตด้วยค่ะ เช่น Media literacy/ Time management/ Negotiation and Persuasion/ Decision making/ Resilience skill ส่วนที่เสนอมาในแบบสอบถาม อาจพิจารณาจัดหมวดหมู่ใหม่อีกครั้งเป็น สมรรถนะหลัก สมรรถนะรอง เพราะบางข้อเป็นสมรรถนะที่ซ้ำซ้อนกันอยู่

14. ศึกษาด้านจิตวิทยาเด็กให้มากขึ้น ร่วมกับวิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มเด็กพิเศษ เช่นเด็กสมาธิสั้น

สมรรถนะที่นักศึกษาครูควรให้ความสำคัญอย่างมากคือ สมรรถนะหลัก ตัวที่ 5 คือ จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

1. ครูที่เป็นแบบอย่าง ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

2. วินัยในวิชาชีพ

3. การดำรงชีวิต

4. การประพฤติ

และเพิ่มอีก 1 ข้อให้มันยุคสมัยคือ การแสดงความคิดเห็นในโลกโซเชียล ทักษะคติในแบบการเป็นตัวอย่างของโลกโซเชียล มีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

15. การทำงานคำนึงถึงบริบทที่ตนประจำ การรู้จักการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์ ในการสร้างแบบที่มีรายละเอียดตามระดับชั้นก็จะเห็นความต้องการชัดเจนขึ้น การเป็นตัวแบบที่ดีสำหรับนักเรียน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

16. สมรรถนะการเรียนรู้เป็นสิ่งที่นักศึกษานักศึกษาครูจะต้องฝึกฝน เนื่องจากบริบทของสังคม ชุมชน เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สมรรถนะการเรียนรู้ จึงจำเป็นมาก ๆ เรียนรู้ เข้าใจ นำมาปรับใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการ พัฒนาสังคม

17. ควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษา

2. ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ภายหลังจากที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและแบบสอบถามเพื่อเป็นกรอบการพัฒนาโปรแกรม ผลของการสร้างโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มีองค์ประกอบของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างโปรแกรม 3) การจัดการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของโปรแกรม

เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะของความเป็นครู สามารถไปใช้ในการทำงานและดำเนินชีวิตประจำวันได้ และเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี

2. โครงสร้างโปรแกรม

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนิสิตนักศึกษาครู เป็นโปรแกรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความเข้าใจ การแก้ปัญหา การออกแบบการเรียนการสอน ตลอดจนการทำงานร่วมกันกับชุมชน องค์ประกอบของสมรรถนะ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 2) ด้านทักษะทางปัญญา
- 3) ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน

3. การจัดการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยผ่านการฝึกปฏิบัติจริงในสถานศึกษา การลงพื้นที่ในชุมชน การโดยเริ่มจากผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้าความต้องการและปัญหาของชุมชน โดยโปรแกรมที่ส่งเสริมสมรรถนะของนิสิตนักศึกษาครู ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาครูได้รับการส่งเสริมสมรรถนะ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้นิสิต/นักศึกษาครูได้มีการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน แบ่งบทบาทหน้าที่ ตลอดจนร่วมกันคิดและต่อยอดแนวคิดเพื่อออกแบบการเรียนการสอน จากนั้นนำเสนอในชั้นเรียนแล้วรับฟังการสะท้อนจากอาจารย์และเพื่อนแล้วนำไปปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ชั้นปฏิบัติการสอนผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้นิสิต/นักศึกษาครูได้นำความรู้ ทักษะและแผนการสอนที่พัฒนาขึ้นจัดการเรียนรู้กับนักเรียน ในขณะที่จัดการเรียนรู้ควรศึกษาผลด้วยทั้งจากนักเรียน ครูประจำชั้น และนิสิต/นักศึกษาครูเอง และขึ้นประเมินผล ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้นิสิต/นักศึกษาครูได้มีการประเมินการสอนในประเด็นที่สำเร็จ ไม่สำเร็จ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข โดยศึกษาข้อมูลทั้งจากนักเรียน ครูประจำชั้น และนิสิต/นักศึกษาครูเอง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการส่งเสริม

3.2 เลือกหน่วยที่เหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.3 ออกแบบการเรียนการสอน

3.4 จัดการเรียนการสอน

3.5 การสร้างสนามเด็กเล่นโดยเริ่มจากการก่อสร้างขั้นพื้นฐาน คือ ผสม ก่อ

ฉาบ

3.6 สรุปผล

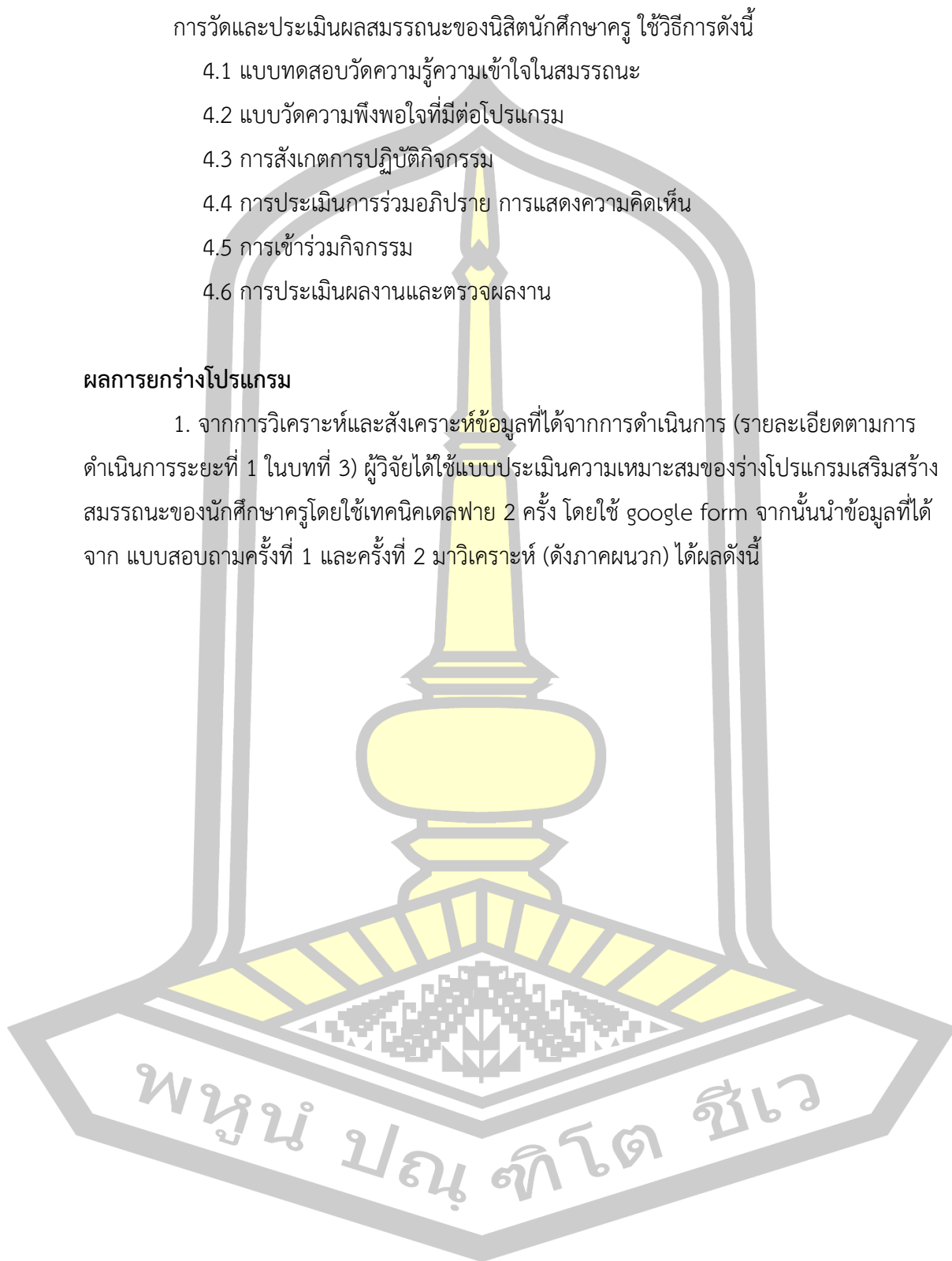
4. การวัดและประเมิน

การวัดและประเมินผลสมรรถนะของนิสิตนักศึกษาครู ใช้วิธีการดังนี้

- 4.1 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะ
- 4.2 แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรม
- 4.3 การสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
- 4.4 การประเมินการร่วมอภิปราย การแสดงความคิดเห็น
- 4.5 การเข้าร่วมกิจกรรม
- 4.6 การประเมินผลงานและตรวจผลงาน

ผลการยกร่างโปรแกรม

1. จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการ (รายละเอียดตามการดำเนินการระยะที่ 1 ในบทที่ 3) ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความเหมาะสมของร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูโดยใช้เทคนิคเดลฟาย 2 ครั้ง โดยใช้ google form จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์ (ดังภาคผนวก) ได้ผลดังนี้

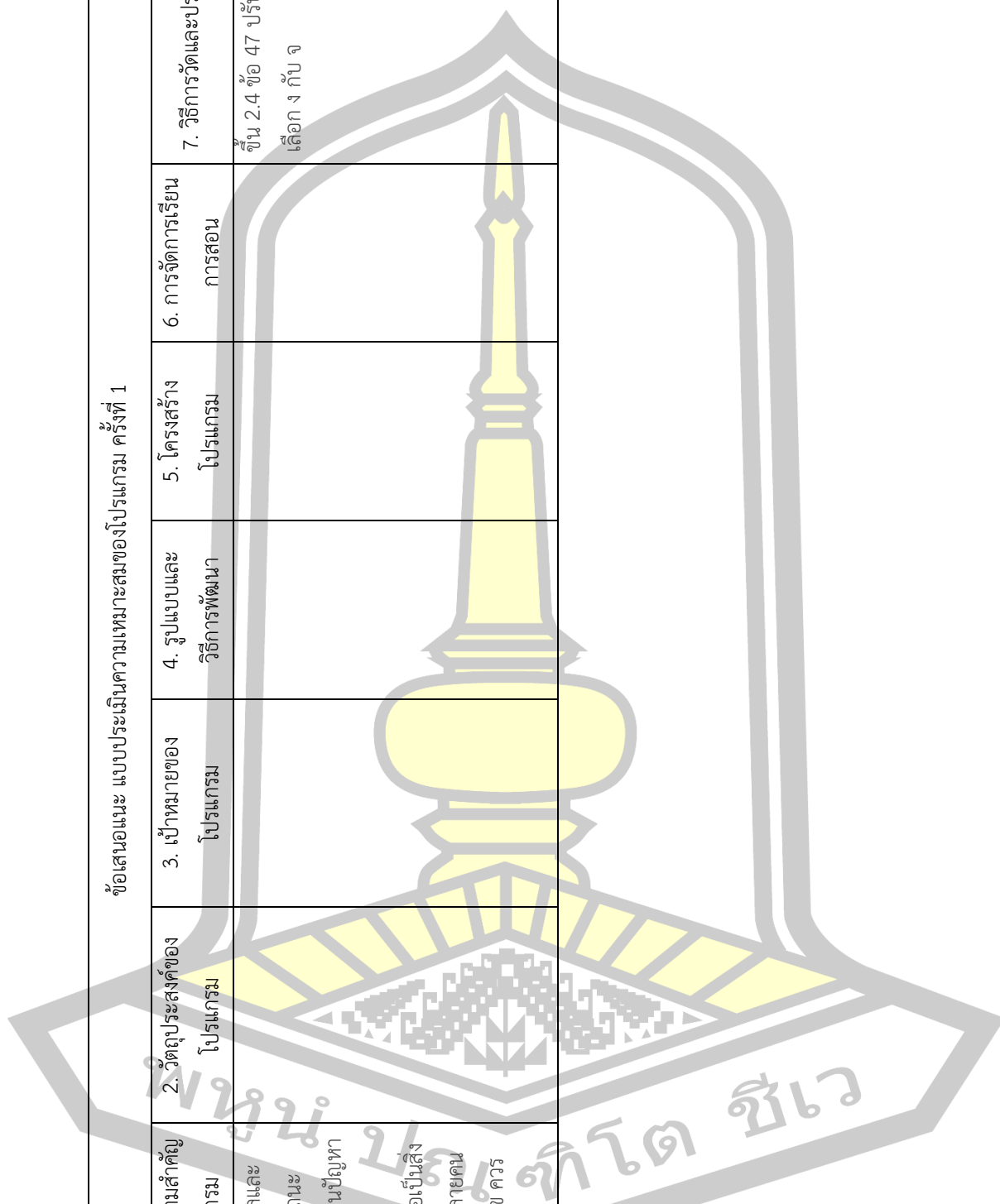

ผลข้อเสนอแนะจากแบบประเมินความเหมาะสมของผู้ทรง ครั่งที่ 1

ข้อเสนอแนะ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม ครั่งที่ 1						
1. ที่มาและความสำคัญ ของโปรแกรม	2. วัตถุประสงค์ของ โปรแกรม	3. เป้าหมายของ โปรแกรม	4. รูปแบบและ วิธีการพัฒนา	5. โครงสร้าง โปรแกรม	6. การจัดการเรียน การสอน	7. วิธีการวัดและประเมิน
1. อาจเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สภาพปัญหาที่พบด้าน การรู้จักนักเรียนของ นักศึกษาครู จากที่คณะ "ได้มีหลักสูตร/รายวิชาที่ เตรียมนักศึกษาให้มี ความรู้เพียงพอด้าน วิชาชีพ โดยจัดโอกาสให้ นักศึกษาเป็นผู้กำหนด เนื้อหา วิธีสอน ฯลฯ แล้ว พบข้อผิดพลาด อย่างไร จึงสนใจพัฒนา โปรแกรมฯ นี้ขึ้น	1. ควรระบุจุดประสงค์ที่ แสดงถึงด้านเจตคติให้ ชัดเจน 2. อยากให้ความเข้มข้น ของโปรแกรมมีความ แตกต่างจากการสอน ปกติที่สถาบันต่าง ๆ ผลิตครูมัธยม 3. ในวัตถุประสงค์ของ โปรแกรม ถ้าสามารถ อธิบายความหมาย เพิ่มเติมในแต่ละ สมรรถนะทั้ง 3 สมรรถนะได้ จะดีมาก โดยให้สอดคล้องกับ เป้าหมาย และหัวข้อ	1. เหมาะสมแล้ว แต่ ควรปรับ "คำ" ในส่วน ที่เป็น "ตัวชี้วัด" ควร เขียนให้สอดคล้องกับ ลักษณะที่เขียนเป็น ค่านิยมให้กับข้อ อื่นๆ ยกตัวอย่าง องค์ประกอบที่ 3. ด้าน การทำงานร่วมกับ ชุมชน ทำงานร่วมกับ ผู้ประกอบการฯ สามารถ ออกแบบการเรียนรู้ ตามสภาพของชุมชน เป็นต้น 2. ตรงเจตคติเป้าหมาย ของโปรแกรม (ตัวชี้วัด	1. ควรเพิ่มพัฒนา เป็นกลุ่มย่อย เน้นการปฏิบัติจริง และสามารถพัฒนา ได้ 2. วิธีการเขียน และ เนื้อหา ไม่ทำให้ เห็นภาพหรือเห็น ความเกี่ยวข้องกัน โปรแกรมส่วนอื่นๆ ชัดเจนนัก ควรเพิ่ม รายละเอียด 3. เสนอแนะเรื่อง การทดลองใช้ร่าง หลักสูตรกับ นักศึกษาที่ไม่ใช่	1. ควรระบุเกี่ยวกับ ความรู้และ ความสามารถใน การวัดและ ประเมินผลเพิ่มให้ ชัดเจน 2. โครงสร้าง โปรแกรม บางส่วน ไม่สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด 3. อาจเพิ่มเติม/เน้น บางสิ่งหรือปรับ ข้อความ เพื่อให้ เห็นความเชื่อมโยง กับความจำเป็นใน การพัฒนา 4. อาจเพิ่มเติม/เน้น บางสิ่งหรือปรับ ข้อความ เพื่อให้ เห็นความเชื่อมโยง กับความจำเป็นใน การพัฒนา	1. ช่วงย่อหน้าแรก อาจจะเรียงเรียง เป็นข้อ หรือ แบ่งเป็นช่วงๆ เพื่อ ง่ายต่อการอ่าน และทำความเข้าใจ 2. ลำดับขั้นตอนที่ แบ่งเป็นข้อช่วง หลัง ควรเขียนให้ ชัดเจน 3. ในการ ประเมินความ เหมาะสมของ โปรแกรม ข้อ 6.4 ถ้ามถึง ความ เหมาะสมของ ระยะเวลา ซึ่งไม่ได้	1. แบบทดสอบเนื้อหา ความรู้ตามโปรแกรม และแบบวัดความพึง พอใจ "ไม่ว่าจะสามารถ วัดได้ครบทุก องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดที่ วิเคราะห์ไว้ตาม เป้าหมายของโปรแกรม 2. แบบทดสอบ ดูแบ่ง สัดส่วนการประเมินแต่ ละหัวข้อ(ตามโครงสร้าง โปรแกรม) ไม่สมดุล การ ใช้ข้อสอบเป็นการ ทดสอบความรู้ ทากก็ใช้ เครื่องมือที่หลากหลาย มากขึ้นจะได้หลาย

ข้อเสนอแนะ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม ครั้งที่ 1						
1. ที่มาและความสำคัญ ของโปรแกรม	2. วัตถุประสงค์ของ โปรแกรม	3. เป้าหมายของ โปรแกรม	4. รูปแบบและ วิธีการพัฒนา	5. โครงสร้าง โปรแกรม	6. การจัดการเรียน การสอน	7. วิธีการวัดและประเมิน
หรือครูประจำการ ให้ชัดเจนกว่านี้ 3.อาจจะเน้นที่ ความสำคัญของ สมรรถนะ นักศึกษา นักศึกษาศู หรือครู ประจำการ 4.ประเด็นของปัญหา ยังไม่ชัดเจน ปัญหาหรือเหตุที่มาของ โปรแกรมควรมีเชื่อมโยง ถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่ เกิดปัญหา จุดเด่น จุดด้อยของนักศึกษาครู ปฐมวัย จะเห็นความ เข้มข้นที่น่าสนใจมากขึ้น หากเพิ่มเนื้อหาส่วน นี้จะทำให้เป็นจุดขาย ของโปรแกรม	อื่นๆ	สมรรถนะการเรียนรู้) แต่ละด้านว่าสอดคล้อง กับโครงสร้างของ โปรแกรม ในรายการ กิจกรรม/หัวข้อ หรือไม่	กลุ่มเป้าหมายก่อน นำไปใช้กับ นักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและ 3.ควรเพิ่มทักษะที่ จำเป็นในการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ 4.ควรให้ศึกษาดูด้วย ตนเองเต็มรูปแบบ	สมรรถนะครู 4.หัวข้อ/กิจกรรม ยังไม่แสดงถึงการ พัฒนาความรู้ของ ผู้เรียนให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงอย่าง เห็นได้ชัด 5.ควรเพิ่มเติม กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ case study เมื่อ เจอปัญหาต่างๆ ใน ที่ทำงาน จะ แก้ไขได้อย่างไร รวมถึงการศึกษา และการทำงานวิจัยใน ชั้นเรียนอย่างง่าย สำหรับนักศึกษาครู	ระบุใบเนื้อหา 4.การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน สามารถออกแบบ เป็นโมเดล ที่เขียน เป็นขั้นตอนการสอนที่ ชัดเจน โดยยึดจาก โครงสร้างของ โปรแกรม แล้ว นำมาเพิ่มเติมถึง วิธีการจัดการเรียน การสอน ของแต่ละกิจกรรม นำไปสู่ การระบุ สื่อและ แหล่งการเรียนรู้ที่ ชัดเจน	มุมมองมากขึ้น เช่น การ reflection การ สัมภาษณ์ การบันทึก ข้อมูลของนักศึกษาที่ เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ เป็นต้น 3.ข้อสอบที่ใช้ประเมิน ลดข้อ 'ถูกทุกข้อ' ให้เป็น ข้อย่สั้นๆ ที่เป็น ตัวเลือก 4.ควรปรับชื่อของ เครื่องมือทั้ง 2 ชนิด ให้ ชัดเจน 4. รายละเอียดของ แบบทดสอบ 2.1 มีซ้ำกัน คือ ข้อ7,14 2.2 พิมพ์ตก หล่น คือ ข้อ 8,13,15,19,23,29,31 2.3 ข้อ 35 ปรับให้ยก

ข้อเสนอแนะ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม ครั้งที่ 1						
1. ที่มาและความสำคัญ ของโปรแกรม	2. วัตถุประสงค์ของ โปรแกรม	3. เป้าหมายของ โปรแกรม	4. รูปแบบและ วิธีการพัฒนา	5. โครงสร้าง โปรแกรม	6. การจัดการเรียน การสอน	7. วิธีการวัดและประเมิน
5. อาจเพิ่มข้อมูลและ เนื้อหาในสมรรถนะ สำคัญที่ยังคงเป็นปัญหา อยู่ในปัจจุบัน ปัญหาที่นำเสนอเป็นสิ่ง ที่มีมานานซึ่งหลายคน ได้พยายามแก้ไข ควบ นำเสนอ						ขึ้น 2.4 ข้อ 47 ปรับตัว เลือก ก กับ จ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 23 คนจากการประเมินความเหมาะสมของร่างโปรแกรม โดยใช้เทคนิค เดลฟาย (Delphi) ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขในร่างโปรแกรม สรุปได้ดังนี้

1.1 โปรแกรม ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างของโปรแกรม 3) การจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและประเมิน

1) ที่มาและความสำคัญ คือ สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น อุปนิสัย ภายลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ที่แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน คณะศึกษาศาสตร์เป็นสถาบันผลิตครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมครูผู้สอน โดยจัดหลักสูตรและรายวิชาที่เตรียมนักศึกษาครูให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอทั้งในด้านวิชาชีพครู และเนื้อหาวิชา เฉพาะ สถาบันผลิตครูต้องพัฒนานักศึกษาครูให้มีทักษะ ความเชี่ยวชาญในการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกอย่างบูรณาการหรือเรียกว่าสมรรถนะความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา และประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยจัดโอกาสให้นักศึกษาครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและวิธีการสอนและตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของตนเอง การทำงานร่วมมือกันและการสะท้อนความคิด

2) เป้าหมายของโปรแกรม เพื่อให้ศึกษานักศึกษาครูมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านทักษะทางปัญญา และด้านการทำงานร่วมกับชุมชน

3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา จะใช้วิธีการพัฒนาที่มีความหลากหลายเพื่อสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความยั่งยืน เพื่อให้ศึกษานักศึกษาครูที่เข้ารับการพัฒนามาสามารถนำหลักการไปใช้ในการพัฒนาตนเองต่อได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรม ได้แก่

3.1 การศึกษาด้วยตนเอง

3.2 การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมาย

3.3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

4) สมรรถนะที่สำคัญของนักศึกษา คือ สมรรถนะด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะด้านทักษะทางปัญญา สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกับชุมชน

5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ 1. สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึง บริบทและความแตกต่างระหว่างบุคคล และคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน สามารถพัฒนานวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เข้าอบรมในเรื่องหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนเอง สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่พบเจอในการทำงาน สามารถประยุกต์ความรู้ หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ มีความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สามารถคิดริเริ่มและพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ และการบูรณาการทางวิชาการและวิชาชีพ สามารถพัฒนาให้นักศึกษานักศึกษา วิจัย และพัฒนานวัตกรรม สื่อ องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา สามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยที่ถูกต้อง ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจารีตประเพณี สามารถบูรณาการความรู้ในการปฏิบัติงานจากสถานศึกษาที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา มีความสามารถในการประสานงาน ติดต่อสื่อสารกับบุคลากรในสถานที่ปฏิบัติงาน มีการพัฒนาบุคลิกภาพด้านการปรับตัว สามารถสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ได้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับตนเองและผู้อื่น อยู่เสมอ เป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ฝึกให้นักเรียนยอมรับการทำงานอย่างมีส่วนร่วม

6) โครงสร้างโปรแกรม โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูเป็นโปรแกรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความเข้าใจ การแก้ปัญหา การออกแบบการเรียนการสอน ตลอดจนการทำงานร่วมกันกับชุมชน

จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอผลต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อปรับแก้แล้วเสร็จได้นำร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมครั้งที่ 2 เพื่อยืนยันข้อมูลที่น่าไปใช้ได้

พูน ปณ ติโต ชีเว

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา
ครูครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นการประเมิน	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
	\bar{X}	S.D	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. ที่มาและความสำคัญ	4.24	0.89	เหมาะสมมาก	4.59	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.49	0.72	เหมาะสมมาก	4.70	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
3. เป้าหมายของโปรแกรม	4.52	0.84	เหมาะสมมากที่สุด	4.83	0.37	เหมาะสมมากที่สุด
4. รูปแบบและวิธีการพัฒนา	4.28	0.86	เหมาะสมมาก	4.69	0.46	เหมาะสมมากที่สุด
5. โครงสร้างโปรแกรม	4.39	0.76	เหมาะสมมาก	4.59	0.61	เหมาะสมมากที่สุด
6. การจัดการเรียนการสอน	4.47	0.83	เหมาะสมมาก	4.69	0.49	เหมาะสมมากที่สุด
7. วิธีการวัดและประเมิน	4.18	1.02	เหมาะสมมาก	4.48	0.70	เหมาะสมมาก
โดยรวม	4.37	0.85	เหมาะสมมาก	4.63	0.53	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางสรุปได้ว่าการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมใน 2 รอบ พบว่าแต่ละหัวข้อได้รับการประเมินในระดับ เหมาะสมมาก และ เหมาะสมมากที่สุด โดยค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรับตัวดีขึ้นในรอบที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและการยอมรับที่เพิ่มขึ้นของผู้ประเมินค่าความแปรปรวน ลดลงในรอบที่ 2 ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้ประเมินมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันมากขึ้น ผลการประเมินสะท้อนว่าโปรแกรมมีความเหมาะสมและได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตาราง 15 ตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้าน	ชั่วโมง	กิจกรรม/หัวข้อ	เวลา (ชั่วโมง)
1. ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	3	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ	15
	3	ความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี	
	6	การออกแบบกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี	
	3	การออกแบบสื่อ	

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้าน	ชั่วโมง	กิจกรรม/หัวข้อ	เวลา (ชั่วโมง)
2. ด้านทักษะทาง ปัญญา	3	แนวคิด ทฤษฎี และหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	15
	3	รูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และการลงพื้นที่เพื่อหา ข้อมูลในสถานศึกษา	
	6	การเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี	
	3	การประเมินผลการเรียนรู้เด็กอายุ 3-6 ปี	
3. ด้านการทำงาน ร่วมกับชุมชน	6	บทบาทครูปฐมวัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย การสร้างสนาม เด็กเล่นตามหลักพื้นฐานการก่อสร้าง คือ ผสม ก่อ ฉาบ	15
	3	ทักษะการสื่อสาร	
	6	การฝึกปฏิบัติการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กในสถานศึกษา	
รวม	45		45

7) การวัดและประเมิน การประเมินนักศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความรู้
ความเข้าใจ และด้านความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรม

(1) การทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ วัดโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ
5 ตัวเลือก รวมทั้งสิ้น จำนวน 50 ข้อ ใช้ทดสอบก่อน - หลัง การใช้โปรแกรม จากนั้นนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยและแปลผลคะแนน เป็นค่าเฉลี่ย และร้อยละ

(2) การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้โปรแกรม

1. การสะท้อนความคิดเห็นของนักศึกษาครูหลังจากการอบรมในส่วนของทฤษฎี และ
ได้มีการเข้าสังเกตการสอนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามให้นักศึกษาครูตอบ โดยใช้คำถามว่า
“จากการอบรมและลงพื้นที่ นิสิตคิดว่าตนเองยังขาดสมรรถนะหรือทักษะใดในการปฏิบัติงาน หรือ
อยากให้อาจารย์อบรมในเรื่องใดเพิ่มให้อีก” พบว่า

1.1 ขาดการกำหนดจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ ไม่สามารถตั้งวัตถุประสงค์
เชิงพฤติกรรมได้ มีการเปลี่ยนหน่วยการสอนบ่อยครั้ง ไม่สามารถเลือกหัวข้อในการสอนได้ ไม่ทราบ
แนวทางการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “...ไม่ทราบว่าจะเลือกหน่วยการสอนอย่างไร แล้วมีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างไรบ้าง บางครั้งก็เลือกหน่วยแล้วก็เปลี่ยนบ่อยมาก...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครุคนที่ 1

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “...ผมไม่แน่ใจว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเรา ได้มาอย่างไร สื่อการสอน เราเลือกใช้วิธีการไหนให้ถูกต้อง แล้วระดับการวัดพฤติกรรม มีความเกี่ยวข้องอย่างไร เพื่อจะได้นำไปใช้ในการออกไปฝึกสอนได้ ...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครุคนที่ 2

1.2 ขาดทักษะการทบทวนสารสนเทศ ได้แก่ ไม่เข้าใจแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาศึกษา เชื่อมโยงแนวคิดกับประเด็นปัญหาไม่ได้

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “... เราจะมีวิธีเลือกหน่วยการสอนอย่างไร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จะเอาอะไรมาเป็นแนวคิดหรือวิธีการที่จะเลือก จะเชื่อมโยงแนวคิดและทฤษฎีใดไปสู่การประยุกต์ใช้ คือบางโรงเรียนก็สอนคนละหน่วย ทำให้บางครั้งก็ปรึกษาเพื่อนไม่ได้...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครุคนที่ 1

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “... ทำไม่เด็ก อ. 1 กับเด็ก อ.2 ถึงไม่สามารถใช้กิจกรรมการสอนแบบเดียวกันได้ ทั้งๆที่เด็กก็ตัวเท่ากัน...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครุคนที่ 2

1.3 ต้องการให้มีการสอน หรืออบรมในเรื่องที่มีนอกเหนือจากตำราเรียนของสาขา หรือทักษะชีวิต ในการทำงานในอนาคต

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “... บางโรงเรียนที่ไปลงเก็บข้อมูล สนามเด็กเล่น เก่ามากคะ หนูอยากทำสนามเด็กเล่นเป็นบ้างจัง อย่างน้อยก็ทำรั้วกันดินทราย...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครุคนที่ 1

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “...เคยเห็นในยูทูปที่มีครูก่อปูนทำสนามให้เด็ก อยากเก่งแบบนี้บ้างจังเลยคะ เพราะทักษะแบบนี้หนูเชื่อว่าถ้าไปสอบสัมภาษณ์ที่ไหน หนูคะแนนนำคนอื่นแน่ๆ เพราะหนูผสมปูน ก่อฉาบได้...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครุคนที่ 2

1.4 ขาดทักษะการสื่อสารกับผู้อื่น ได้แก่ เด็ก บุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองเด็ก สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “... เวลาไปโรงเรียน แล้วต้องติดต่อหัวหน้าสาย ทำยังไงดีคะไม่ให้เค้าดู หรือหนูเองที่สื่อสารไม่เข้าใจ...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครูคนที่ 1

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “...ถ้ามีกิจกรรมอะไรที่สามารถทำร่วมกัน ระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง จะดีมากเลยคะ จะได้เรียนรู้กันมากขึ้น...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครูคนที่ 2

สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า “...เวลาพูดกับเด็ก ทำยังไงไม่ให้ติดใช้ภาษาทางการคะ แล้วเวลาผู้ปกครองถามเรื่องพัฒนาการ บางครั้งหนูก็สื่อสารผิดคะ...”

ความคิดเห็นของนักศึกษาครูคนที่ 3

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยจึงได้มีการปรับกิจกรรมการอบรมในโปรแกรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมวิจัยมากขึ้น เพราะผู้วิจัยเชื่อว่า คุณภาพและประสิทธิภาพของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะออกมาดีได้นั้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องรู้สึกสนุกสนาน และมีความสุขควบคู่ไปกับการได้พัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งก็จะส่งผลต่อการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูที่สร้างขึ้น

2. ความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะ ซึ่งได้จากการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะ พบว่านักศึกษาครูมีความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะเพิ่มขึ้นตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 86.67 ดังตาราง

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละคะแนนความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะของ
นักศึกษาครู

คะแนนรวม	ก่อน	หลัง
	1,451	2,584
เฉลี่ย	23.03	41.01
S.D.	6.75	5.80
ร้อยละ	46.06	82.03

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ผ่านการจัดกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
ของนักศึกษาครูมีความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะเพิ่มขึ้นตามลำดับโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.03
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.80 คิดเป็นร้อยละ 82.03 หมายถึงนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจใน
สมรรถนะอยู่ในระดับสูง

3. ความพึงพอใจ ซึ่งได้จากการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรม ดังนี้

3.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ
ต่อโปรแกรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมของนักศึกษา
ที่เรียนรู้โดยใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

ด้านที่พิจารณา	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ข้าพเจ้ามีความพอใจในบรรยากาศของการจัดกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม	4.57	0.53	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้ามีความพอใจในบรรยากาศของการจัดกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย	4.57	0.55	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้ามีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการคิด ตัดสินใจ และแลกเปลี่ยนความรู้	4.47	0.61	มาก

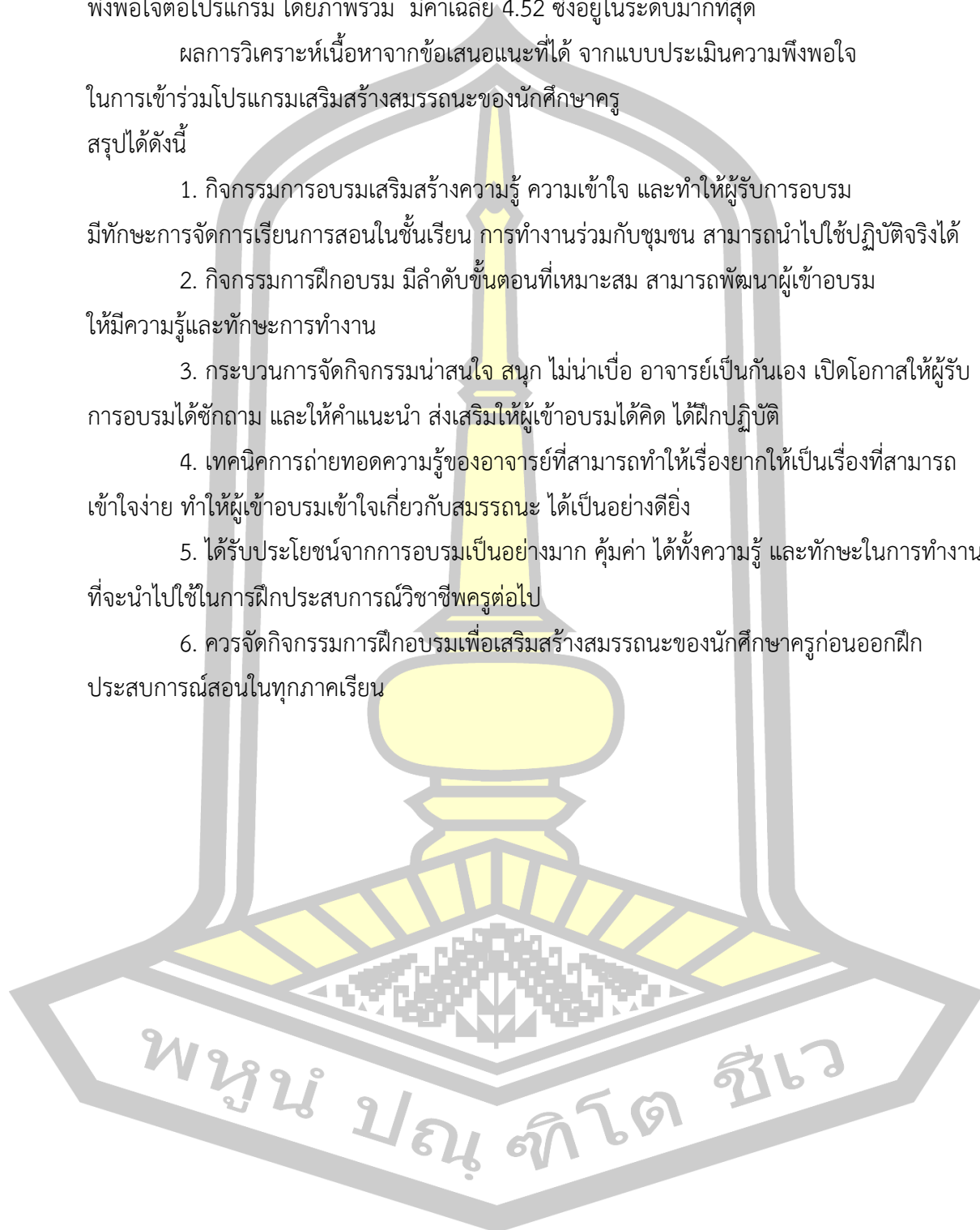
ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านที่พิจารณา	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
4. ข้าพเจ้ามีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.55	0.61	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้ามีความพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้เพราะกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกัน	4.74	0.43	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้าชอบที่โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูมีความเหมาะสมกับความสามารถของข้าพเจ้า	4.42	0.66	มาก
7. ข้าพเจ้าชอบที่โปรแกรมมีกิจกรรมน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้	4.36	0.60	มาก
8. ข้าพเจ้ามีความสุขในการพัฒนาตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.57	0.61	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้าชอบในการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4.55	0.75	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้าสนุกกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.61	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้าสนุกกับการปฏิบัติจริง และได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง	4.66	0.47	มากที่สุด
12. ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองมากขึ้น	4.44	0.69	มาก
13. ข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น	4.39	0.61	มาก
14. ข้าพเจ้าชอบการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์	4.44	0.66	มาก
15. ข้าพเจ้ามีความสุขกับการออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจารีตประเพณี	4.39	0.73	มาก
16. ข้าพเจ้าสนุกกับการบูรณาการความรู้ในการปฏิบัติงานจากสถานศึกษาที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.52	0.59	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.59	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาที่ใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มีความพึงพอใจต่อโปรแกรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะที่ได้ จากแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการอบรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทำให้ผู้รับการอบรมมีทักษะการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การทำงานร่วมกับชุมชน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้
2. กิจกรรมการฝึกอบรม มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สามารถพัฒนาผู้เข้าอบรมให้มีความรู้และทักษะการทำงาน
3. กระบวนการจัดกิจกรรมน่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ อาจารย์เป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมได้ซักถาม และให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมได้คิด ได้ฝึกปฏิบัติ
4. เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ที่สามารถทำให้เรื่องยากให้เป็นเรื่องที่สามารถเข้าใจง่าย ทำให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะ ได้เป็นอย่างดี
5. ได้รับประโยชน์จากการอบรมเป็นอย่างมาก คุ่มค่า ได้ทั้งความรู้ และทักษะในการทำงานที่จะนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไป
6. ควรจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูก่อนออกฝึกประสบการณ์สอนในทุกภาคเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

สรุปผล

ผลการพัฒนาโปรแกรม

1. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างของโปรแกรม 3) การจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและประเมิน มีรายละเอียดของโปรแกรมที่สำคัญประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของโปรแกรม เป้าหมายของโปรแกรม รูปแบบและวิธีการพัฒนา โครงสร้างโปรแกรม การจัดการเรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมิน โดยมีโครงสร้างเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเวลา 15 ชั่วโมง ด้านทักษะทางปัญญาเวลา 15 ชั่วโมง และด้านการทำงานร่วมกับชุมชนเวลา 15 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 45 ชั่วโมง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 23 ท่าน พบว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.5 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู นักศึกษาครูมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะหลังการทดลองใช้โปรแกรม มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามลำดับ

โดยนักศึกษามีคะแนนความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะก่อนเรียนอยู่ที่ร้อยละ 46.06 และหลังเรียน ร้อยละ 82.03 และนักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อโปรแกรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีหลายประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมา อภิปรายผล ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการประเมินผลหลังการทดลองใช้ โปรแกรมและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการแบบสอบถาม จึงมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. กระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโปรแกรม ซึ่งมีกระบวนการในดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาโปรแกรม และศึกษาผลการใช้โปรแกรม ซึ่งผลการวิจัยพบ ประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายในแง่ของกระบวนการพัฒนาโปรแกรม มีดังนี้

1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา ครู ศึกษาสังเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสมรรถนะที่อธิบายบุคลิกลักษณะของคนว่าเปรียบเสมือนกับภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg) (ชูชัย สมितिไกร, 2550) ซึ่งแนวคิดนี้เชื่อว่าคุณลักษณะของบุคคลนั้นเปรียบเสมือนภูเขาน้ำ แข็งที่ลอยอยู่ในน้ำ โดยมีส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยลอยอยู่ เหนือน้ำ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ง่าย ได้แก่ ความรู้สาขาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมา และส่วนของทักษะ ได้แก่ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญพิเศษ ด้านต่าง ๆ สำหรับส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่จมอยู่ใต้น้ำ ซึ่งเป็นส่วนที่มีปริมาณมากกว่านั้น เป็น ส่วนที่ไม่อาจสังเกตเห็นชัดเจนและวัดได้ยากกว่าและเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของ บุคคลมากกว่า ได้แก่ บทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ภาวลักษณะของบุคคลที่มีต่อตนเอง คุณลักษณะส่วนบุคคล และ แรงจูงใจ ส่วนที่อยู่เหนือน้ำเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับเขาวนปัญญาของบุคคล ซึ่งการที่บุคคลมี ความฉลาด สามารถเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ และทักษะได้นั้น ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้มีผลการ ปฏิบัติงานที่โดดเด่นจึงจำเป็นต้องมีแรงผลักดันเบื้องลึก คุณลักษณะส่วนบุคคล การทำงานร่วมกับ ชุมชนก็ล้วนส่งผลต่อการทำงาน และด้วยข้อจำกัดด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการที่ หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษา แบบประเมินความเหมาะสมของร่างโปรแกรม รวมทั้งการจัดการเรียนนอกห้องเรียน และจาก สถานศึกษา รวมถึงศึกษาปรัชญาการศึกษา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา ด้วยแนวทางนี้ ผู้วิจัยเชื่อได้ว่าเป็นแนวทางที่ดีและครอบคลุม

การพัฒนาโปรแกรม เมื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพที่ดีย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศนั้น ๆ ดังที่ Taba (1962) ได้เสนอให้มีการพัฒนาหลักสูตรตามแนววิธี “grass-roots approach” หรือวิธีที่ให้ความสำคัญกับผู้ที่ใช้หลักสูตรหรือผู้จัดการเรียนรู้ได้มีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรด้วยหรือวิธีจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน (bottom-up) กล่าวคือหลักสูตรที่จะพัฒนาควรจะออกแบบและพัฒนาจากผู้จัดการเรียนรู้มากกว่าที่จะกำหนดจากนักวิชาการเบื้องบน โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน (diagnosis of needs) และสังคม ซึ่งแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการยังพัฒนายังสอดคล้องกับแนวทางของ Tyler (1949 : 11-13) ที่เสนอให้ใช้แนวทางในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากหลายแหล่งข้อมูลและได้วิธีการคือ การใช้แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ โดยผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาวิชาชีพครูเกี่ยวกับความต้องการในสมรรถนะของนักศึกษาครู สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษาครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก คือด้านทักษะทางปัญญา รองลงมา คือด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และด้านการทำงานร่วมกับชุมชน ตามลำดับ จากนั้นนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู

1.2 การสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เป็นผลมาจากขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยผลจากการดำเนินการ ในขั้นนี้ ได้โปรแกรมฉบับร่างที่นำไปทดลองใช้จริงกับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ คือ 1) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2) โครงสร้างโปรแกรม 3) การจัดการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมิน ซึ่งใช้เป็นกรอบในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของโปรแกรม ทั้งนี้องค์ประกอบต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานจำเป็นจากการศึกษาในขั้นแรก ดังที่ Zais (1976) และ Tyler (1949) ได้เสนอว่า ขั้นตอนการออกแบบหลักสูตร (curriculum design) เป็นการวางแผน หรือการจัดองค์ประกอบของหลักสูตรให้เข้ากันอย่างเป็นระบบสามารถที่จะปฏิบัติได้ นักพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างละเอียด และรอบคอบก่อนตัดสินใจเลือก และจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยพิจารณาจากหลาย ๆ องค์ประกอบ ซึ่งประเด็นในการร่างหลักสูตรฉบับนี้จะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นกับปัจจัยหลายประการ เช่น กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาการศึกษา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู วิธีการวัดและประเมินผล เป็นต้น และผลจากการรับรองโปรแกรมจากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงโปรแกรมในบางส่วนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของเชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 โปรแกรมพัฒนาขึ้น มีการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะ จะมีความแตกต่างจากการเรียนรู้แบบทั่วไป คือเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ

โลก มีความสามัคคี รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มและร่วมกับชุมชน และเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเริ่มจากผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ร่วมกัน วางแผนในการออกแบบและจัดกิจกรรมตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เช่น กิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและชุมชน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับชุมชน จะช่วยให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ กล้าคิด กล้าทำ สามารถออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ เป็นสมาชิกที่มีคุณค่าต่อสังคมและชุมชน การสื่อสาร ยังช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางด้านสติปัญญาและอารมณ์ ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นเนื้อหาวิชาไปทางความรู้ความเข้าใจในตัวหลักสูตรการศึกษา การพัฒนาตนเองการส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนในห้องเรียน การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนั้นผู้เรียนร่วมกันจัดกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ซึ่งการปฏิบัติจะต้องนำทฤษฎี และทักษะที่ผู้เรียนได้ศึกษามาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม และสุดท้ายผู้เรียนนำผลการปฏิบัติ การร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน ซึ่งอาจนำเสนอโดยการบรรยาย จัดทำโปสเตอร์ แผ่นพับ หรือนำเสนอผ่านวีดิทัศน์ และนักศึกษาจะต้องสะท้อนผลการปฏิบัติผ่านร่องรอยที่เก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนั้นผู้สอน และเพื่อนรวมถึง ตัวผู้เรียนเองต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของโปรแกรม นักศึกษาจะไม่รู้สึกกังวลกับเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียนทำให้บรรยากาศในการเรียนเป็นไปอย่างมีความสุข สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้มีความรู้ความเข้าใจในห้องเรียน และทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะเพิ่มขึ้น

2. การสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ซึ่งได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำขอเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปศึกษาผลประสิทธิผลของโปรแกรมจากการไปทดลองใช้กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1 ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผน ออกแบบกิจกรรม การสื่อสารงานครู การทำงานร่วมกับชุมชน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถนำการปฏิบัติตนในการชีวิตประจำวันมาประยุกต์ใช้ในการทำแบบทดสอบทำให้มีความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะอย่างถ่องแท้ สอดคล้องกับ รินรติ พรามณี (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับ นักศึกษาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า นักศึกษามีผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวม อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีผลประเมินสูงที่สุด คือ ด้านความประพฤดี อยู่ในระดับดีมาก

2.2 ผลการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ พบว่า ผลการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ พบว่า จากข้อมูลพบว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยค่าเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.06 เป็นร้อยละ 82.03 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมนี้ช่วยพัฒนาความรู้และความเข้าใจของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษามีความรู้เดิมบ้าง และในบางหัวข้อนักศึกษาก็ไม่เห็นเรียนมาก่อน หลังจากนั้นนักศึกษาจะมีคะแนนเพิ่มขึ้นตามลำดับเนื่องจากนักศึกษาได้เรียนรู้ในช่วงของการปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นและชุมชน มีโอกาสในการแสดงความสามารถมากขึ้น มีความเข้าใจในความในสมรรถนะมากขึ้นโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงทำให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ในการเขียนแผน ออกแบบกิจกรรม และนำไปปฏิบัติจริงในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และหลังจากนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วนักศึกษาได้มีการสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jan (2017) ได้ศึกษาลักษณะและการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 พบว่าการศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติทั้งในเชิงเศรษฐกิจและทางสังคมเทคโนโลยี และ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักการศึกษา ผู้กำหนดนโยบาย ผู้จัดการ และครูต้องเผชิญกับ ปัญหาที่ซับซ้อน โดยครูในศตวรรษที่ 21 ต้องสร้างนักเรียนให้มีทักษะทางอารมณ์ความรู้และการปรับตัวให้พร้อม นอกจากนี้ครูในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะการสอนความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา รวมถึงการบูรณาการการสอนเข้ากับเทคโนโลยี ส่งผลให้โครงการพัฒนาครูมีความสำคัญมากในการขับเคลื่อน ระบบการศึกษาของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการสอนที่มีคุณภาพนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่ออนาคตด้านการศึกษา เศรษฐกิจ เป็นต้น และการศึกษาของ สมเจษฎ์ ศรีสมจักร (2559) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านเรียง ตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมาด้านการพัฒนา การบริหารจัดการด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาสถานศึกษาและสิ่งแวดล้อมตามลำดับและปัญหาของการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน รองลงมาด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการพัฒนาสถานศึกษาและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาการบริหารจัดการตามลำดับ ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ และ 4 เป้าประสงค์ ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 16

แนวทาง และ 17 ตัวชี้วัด 2) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 11 แนวทาง และ 11 ตัวชี้วัด 3) ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนา สถานศึกษาและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 11 แนวทาง และ 12 ตัวชี้วัด และผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นครูที่มีสมรรถนะ มีความขยันสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีความรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน รู้จักเคารพซึ่งกันและกันรับฟังผู้อื่นมากขึ้น และรู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยใช้วิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม รู้จักวางแผนในการทำงานมีความเสียสละซึ่งจากการแปลผลข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาสามารถพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถไปในทางที่ดีขึ้น มีพฤติกรรมความเป็นครู รู้จักทำประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) จากแนวคิดของ McClelland นักจิตวิทยา ของมหาวิทยาลัย Harvard โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครู ประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สรุปสมรรถนะครู ไว้ว่า ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

- 1) สมรรถนะหลัก เป็นสมรรถนะร่วมที่ครูและ บุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมีเพราะเป็นสมรรถนะพื้นฐานของบุคลากรที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานในทุกตำแหน่งหน้าที่ประสบความสำเร็จ
- 2) สมรรถนะประจำสายงาน เป็นสมรรถนะเฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละตำแหน่ง เช่น ผู้บริหาร ครูและศึกษานิเทศก์ ทำให้สามารถปฏิบัติงานในสายงานนั้น ๆ ได้สำเร็จตามเป้าหมายตามสมรรถนะประจำสายงานของครู

2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรม พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู มีความพึงพอใจต่อโปรแกรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้ ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับชุมชน อีกทั้งยังเป็นการเรียนการสอนที่เน้นในเรื่องของการปฏิบัติที่นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในการทำกิจกรรมรายบุคคลเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานจากตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในผลงาน อีกทั้งการประเมินจากชิ้นงานต่าง ๆ มีผลสะท้อนให้นักศึกษาได้ทราบถึงพัฒนาการของตนเองทำให้สามารถปรับเปลี่ยนการทำงานไปในทางที่ดีขึ้น นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง เน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นทั้งในและนอกห้องเรียน อีกทั้งโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ มีกิจกรรมน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและชุมชนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑลธน ไชยเสน (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง

การพัฒนาแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยวิธีการวิจัยศึกษาบทเรียน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องทุกประเด็น การเปรียบเทียบความรู้และมโนทัศน์ค่าเฉลี่ยหลังทดลองสูงกว่า ก่อนทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบโดยประเมิน 4 มิติของ Stufflebeam มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ทุกมาตรฐานแสดงว่า รูปแบบมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครู ส่งผลให้นักศึกษามีสมรรถนะเพิ่มขึ้นตามลำดับ นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การนำโปรแกรมไปใช้นั้นผู้สอนต้องศึกษาโปรแกรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะ สื่อ สถานที่รวมถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนรู้ และสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ตามโปรแกรมให้เพียงพอ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามโปรแกรม ได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดผลการทำกิจกรรมทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม เน้นกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ให้กับตัวนักศึกษา โรงเรียน และชุมชน ซึ่งผู้สอนและนักศึกษาจะต้องมีการวางแผนการทำงานให้ครอบคลุม มีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้สอนและนักศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมให้ดี

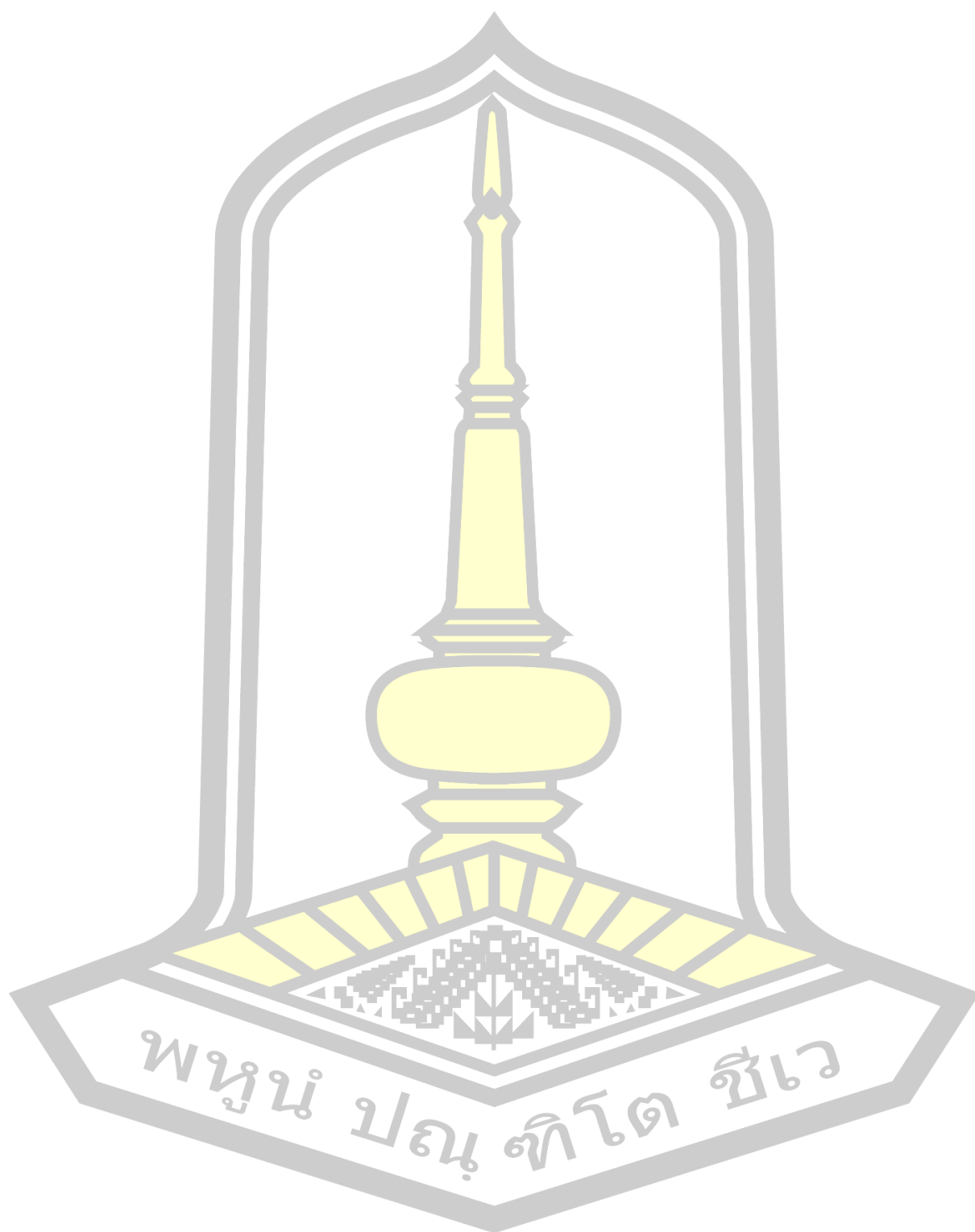
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยติดตามผลหลังการใช้โปรแกรมในระยะยาว สำหรับนักศึกษาที่เรียนรู้ในโปรแกรมนี้ เพื่อจะติดตามและศึกษาผลการเปลี่ยนแปลง

2.2 ควรมีการขยายผลการใช้โปรแกรมและมีการใช้โปรแกรมกับมหาวิทยาลัยนาร่องการศึกษาที่มีความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนในด้านสมรรถนะ

2.3 ควรนำโปรแกรมไปทดลองใช้กับนักศึกษาในหลายระดับชั้น เช่น การเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ 1, 2, 4 เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบประสิทธิภาพของโปรแกรมในการจัดการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันตามบริบทอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: ครูสภา
- _____. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560. - 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562). *สถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2556). *การฝึกหัดครูของ University of helsinki ประเทศฟินแลนด์*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/347192>
- เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ. (2562). การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา. *วารสารสังคมศาสตร์ วิชาการ*, 12(3), 524-541.
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ: ก. ผลพิมพ์.
- ซัชรินทร์ ชวนวัน. (2558). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตนเอง (Self Competency Development) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชัยพร กาบบัว. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวุฒิ เทโพธิ์. (2563). *องค์ประกอบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูชัย สมितिไกร. (2550). *การสรรหาการคัดเลือกและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณฐา สันแก้ว. (2554). *การพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะของครูผู้สอนห้องเรียนเด็กพิเศษเรียนร่วม โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). *มารู้จัก Competency กันเถอะ*. กรุงเทพฯ: เอชอาร์เซ็นเตอร์
- ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และ อรพรรณ ตูจินดา. (2565). การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์)*. 14(1), 466-475.

- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม.: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- ทรงศนีย์ วงศ์คำ. (2564). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษาดุสิตบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนานันต์ ดียิ่ง. (2556). *โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธงชัย คำปวง. (2561). *การพัฒนาครูแบบองค์รวมโดยการเทียบเคียงสมรรถนะ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษาดุสิตบัณฑิต : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นลินี อธิมา. (2554). *สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานเลขานุการผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทิยา ชัยชนะเลิศ. (2552). *การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นพดลย์ เพชระ (2552). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปฐมภรณ์ ปะการะโพธิ์. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยะชัย จันทร์วงศ์ไพศาล. (2549). *การค้นหาและวิเคราะห์เจาะลึก Competency ภาคปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอส อาร์ เซ็นเตอร์ จำกัด.
- แพรวนภา เรียงริลา. (2563). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติการสอนสำหรับ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- พลสัมพันธ์ โพธิ์ศรีทอง. (2549). *บนเส้นทางที่สร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2553). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม.: ประสานการพิมพ์.
- มณฑลธน ไชยเสน. (2562). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกระบวนการวิจัยศึกษาบทเรียน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- รินรดี พรามณี. (2563). การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร*, 3(2), 84-102.
- รัศมี สีहनันท์. (2551). *วิจัยและประเมินผลการศึกษา*. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี.
- รุ่งทิพา แยมรุ่ง. (2560). *การวิเคราะห์สภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการผลิตครูของประเทศไทย*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 11(2), 255-270.
- วณิช นรินทร์านนท์ และศศิธร นรินทร์านนท์. (2552). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. *วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวีรียาสาสน์.
- วิทยา สมพมิตร. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ เรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร*. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วรรณชัย จองแก. (2554). *การปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนวังเหนือวิทยา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง*. *การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิตย์ กุลสอน และ ลูติวัสส์ หมั่นกิจ. (2567). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี : หนองคาย*, 7(4), 777-789.
- สร้อยพร ถนัทรอบ. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหาร หลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์*. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- สาวิตรี ฉายจิตต์. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์*. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*.

- สุชีรา มะหิเมือง. (2565). การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพของครูมือใหม่: ระยะเวลา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 33(3), 1-15.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2560 จาก http://planning2.mju.ac.th/government/20111119104835_planning/Doc_25590823143652_358135.pdf.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2542). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมเจษฎ์ ศรีสมจักร์. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). วิธีการทางสถิติสำหรับกาวิจัย. มหาสารคาม: ภาควิชาวัดผลและวิจัย การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงาน ก.พ. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2567). แนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐. นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข. เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2545). แนวทางการบริหารราชการยุคใหม่. กรุงเทพฯ: พิสิกเซ็นเตอร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภา. (2562). กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีทีซีเอฟ). กรุงเทพฯ : บริษัท ออนปา จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). บทวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาครูทั้งระบบ และ ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : พรักหวาน กราฟฟิค.
- อารีวรรณ น้อยดี. (2553). การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เอมอมร สายดำสิง. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครู สังกัดโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อุ้นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

Bar M.J. and Keating L.A. (1990). Introduction: Elements of program development. In
M.J. Barr Keating and Associates. *Developing effective student services
program*. San Francisco: Jossey-Bass.

Boone, J. L. (1992). Competition, conflict, and the development of social hierarchies.
Evolutionary ecology and human behavior, 301-337.

Boone, Edgar J. (1992). *Developing programmer in education*. New Jersey: Prentice
Hall.

Boyle. (1981). *Applied Discrete Choice Modeling*. New York : John Wiley.

Caffarella, R.S. (1994). *Planning Programme for Adult Learners*. San Francisco: Jossey-
bass.

COŞANAY G, KARALI Y (2022). EXAMINATION OF CLASSROOM TEACHERS' 21st
CENTURY TEACHING SKILLS. IOJET, 9(1), 432 - 448.

Darling-Hammond, L. (2017). Teacher education around the world: What can we learn
from international practice. *European journal of teacher education*, 40(3),
291-309.

De Vera, Jayson L. and Andrada, Marisol D. and Bello, Alwielland and De Vera, Mary
Grace. (2021). Teachers' Competencies in Educational Technology Integration
on Instructional Methodologies in the New Normal. *Journal of Pedagogy*, 1(1),
61-80.

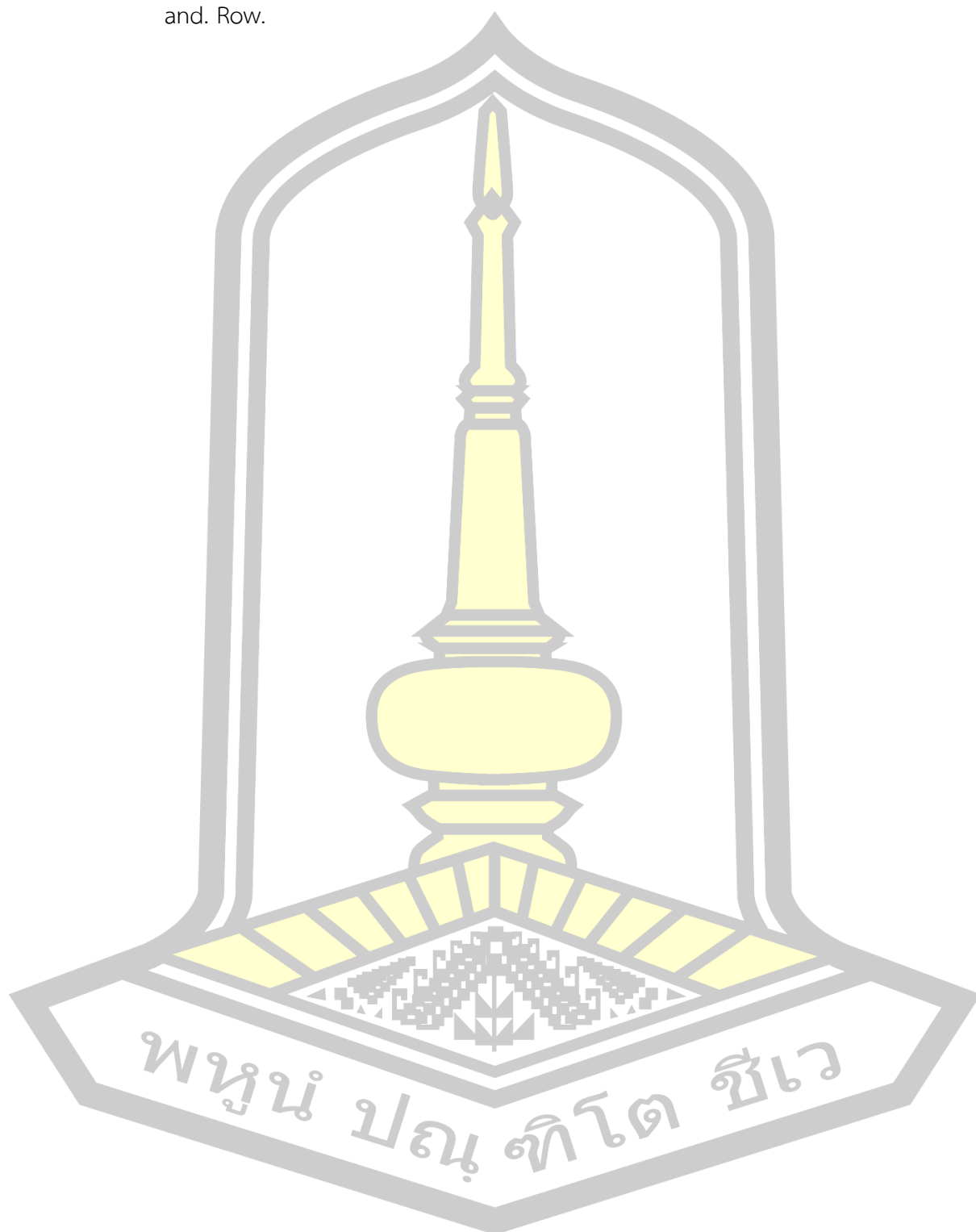
Hafsah Jan. (2017). *Teacher of 21 st Century: Characteristics and Development*.
School of Education & Behavioral Sciences, University of Kashmir, Srinagar.

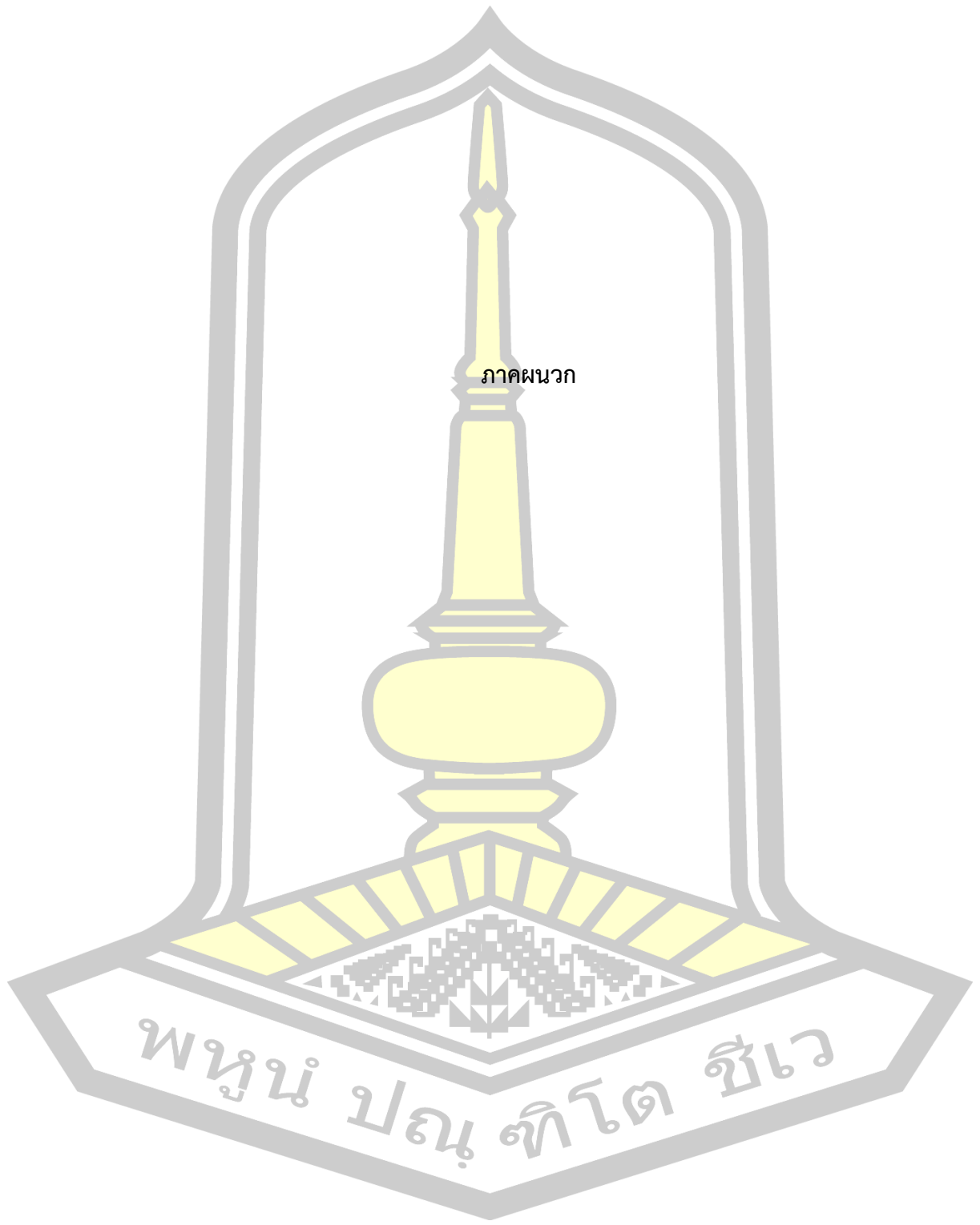
Hamdan, A.R., M.G. Najib and L.H.L. Ting. (2020). Teaching Competency Testing
Among Malaysian School Teachers. *European Journal of School Sciences*,
12(4), 610-616.

Henry Yuh Anchunda. (2021). A teacher development model based on coaching and
Professional Learning Community (PLC) to enhance foreign teachers' effective

- teaching ability in Thailand. Kasetsart University Research and Development Institute (KURDI), 42(4), 932-939.
- Jamilah Sulaiman, Siti Noor Ismail (2020). Teacher Competence and 21st Century Skills in Transformation Schools 2025 (TS25). *Universal Journal of Educational Research*, 8(8), 3536 - 3544.
- Jinchuan Jiang and Azidah Abu Ziden. (2025). International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE), 14(1), 621-628.
- Knowles, M. S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education: from Pedagogy to Andragogy*. Englewood Cliffs: Prentice Hall/Cambridge.
- Loucks-Horsley, S., Hewson, P. W., Love, N., & Stiles, K. E. (1998). *Designing professional development for teachers of science and mathematics*. Thousand Oaks, CA: Corwin.
- McClelland, David C. (1999). (Online). Identifying Competencies with Behavioral-event interviews. *Psychological Science*, 9(5). [Retrieved December 11, 2005]. from www.eiconsortium.org/research/business_case_for_ei.htm.
- Nilufer Guler. (2024). Global competency for teacher educators: exploring the needs of teacher education faculty in a professional development project. *An international journal of teachers' professional development*, 29(2), 324-342.
- Sabahattin Deniz & Canses Tican. (2018). Pre-service Teachers' Opinions about the Use of 21st Century Learner and 21st Century Teacher Skills. *European Journal of Educational Research*, 8(1), 181 - 197.
- Saloshna Vandeyar. (2024). Decolonialisation of education: the pre-service teacher turn. *An international journal of teachers' professional development*, 29(2), 187-203.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Teemu Valtonen et al. (2021). *How pre-service teachers perceive their 21st century skills and dispositions: A longitudinal perspective*. University of Eastern Finland, Faculty of Philosophy, P.O.BOX 111, 80101, Joensuu, Finland.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.

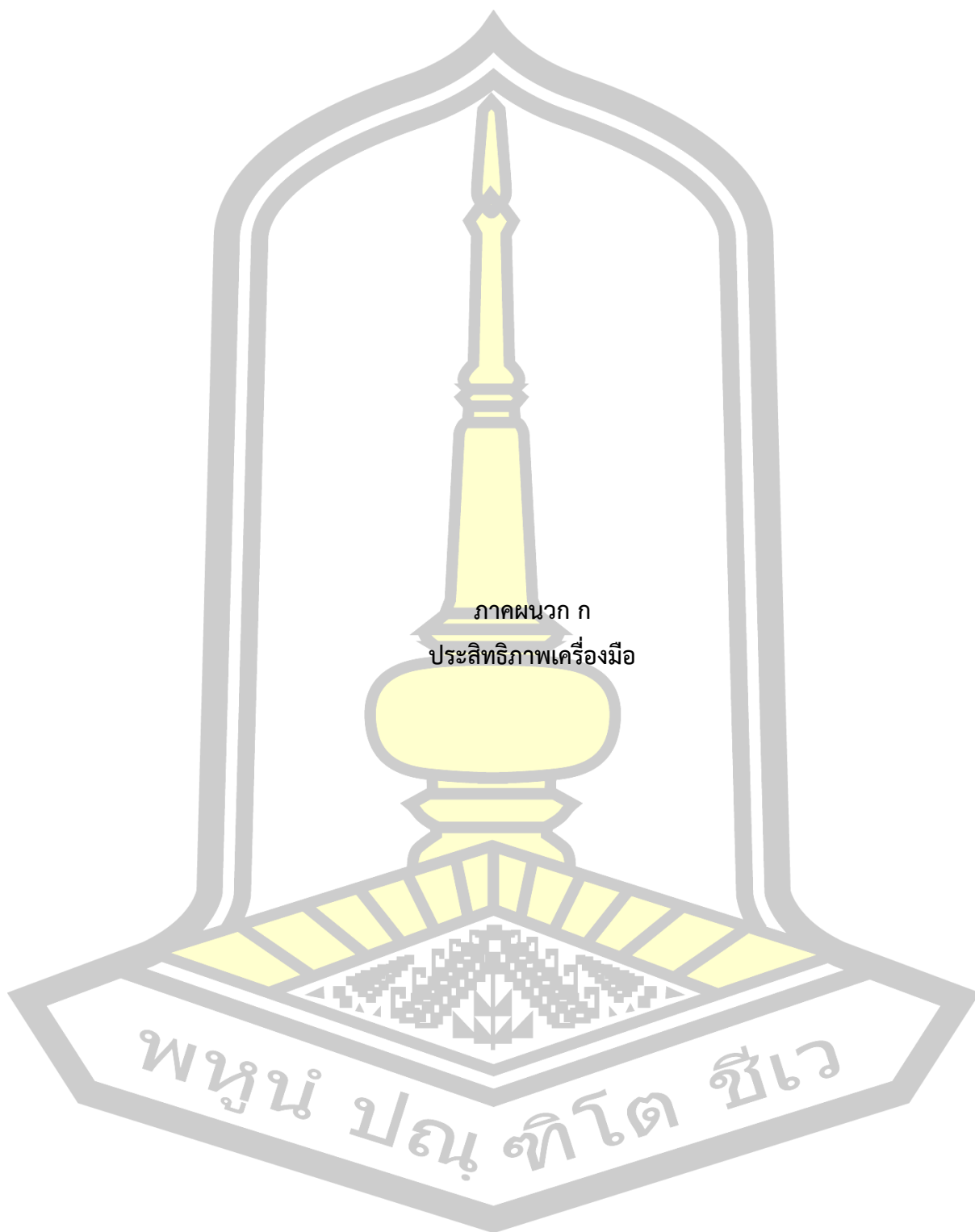
Zais, Robert S. (1976). *Curriculum : Principles and Foundations*. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

พหุ ประจักษ์ ชัยเว

ภาคผนวก ก
ประสิทธิภาพเครื่องมือ

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ชื่องาน : แบบประเมินคุณภาพ (IOC) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเรียนรู้ที่นักศึกษา

ครู

สำหรับผู้ประเมิน/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีข้อสอบทั้งหมด จำนวน 18 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 18 ข้อ และไม่มีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการวิเคราะห์		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน	ค่าIOC	แปลผล
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

จากผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อสอบแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่าข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 18 ข้อ จากทั้งหมด 18 ข้อ

สรุปผลการวิเคราะห์พบว่าข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 18 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการวิเคราะห์		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน	ค่าIOC	แปลผล
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. อ.ศิริพรรณ

- พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษควบคู่ไปด้วย

2. ดร.กมลรัตน์

1. ปรับคำชี้แจงให้สมบูรณ์

2. สอบถามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

- ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง * แยกข้อคำถามได้

หรือไม่เพราะเป็นคนละประเด็น 1. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน

2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 5. การผลิตหรือพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

- ด้านที่ 2 ด้านทักษะทางปัญญา * 5. เป็นผู้นำทางความคิด สามารถคิดริเริ่มและ

พัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ

- 5. เป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ยอมรับการมีส่วนร่วมของ

ผู้อื่น ปรับเป็น 5. เป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ฝึกให้นักเรียนยอมรับการทำงานอย่างมีส่วนร่วม

3. ผศ.ดร.จิตรา ชนะกุล

- ควรเพิ่มความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ การเข้าถึงความรู้ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูล

- เพิ่มความสามารถในการเป็นผู้นำทางความคิด (ผู้นำเชิงวิชาการ) ความสามารถในการเข้าถึงชุมชน

- สมรรถนะที่ควรพัฒนาให้มากขึ้นอีก คือเรื่องของบุคลิกภาพการปรับตัว

4. อ.รัตติกาล สารกอง

-

5. ศน.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์

- ตรวจสอบคำชี้แจง ความหมาย 1 , -1

- ข้อ 5 อาจเป็นการพัฒนานวัตกรรม

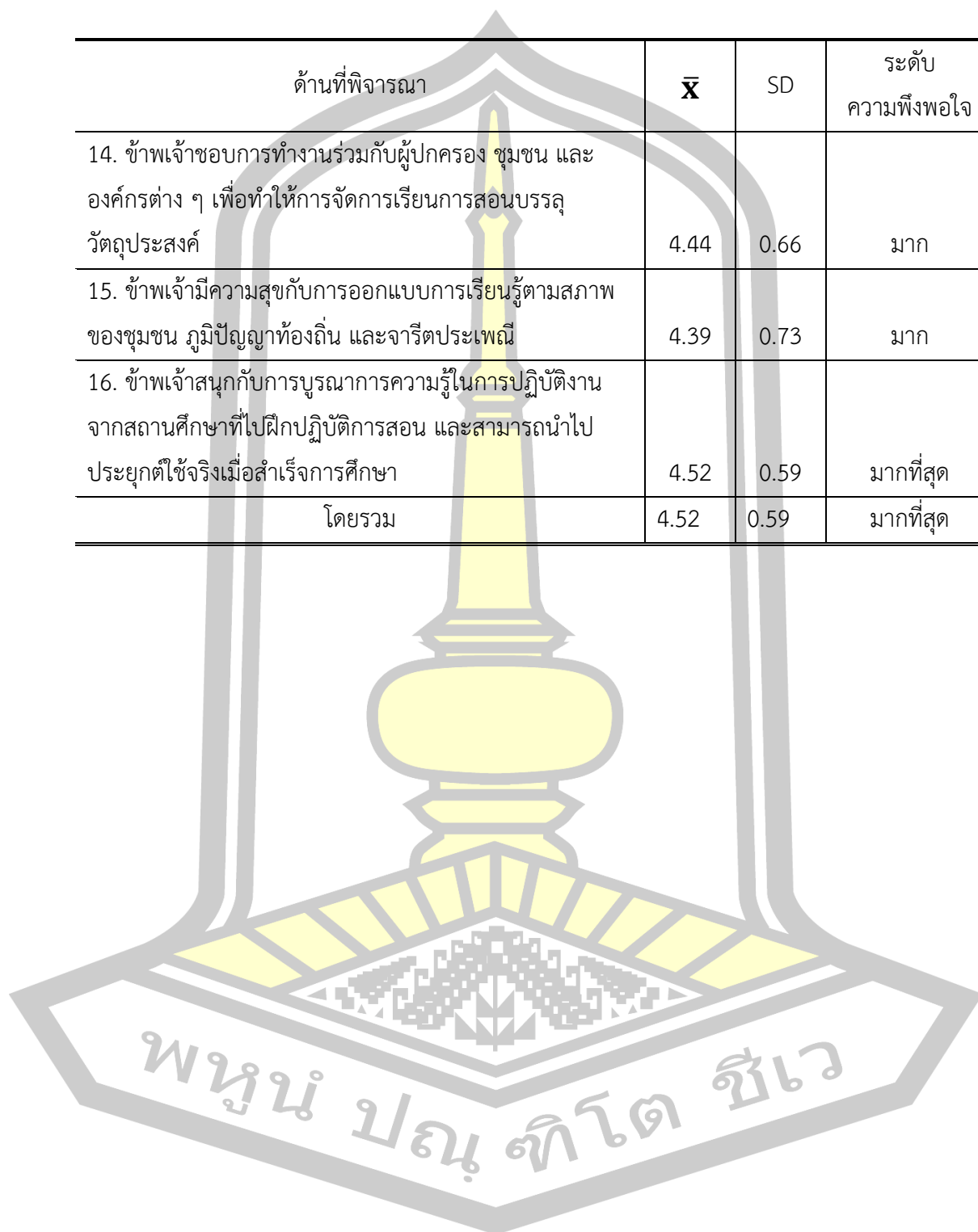

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพของโปรแกรม

ด้านที่พิจารณา	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ข้าพเจ้ามีความพอใจในบรรยากาศของการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม	4.57	0.53	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้ามีความพอใจในบรรยากาศของการจัดกิจกรรมทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย	4.57	0.55	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้ามีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะเป็นกิจกรรมส่งเสริมการคิด ตัดสินใจ และแลกเปลี่ยนความรู้	4.47	0.61	มาก
4. ข้าพเจ้ามีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.55	0.61	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้ามีความพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้เพราะกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกัน	4.74	0.43	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้าชอบที่โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูมีความเหมาะสมกับความสามารถของข้าพเจ้า	4.42	0.66	มาก
7. ข้าพเจ้าชอบที่โปรแกรมมีกิจกรรมน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้	4.36	0.60	มาก
8. ข้าพเจ้ามีความสุขในการพัฒนาตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.57	0.61	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้าชอบในการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4.55	0.75	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้าสนุกกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.61	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้าสนุกกับการปฏิบัติจริง และได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง	4.66	0.47	มากที่สุด
12. ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองมากขึ้น	4.44	0.69	มาก
13. ข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น	4.39	0.61	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านที่พิจารณา	\bar{x}	SD	ระดับ ความพึงพอใจ
14. ข้าพเจ้าชอบการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และ องค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุ วัตถุประสงค์	4.44	0.66	มาก
15. ข้าพเจ้ามีความสุขกับการออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพ ของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจารีตประเพณี	4.39	0.73	มาก
16. ข้าพเจ้าสนุกกับการบูรณาการความรู้ในการปฏิบัติงาน จากสถานศึกษาที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.52	0.59	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.59	มากที่สุด

ตาราง 19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรม
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักเรียนนักศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)					ΣR	IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
2	1	1	1	1	0	4	0.80	มีความสอดคล้อง
3	1	1	1	0	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
4	1	0	1	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
5	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
6	1	1	1	1	0	4	0.80	มีความสอดคล้อง
7	1	1	1	0	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
8	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
9	1	0	1	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
10	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
11	1	1	0	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
12	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
13	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
14	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
15	1	1	1	0	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
16	1	1	0	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
17	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
18	1	1	1	1	0	4	0.80	มีความสอดคล้อง
19	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
20	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
21	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
22	1	0	1	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
23	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
24	1	1	1	0	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)					ΣR	IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
26	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
27	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
28	1	1	0	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
29	1	1	1	1	0	4	0.80	มีความสอดคล้อง
30	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
31	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
32	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
33	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
34	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
35	1	1	1	0	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
36	1	1	0	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
37	1	1	1	1	0	4	0.80	มีความสอดคล้อง
38	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
39	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
40	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
41	1	1	0	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
42	1	0	1	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
43	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
44	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
45	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
46	1	1	1	1	0	4	0.80	มีความสอดคล้อง
47	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
47	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
48	1	1	0	1	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง
49	1	1	1	1	1	5	1.00	มีความสอดคล้อง
50	1	1	1	0	1	4	0.80	มีความสอดคล้อง

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรม
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักเรียนนักศึกษาครู โดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการประเมิน	1	2	3	4	5	IOC	แปลผล
1. โปรแกรม							
1.1 ข้าพเจ้าเข้าใจการจัดการศึกษา สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ ของโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
1.2 ข้าพเจ้าเข้าใจการจัดแผนการ ศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	1	0	1	1	1	0.80	มีความสอดคล้อง
1.3 โปรแกรมมีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
1.4 เนื้อหาของโปรแกรมมีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับ ความต้องการของข้าพเจ้า	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
2. อาจารย์ผู้สอน							
2.1 อาจารย์มีคุณวุฒิและ ประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่ สอน	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
2.2 อาจารย์สอน เนื้อหา ตรงตาม วัตถุประสงค์ โดยใช้วิธีการที่ หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
2.3 อาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้ นักศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ	1	1	0	1	1	0.80	มีความสอดคล้อง
2.4 อาจารย์ให้คำปรึกษาด้าน วิชาการและการพัฒนานักศึกษาได้ อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	1	2	3	4	5	IOC	แปลผล
2.5 อาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรม และ จิตสำนึกในความเป็นครู	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
3. สมรรถนะของนักศึกษาด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง							
3.1 ข้าพเจ้าสามารถเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
3.2 ข้าพเจ้าสามารถเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทของ โรงเรียน	1	1	1	0	1	0.80	มีความสอดคล้อง
3.3 ข้าพเจ้าสามารถใช้ทักษะการ สื่อสารภาษาไทยที่ถูกต้อง	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
3.4 ข้าพเจ้าใช้สื่อและเทคโนโลยีใน การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับสถานการณ์	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
3.5 ข้าพเจ้าสามารถพัฒนา นวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
3.6 ข้าพเจ้าเข้าอบรมในเรื่องหรือ หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของ ตนเอง	1	1	1	1	0	0.80	มีความสอดคล้อง
4. สมรรถนะของนักศึกษาด้านทักษะทางปัญญา							
4.1 ข้าพเจ้าสามารถวิเคราะห์ สถานการณ์และ แก้ปัญหาใน สถานการณ์ที่พบเจอในการทำงาน	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	1	2	3	4	5	IOC	แปลผล
4.2 ข้าพเจ้าสามารถประยุกต์ใช้ ความรู้ หลักการ ทฤษฎีและ กระบวนการต่าง ๆ ในการคิด วิเคราะห์	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
4.3 ข้าพเจ้าเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการ สอน	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
4.4 ข้าพเจ้ามีทักษะการแก้ปัญหา เชิงสร้างสรรค์	1	0	1	1	1	0.80	มีความสอดคล้อง
4.5 ข้าพเจ้าเป็นผู้นำทางความคิด สามารถคิดริเริ่มและพัฒนางานอย่าง สร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และวิชาชีพ	1	1	1	0	1	0.80	มีความสอดคล้อง
4.6 ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปปรับใช้กับงานวิจัย และพัฒนา นวัตกรรม สื่อ องค์ความรู้ที่เป็น ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
5. สมรรถนะของนักศึกษาด้านการทำงานร่วมกับชุมชน							
5.1 ข้าพเจ้าประสานงาน ติดต่อสื่อสารกับบุคลากรในสถานที่ ปฏิบัติงานได้	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
5.2 ข้าพเจ้าสามารถพัฒนา บุคลิกภาพด้านการปรับตัว	1	1	0	1	1	0.80	มีความสอดคล้อง

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	1	2	3	4	5	IOC	แปลผล
5.3 ข้าพเจ้าสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ได้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
5.4 ข้าพเจ้าสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
5.5 ข้าพเจ้าสามารถออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจารีตประเพณี	1	1	1	0	1	0.80	มีความสอดคล้อง
5.6 ข้าพเจ้าเป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับการทำงานอย่างมีส่วนร่วม	1	0	1	1	1	0.80	มีความสอดคล้อง
5.7 ข้าพเจ้าสามารถบูรณาการความรู้ในการปฏิบัติงานจากสถานศึกษาที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 21 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของ
ผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักเรียนนักศึกษาครู

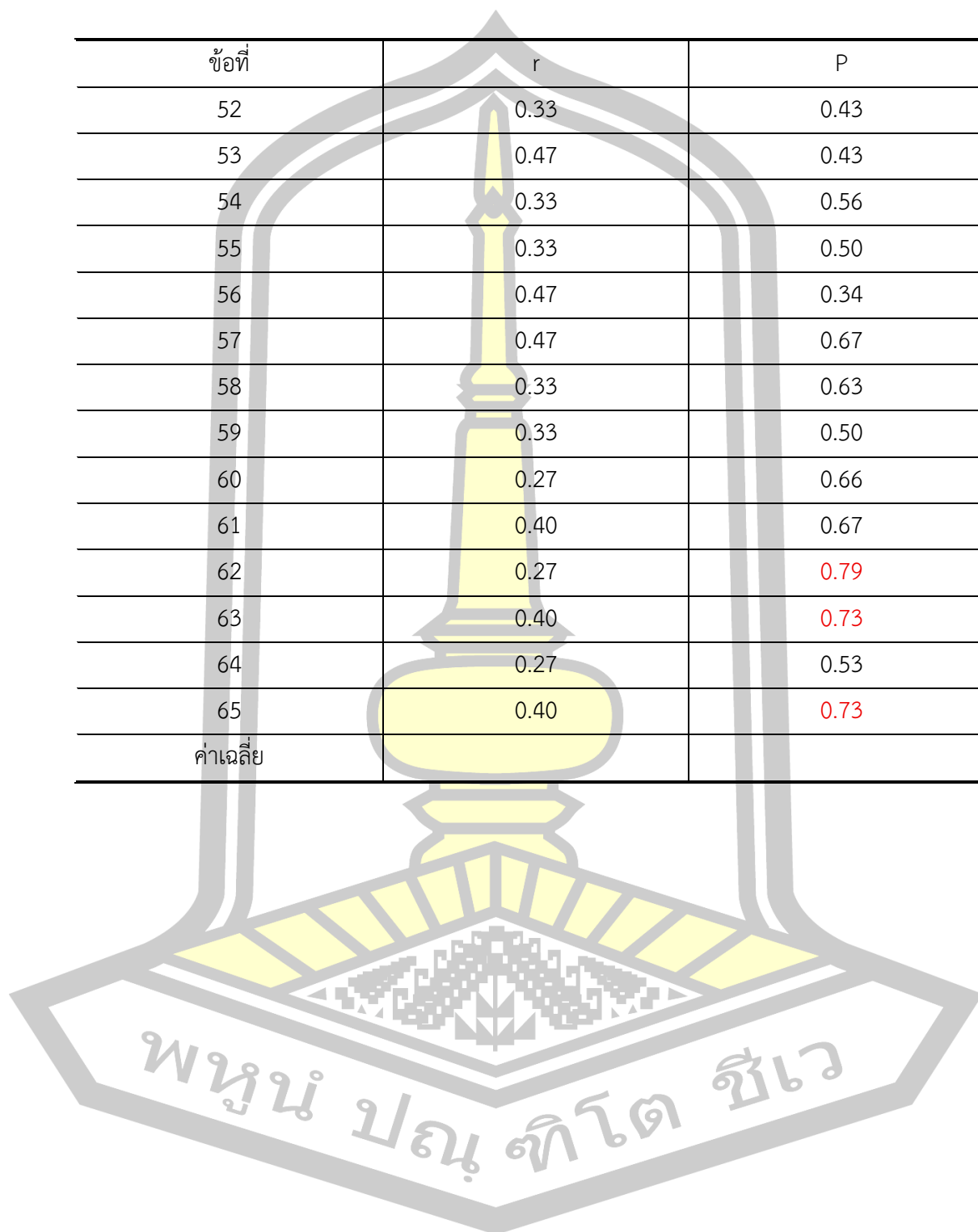
ข้อที่	r	P
1	0.40	0.60
2	0.47	0.70
3	0.47	0.56
4	0.33	0.40
5	0.33	0.30
6	0.47	0.43
7	0.13	0.46
8	0.40	0.53
9	0.33	0.70
10	0.40	0.53
11	0.80	0.53
12	0.40	0.60
13	0.53	0.66
14	0.27	0.33
15	0.80	0.53
16	0.27	0.76
17	0.33	0.53
18	0.33	0.43
19	0.80	0.60
20	0.33	0.40
21	0.80	0.46
22	0.47	0.23
23	0.53	0.66
24	0.27	0.46
25	0.47	0.56

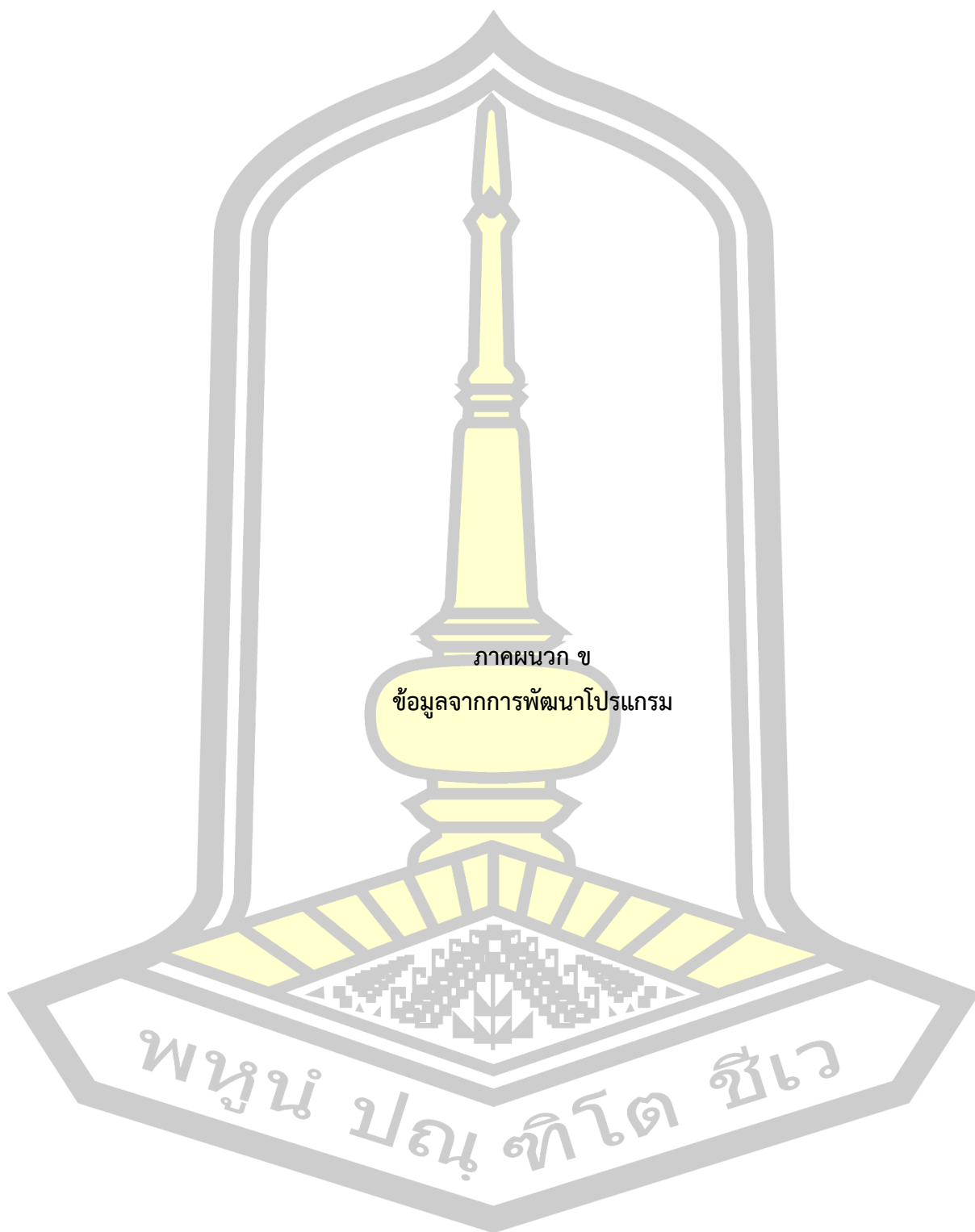
ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	r	P
26	0.67	0.60
27	0.47	0.70
28	0.40	0.60
29	0.47	0.70
30	0.60	0.70
31	0.47	0.30
32	0.33	0.43
33	0.33	0.43
34	0.40	0.40
35	0.20	0.30
36	0.47	0.60
37	0.40	0.66
38	0.47	0.36
39	0.53	0.73
40	0.27	0.32
41	0.20	0.23
42	0.53	0.30
43	0.27	0.43
44	0.53	0.30
45	0.47	0.50
46	0.40	0.53
47	0.40	0.73
48	0.53	0.73
49	0.47	0.26
50	0.60	0.70
51	0.53	0.26

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	r	P
52	0.33	0.43
53	0.47	0.43
54	0.33	0.56
55	0.33	0.50
56	0.47	0.34
57	0.47	0.67
58	0.33	0.63
59	0.33	0.50
60	0.27	0.66
61	0.40	0.67
62	0.27	0.79
63	0.40	0.73
64	0.27	0.53
65	0.40	0.73
ค่าเฉลี่ย		

ภาคผนวก ข
ข้อมูลจากการพัฒนาโปรแกรม

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น/คนที่																							SD	ระดับความเหมาะสม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	1	2	3	4	5	5	4	4	5	5	4	4	5	5	4	5	5	3	4	4	5	5	5	4.52	0.79	เหมาะสมมากที่สุด
2.1 มีความชัดเจน	5	2	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	3	4	4	5	5	5	4.47	0.66	เหมาะสมมาก
2.2 สามารถวัดได้	5	3	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	4	5	5	3	4	4	4	5	5	5				
3. เป้าหมายของโปรแกรม																										
3.1 มีความชัดเจน	5	1	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	5	5	3	3	3	5	4	5	4	5	4.39	0.98	เหมาะสมมาก	
3.2 ส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษา	5	2	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	4	4.65	0.71	เหมาะสมมากที่สุด	
4. รูปแบบและวิธีการพัฒนา																										
4.1 ส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียน	5	3	5	5	5	4	5	4	5	4	5	4	4	4	5	4	5	5	4	3	4	5	4.		มาก	
ตาราง 20 (ต่อ)																										

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น/คนที่																							SD	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
4.2 ตรงตามที่โปรแกรมกำหนด	5	2	5	5	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	5	4	3	5	3	3	4	5	3	4.13	เหมาะสมมาก
4.3 สามารถนำไปปฏิบัติได้	5	1	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	2	3	4	5	4	5	5	5	4.34	เหมาะสมมาก
5. โครงสร้างโปรแกรม																									
5.1 เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรม	5	2	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	4	5	3	4	5	4.47	เหมาะสมมาก
5.2 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	5	2	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	2	4	5	3	5	5	4	4	0.94	เหมาะสมมาก
5.3 มีความน่าสนใจ	5	3	5	5	5	4	4	3	5	3	5	4	3	4	5	4	5	4	4	4	5	5	5	4.30	เหมาะสมมาก

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น/คนที่																							SD	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
5.4 ทัศนสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	5	2	5	5	5	4	4	4	3	5	4	5	4	3	4	4	5	4	4	4	5	5	5	4.30	เหมาะสมมาก
5.5 เรียงลำดับเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมเหมาะสม	5	4	5	5	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	4.47	เหมาะสมมาก
6. การจัดการเรียนการสอน																									
6.1 เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรม	5	1	5	5	5	4	5	4	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4.65	เหมาะสมมาก
6.2 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	1	5	5	5	5	4	4	4	5	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4	5	5	5	4.47	เหมาะสมมาก
6.3 เหมาะสมกับระยะเวลา	4	3	5	5	5	3	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4	5	4	5	4	3	5	5	4.39	
ตาราง 20 (ต่อ)																									
ประเด็นการ	ระดับความคิดเห็น/คนที่																							SD	ระดับความเหมาะสม

ประเมิน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		เหมาะสม	
6.4 ส่งเสริม สมรรถนะของ นักศึกษาครู	4	2	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4	4	5	5	5	3	4	4	4	5	4.39	0.78	เหมาะสม มาก
6.5 เหมาะสม กับเนื้อหาสาระ	4	1	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	4.47	0.89	เหมาะสม มาก

7. วิธีการวัดและประเมิน

7.1 ตรงตามที่ จุดมุ่งหมายของ โปรแกรม	4	1	5	5	5	3	5	4	5	4	5	4	5	4	5	3	4	5	5	4	3	4	5	4.21	0.99	เหมาะสม มาก
7.2 เครื่องมือ การวัดมีความ เหมาะสม	4	1	5	5	5	3	5	3	5	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	3	5	5	4	4.21	0.99	เหมาะสม มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

ประเด็นการ	ระดับความคิดเห็น/คนที่																					\bar{x}	SD	ระดับความ
------------	------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------	----	-----------

ประเมิน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		เหมาะสม	
7.3 ประเมิน สมรรถนะของ นักศึกษาครู	4	1	5	5	5	5	4	3	5	4	5	4	4	4	5	4	5	5	2	5	3	5	5	4.21	1.08	เหมาะสม มาก
7.4 เครื่องมือ วัดตรงตามที่ จุดประสงค์ กำหนด	4	1	5	5	5	3	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	5	3	2	4	5	4	4	4.08	1.04	เหมาะสม มาก
โดยรวม													4.37											0.85		เหมาะสม มาก

ตาราง 23 แสดงการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาที่ศึกษาครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 2

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับความคิดเห็น/คนที่																							\bar{X}	SD	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
1. ที่มาและความสำคัญ																										

1.1 มีการสะท้อน สภาพปัญหาที่ ชัดเจน	4	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4.65	0.48	เหมาะสม มากที่สุด
1.2 มีการอ้างอิง เหตุผลเชิงวิธีการ	4	4	4	5	4	4	3	5	5	4	4	3	5	5	5	5	5	5	4	5	4.39	0.65	เหมาะสม มาก
1.3 แสดงถึงความ เชื่อมโยงระหว่าง ปัญหากับการ พัฒนาโปรแกรม	4	4	5	5	5	4	3	4	5	4	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4.69	0.55	เหมาะสม มาก
1.4 มีความ ทันสมัย	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4.65	0.48	เหมาะสม มาก
2. จัดทำประสงค์ของโปรแกรม																							
2.1 มีความชัดเจน	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4	5	4.65	0.48	เหมาะสม มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับความคิดเห็น/คนที่																							SD	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
2.2 สามารถวัด	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	0.42	เหมาะสม	

5. โครงสร้างโปรแกรม		ระดับความคิดเห็น/คนที่																				\bar{x}	SD	ระดับความเหมาะสม			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
5.1	เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรม	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4	5	4.69	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
5.2	เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	3	5	3	4	5	4	4	5	5	5	5	4.65	0.64	เหมาะสมมากที่สุด
5.3	มีความน่าสนใจ	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	3	5	4	5	5	5	3	4	5	5	4	5	4	4.52	0.66	เหมาะสมมากที่สุด
5.4	ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	3	4	4	4.60		
ตาราง 21 (ต่อ)																											
ประเด็นการประเมิน		ระดับความคิดเห็น/คนที่																				\bar{x}	SD	ระดับความเหมาะสม			
5.5		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
เรียงลำดับเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมเหมาะสม		5	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	3	5	5	5	5	4.47	0.66	เหมาะสมมาก
6. การจัดการเรียนการสอน																											

ตาราง 24 คะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรม
เสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษานักศึกษาคู

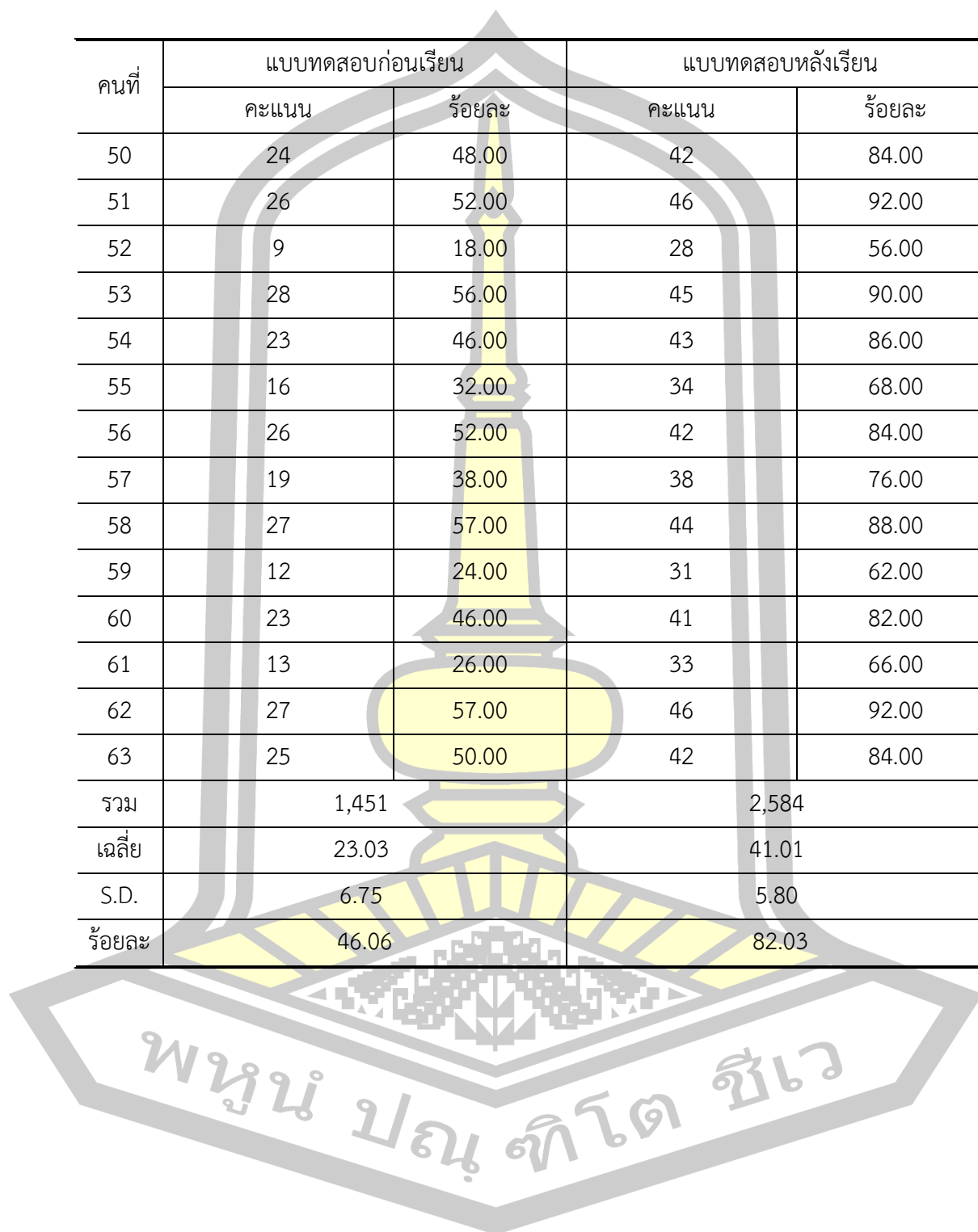
คนที่	แบบทดสอบก่อนเรียน		แบบทดสอบหลังเรียน	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	26	52.00	42	84.00
2	13	26.00	31	62.00
3	29	57.99	45	90.00
4	22	44.00	39	78.00
5	30	60.00	46	92.00
6	9	18.00	29	57.99
7	26	52.00	44	88.00
8	10	20.00	30	60.00
9	30	60.00	47	94.00
10	28	56.00	47	94.00
11	22	44.00	38	76.00
12	28	56.00	46	92.00
13	30	60.00	46	92.00
14	28	56.00	45	90.00
15	30	60.00	46	92.00
16	14	28.00	33	66.00
17	30	60.00	46	92.00
18	24	48.00	42	84.00
19	27	57.00	46	92.00
20	5	10.00	35	70.00
21	27	57.00	46	92.00
22	23	46.00	40	80.00
23	27	57.00	46	92.00
24	28	56.00	45	90.00

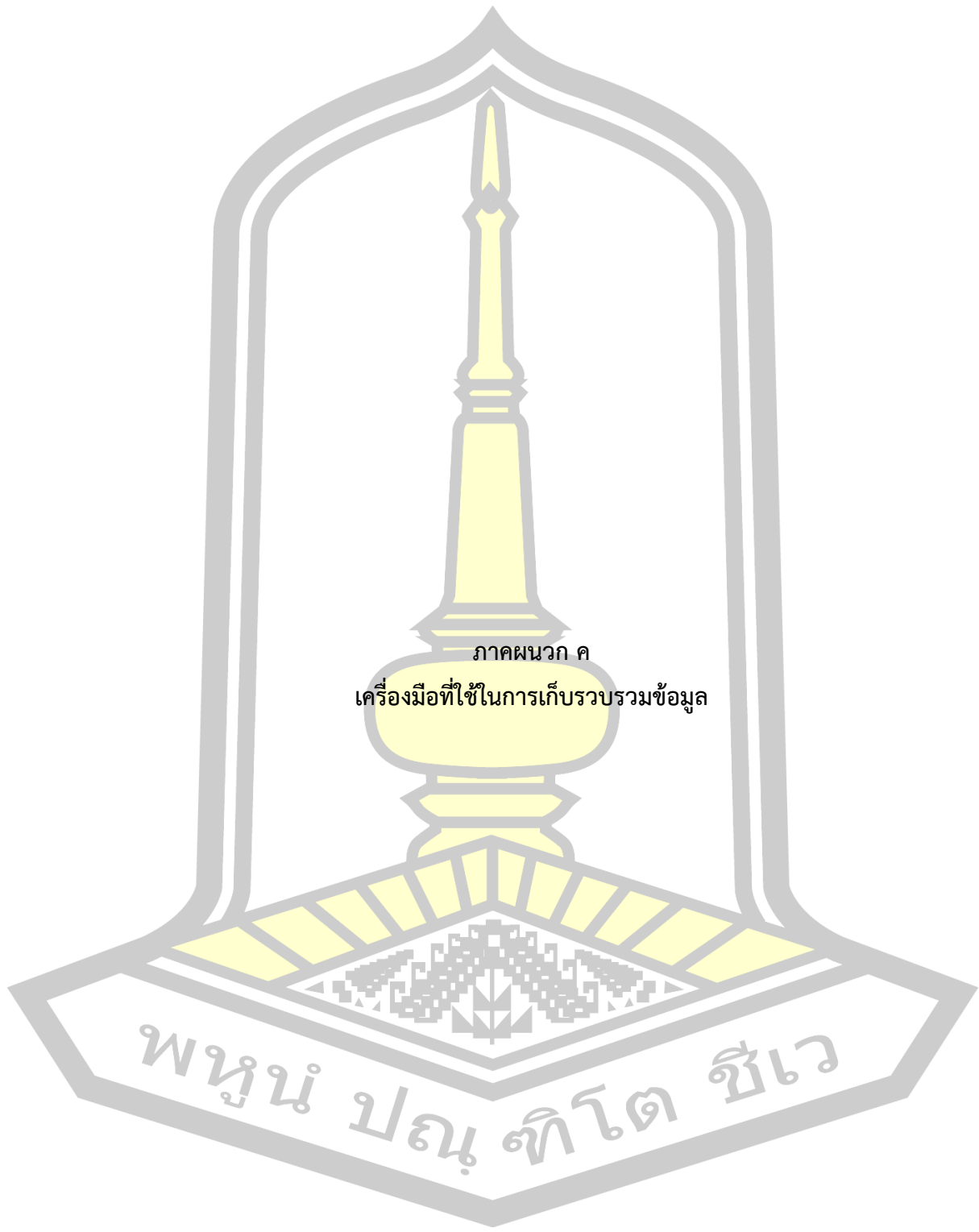
ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	แบบทดสอบก่อนเรียน		แบบทดสอบหลังเรียน	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
25	22	44.00	41	82.00
26	27	57.00	43	86.00
27	29	57.99	45	90.00
28	27	57.00	46	92.00
29	26	52.00	46	92.00
30	30	60.00	46	92.00
31	20	40.00	38	76.00
32	11	22.00	30	60.00
33	31	62.00	44	88.00
34	31	62.00	47	94.00
35	25	50.00	42	84.00
36	28	56.00	46	92.00
37	12	24.00	30	60.00
38	12	24.00	29	57.99
39	17	34.00	37	74.00
40	19	38.00	37	74.00
41	25	50.00	45	90.00
42	27	57.00	45	90.00
43	25	50.00	45	90.00
44	26	52.00	44	88.00
45	27	57.00	44	88.00
46	28	56.00	44	88.00
47	13	26.00	30	60.00
48	20	40.00	40	80.00
49	29	57.99	45	90.00

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	แบบทดสอบก่อนเรียน		แบบทดสอบหลังเรียน	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
50	24	48.00	42	84.00
51	26	52.00	46	92.00
52	9	18.00	28	56.00
53	28	56.00	45	90.00
54	23	46.00	43	86.00
55	16	32.00	34	68.00
56	26	52.00	42	84.00
57	19	38.00	38	76.00
58	27	57.00	44	88.00
59	12	24.00	31	62.00
60	23	46.00	41	82.00
61	13	26.00	33	66.00
62	27	57.00	46	92.00
63	25	50.00	42	84.00
รวม	1,451		2,584	
เฉลี่ย	23.03		41.01	
S.D.	6.75		5.80	
ร้อยละ	46.06		82.03	

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ข้าพเจ้ามีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะเป็นกิจกรรมส่งเสริมการคิด ตัดสินใจ และแลกเปลี่ยนความรู้					
4. ข้าพเจ้ามีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ					
5. ข้าพเจ้ามีความพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้เพราะกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกัน					
6. ข้าพเจ้าชอบที่โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูมีความเหมาะสมกับความสามารถของข้าพเจ้า					
7. ข้าพเจ้าชอบที่โปรแกรมมีกิจกรรมน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้					
8. ข้าพเจ้ามีความสุขในการพัฒนาตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
9. ข้าพเจ้าชอบในการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น					
10. ข้าพเจ้าสนุกกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน					
11. ข้าพเจ้าสนุกกับการปฏิบัติจริง และได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง					
12. ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองมากขึ้น					
13. ข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น					
14. ข้าพเจ้าชอบการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์					
15. ข้าพเจ้ามีความสุขกับการออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจารีตประเพณี					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. ข้าพเจ้าสนุกกับการบูรณาการความรู้ในการปฏิบัติงานจากสถานศึกษาที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

**แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรม
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา นักศึกษาคู**

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาว่าแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษา นักศึกษาคูมีความเหมาะสมเพียงใด แล้วแสดงความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความหมายของเกณฑ์การให้คะแนนประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง มั่นใจว่าข้อคำถามสามารถวัดได้สอดคล้องตามเนื้อหา
0 หมายถึง ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามสามารถวัดได้สอดคล้องตามเนื้อหา
- 1 หมายถึง มั่นใจว่าข้อความไม่สามารถวัดได้สอดคล้องตามเนื้อหา

รายการ	1	0	-1
๑. โปรแกรม			
(๑) ข้าพเจ้าเข้าใจการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของโปรแกรม			
(๒) ข้าพเจ้าเข้าใจการจัดการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน			
(๓) โปรแกรมมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน			
(๔) เนื้อหาของโปรแกรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของข้าพเจ้า			
๒. อาจารย์ผู้สอน			
(๑) อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน			
(๒) อาจารย์สอน เนื้อหา ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ วิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
(๓) อาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ			
(๔) อาจารย์ให้คำปรึกษาด้านวิชาการและการพัฒนานักศึกษาได้อย่างเหมาะสม			
(๕) อาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรม และจิตสำนึกในความเป็นครู			
๓. สมรรถนะของนักศึกษา ด้านการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง			
(๑) ข้าพเจ้าสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทและความแตกต่างระหว่างบุคคล			
(๒) ข้าพเจ้าสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน			
รายการ	1	0	-1

(๓) ข้าพเจ้าสามารถใช้ทักษะการสื่อสารภาษาไทยที่ถูกต้อง			
(๔) ข้าพเจ้าใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์			
(๕) ข้าพเจ้าสามารถพัฒนานวัตกรรมการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน			
(๖) ข้าพเจ้าเข้าอบรมในเรื่องหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนเอง			
๔. สมรรถนะของนักศึกษาด้านทักษะทางปัญญา			
(๑) ข้าพเจ้าสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และ แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่พบเจอในการทำงาน			
(๒) ข้าพเจ้าสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์			
(๓) ข้าพเจ้าเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน			
(๔) ข้าพเจ้ามีทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์			
(๕) ข้าพเจ้าเป็นผู้นำทางความคิด สามารถคิดริเริ่มและพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ			
(๖) ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรม สื่อนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา			
๕. สมรรถนะของนักศึกษาด้านการทำงานร่วมกับชุมชน			
(๑) ข้าพเจ้าประสานงาน ติดต่อสื่อสารกับบุคลากรในสถานที่ปฏิบัติงานได้			
(๒) ข้าพเจ้าสามารถพัฒนาบุคลิกภาพด้านการปรับตัว			
(๓) ข้าพเจ้าสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ได้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์			
(๔) ข้าพเจ้าสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ			
(๕) ข้าพเจ้าสามารถออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจารีตประเพณี			
(๖) ข้าพเจ้าเป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับการทำงานอย่างมีส่วนร่วม			
(๗) ข้าพเจ้าสามารถบูรณาการความรู้ในการปฏิบัติงานจากสถานศึกษาที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา			

แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาว่าองค์ประกอบต่างๆ ของโปรแกรมมีความเหมาะสมเพียงใดและโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และขอความกรุณาให้ท่านให้ข้อเสนอแนะ หรือเขียนแสดงความคิดเห็น สำหรับรายการที่ควรปรับปรุง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ชื่อ - สกุล.....

เบอร์โทร.....

สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 1 รายการประเมิน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ที่มาและความสำคัญ 1.1 มีการสะท้อนสภาพปัญหาที่ชัดเจน 1.2 มีการอ้างอิงเหตุผลเชิงวิธีการ 1.3 แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างปัญหากับการพัฒนาโปรแกรม 1.4 มีความทันสมัย					
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2.1 มีความชัดเจน 2.2 สามารถวัดได้					
3. เป้าหมายของโปรแกรม 3.1 มีความชัดเจน 3.2 ส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครู					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4. รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4.1 ส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียน 4.2 ตรงตามที่โปรแกรมกำหนด 4.3 สามารถนำไปปฏิบัติได้					
5. โครงสร้างโปรแกรม 5.1 เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรม 5.2 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน 5.3 มีความน่าสนใจ 5.4 ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน 5.5 เรียงลำดับเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมเหมาะสม					
6. การจัดการเรียนการสอน 6.1 เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรม 6.2 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน 6.3 เหมาะสมกับระยะเวลา 6.4 ส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครู 6.5 เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ					
7. วิธีการวัดและประเมิน 7.1 ตรงตามจุดมุ่งหมายของโปรแกรมกำหนด 7.2 เครื่องมือการวัดมีความเหมาะสม 7.3 ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาครู 7.4 เครื่องมือวัดตรงตามจุดประสงค์กำหนด					

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับโปรแกรม

คำชี้แจง

ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็น ในการปรับปรุงแก้ไข
ร่างโปรแกรมเพื่อให้โปรแกรมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1. ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม

.....

.....

.....

2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

.....

.....

.....

3. เป้าหมายของโปรแกรม

.....

.....

.....

4. รูปแบบและวิธีการพัฒนา

.....

.....

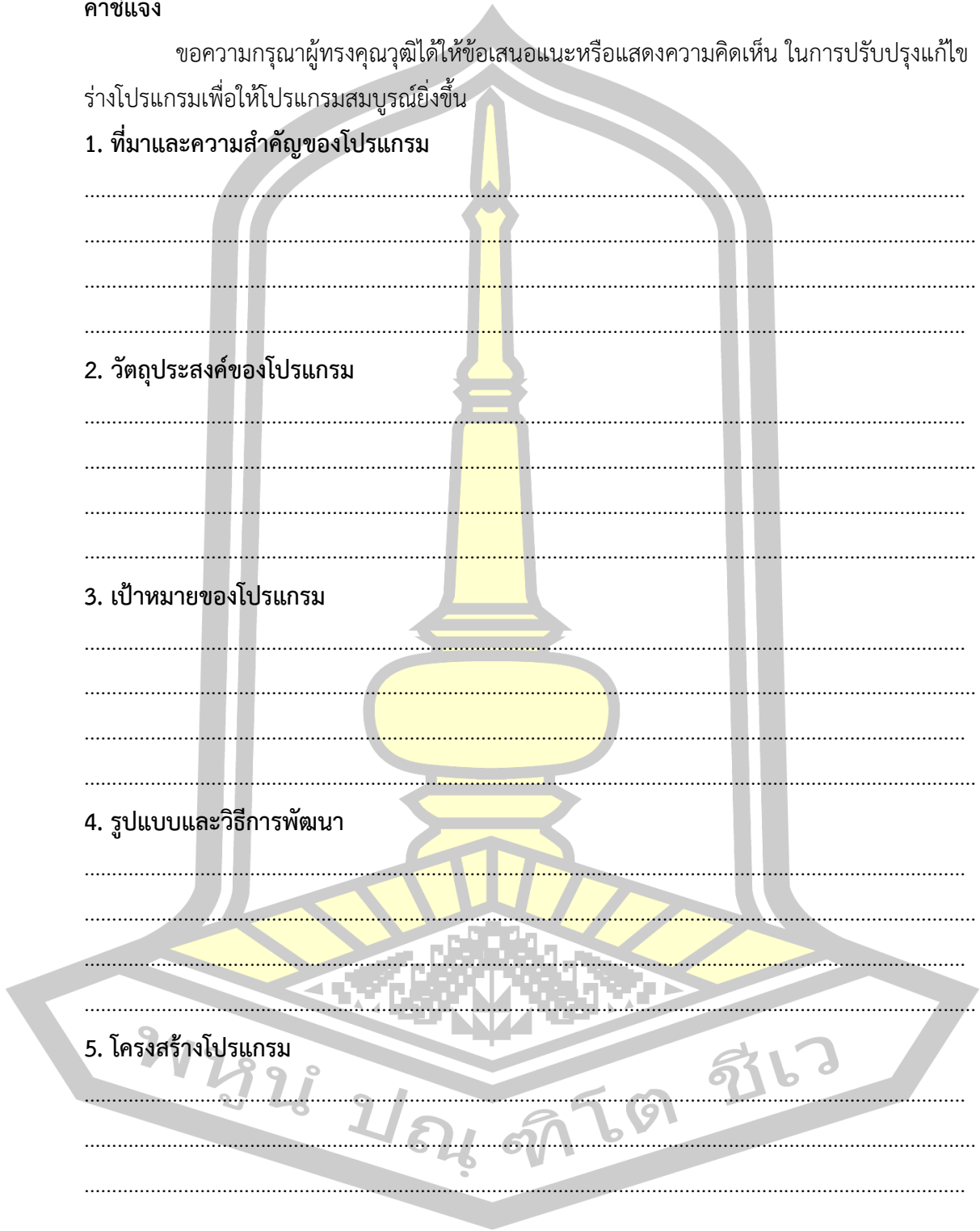
.....

5. โครงสร้างโปรแกรม

.....

.....

.....

6. การจัดการเรียนการสอน

.....

.....

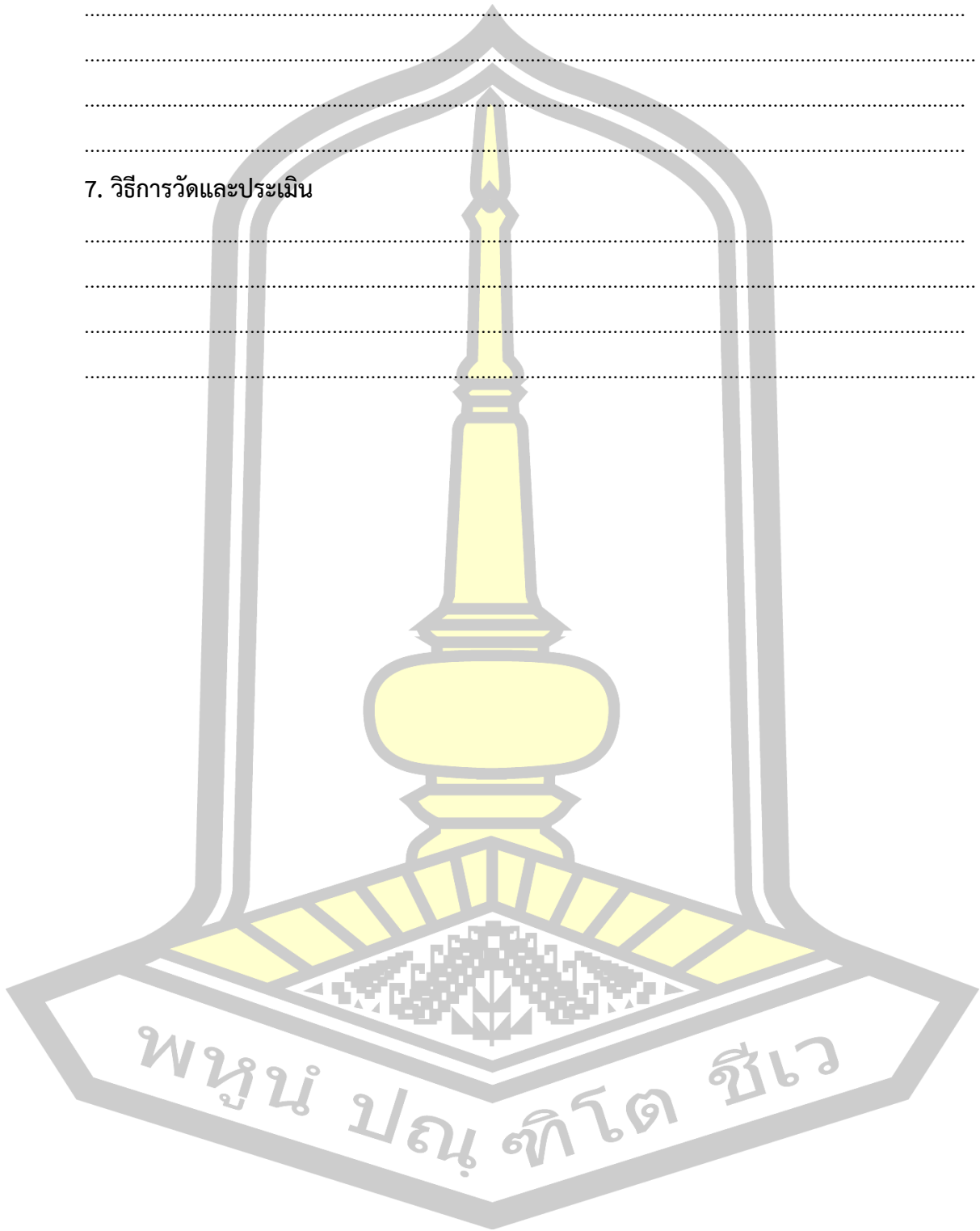
.....

7. วิธีการวัดและประเมิน

.....

.....

.....

**แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง
สมรรถนะของนักเรียนนักศึกษาครู**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของนักเรียนนักศึกษาครูมีความสอดคล้องเพียงใด แล้วแสดงความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความหมายของเกณฑ์การให้คะแนนประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง มั่นใจว่าข้อคำถามสามารถวัดได้สอดคล้องตามเนื้อหา
- 0 หมายถึง ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามสามารถวัดได้สอดคล้องตามเนื้อหา
- 1 หมายถึง มั่นใจว่าข้อคำถามไม่สามารถวัดได้สอดคล้องตามเนื้อหา

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
1. ข้อใดไม่ใช่สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ก. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ข. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ ค. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อม ง. ธรรมชาติรอบตัว จ. สิ่งต่างๆ รอบตัว			
2. เจตนาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี คือข้อใดเป็นสำคัญ ก. การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการเรียนรู้ ข. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี ค. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย ง. ชื่นชมและการแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว จ. มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม			
3. จากคุณลักษณะตามวัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ซึ่งเป็นเกณฑ์ของเด็กปกติ หากโรงเรียนท่านมีเด็กพิการ ด้อยโอกาสหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ข้อใดเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้อง ก. ใช้เกณฑ์ตามที่หลักสูตรกำหนด ข. ต้องพยายามฝึกเด็กได้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ค. ปรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพเด็กแต่ละคน			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
ง. ส่งไปโรงเรียนฝึกเฉพาะทางเพื่อให้เด็กมีพัฒนาดีขึ้น จ. ปรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเด็กที่ส่วนใหญ่ของห้องเรียน			
4. มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กล่าวไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี มีกี่ข้อ ก. 4 ข้อ ข. 8 ข้อ ค. 12 ข้อ ง. 15 ข้อ จ. 20 ข้อ			
5. ข้อใดกล่าวผิดจากความหมายของการจัดประสบการณ์ ก. การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ ข. การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน ค. การจัดวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งจำลอง หรือสื่อการเรียนรู้ ง. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก จ. การจัดประมาณสำหรับทำกิจกรรมใน โรงเรียน			
6. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของเด็กปฐมวัย ก. เด็กอายุแรกเกิดถึง 3 ปี ข. เด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี ค. เด็กอายุแรกเกิดถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน ง. เด็กอายุ 3 ถึง 5 ปี จ. เด็กตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 6 ปี			
7. เด็กปฐมวัยเรียนรู้ลักษณะใดน้อยที่สุด ก. การกระทำจนเป็นกิจวัตร ข. การเรียนรู้จากการเลียนแบบ ค. การลองผิดลองถูกด้วยตนเอง ง. เรียนรู้จากสภาวะแวดล้อมและการกระทำ จ. การวิเคราะห์หาเหตุผล วิจัย และตั้งสมมุติฐาน			
8. ข้อใดขัดแย้งกับเหตุผลที่กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีคือ “การเรียนรู้จากการกระทำ”			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
ก. เด็กมีการเรียนรู้ภาษาในการสื่อสารที่จำกัด ข. ลักษณะการนึกคิดของเด็กยังเป็นมโนภาพ ค. การเรียนรู้ยังจำกัดอยู่เพียงลักษณะกายภาพภายนอก ง. เด็กอายุน้อยพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างน้อย จ. เด็กอาศัยการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสเป็นส่วนใหญ่			
9. การที่ครูทราบรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของเด็กปฐมวัย มีประโยชน์อย่างไร ก. นำไปใช้ออกแบบกิจกรรมสำหรับเด็ก ข. เป็นข้อมูลเพื่อชี้แจงแก่คุณพ่อคุณแม่ ค. ส่งเสริมวิธีการเรียนรู้ของเด็ก ง. เข้าใจปัญหาของเด็ก จ. ถูกทุกข้อ			
10. การจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในข้อใด ถูกต้อง ก. เรียนรู้ด้วยกิจกรรมหรือประสบการณ์ตรง ข. เรียนรู้ผ่านการเล่น ค. เรียนรู้แบบบูรณาการหรือองค์รวม ง. เรียนรู้จากสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก จ. ถูกทุกข้อ			
11. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง เป็นประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านใด ก. ด้านสติปัญญา ข. ด้านร่างกาย ค. ด้านอารมณ์ ง. ด้านสังคม จ. ถูกทุกข้อ			
12. ข้อใดกล่าวผิดจากความหมายของการจัดประสบการณ์ ก. การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ ข. การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ค. การจัดวัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อการเรียนรู้			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
ง. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก จ. การจัดงบประมาณสำหรับทำกิจกรรมใน โรงเรียน			
13. ข้อความใดสอดคล้องกับตามสำคัญของเด็กที่ว่า “เป็นวัยแห่งการวางรากฐานการเรียนรู้เติบโต” ก. “เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาว” ข. “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” ค. “เด็กคือผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ” ง. “วัยเด็กเป็นวัยทองของชีวิต” จ. “เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ”			
14. เด็กปฐมวัยเรียนรู้ลักษณะใดน้อยที่สุด ก. การกระทำจนเป็นกิจวัตร ข. การเรียนรู้จากการเลียนแบบ ค. การลองผิดลองถูกด้วยตนเอง ง. เรียนรู้จากสภาวะแวดล้อมและการกระทำ จ. การวิเคราะห์หาเหตุผล วิจาร์ณ และ ตั้งสมมุติฐาน			
15. ข้อใดขัดแย้งกับเหตุผลที่กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีคือ “การเรียนรู้จากการกระทำ” ก. เด็กมีการเรียนรู้ภาษาในการสื่อสารที่จำกัด ข. ลักษณะการนึกคิดของเด็กยังเป็นมโนภาพ ค. การเรียนรู้ยังจำกัดอยู่เพียงลักษณะกายภาพภายนอก ง. เด็กอายุน้อยพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างน้อย จ. เด็กอาศัยการรับรู้จากประสาทสัมผัสเป็นส่วนใหญ่			
16. นักจิตวิทยาท่านใดที่กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก ก.ธอน์ไดด์ ข.สกินเนอร์ ค.พาฟลอฟ ง.อิริคสัน จ.เพียเจท์			
17. นักจิตวิทยาท่านใดที่สร้างทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
ก. ธอนโดต์ และสกินเนอร์ ข. สกินเนอร์และฟาฟลอป ค. สกินเนอร์และมาสโลว์ ง. ฟาฟลอปและธอนโดต์ จ. อิริคสัน พรอยด์			
18. การจัดการศึกษาตามรูปแบบของ Montessori จำเป็นต้องมีสิ่งใด ก. ธรรมชาติและพัฒนาเด็ก ข. การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ค. การประเมินผลพัฒนาการเด็ก ง. นวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย จ. ถูกทุกข้อ 19. หลักของการจัดตารางกิจกรรมประจำวันในข้อใดสำคัญน้อยที่สุด ก. คำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของเด็ก ข. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้หลาย ๆ วิธี ค. ควรมีทั้งกิจกรรมที่เด็กได้สงบและต้องออกกำลัง ง. จัดตามความต้องการของผู้ปกครอง จ. สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น			
20. ข้อใดบอกความหมายของสื่อการสอนได้ดีที่สุด ก. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ข. ทรัพยากรที่ใช้ร่วมกันในการสอน ค. กิจกรรมหรือการดำเนินการ ง. อุปกรณ์ทุกอย่างที่อยู่แวดล้อมตัวเด็ก จ. สิ่งต่างๆที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อการเรียนการสอน			
21. ข้อใดไม่ใช่สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ก. คน ข. วัสดุ ค. การสาธิต ง. เครื่องมือ จ. กิจกรรม			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
22. เด็กเรียนรู้จากสื่อชนิดใดได้ดีที่สุด ก. ละคร ข. การสาธิต ค. การอธิบาย ง. สถานการณ์จริง จ. การแสดงบทบาทสมมติ			
23. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของสื่อต่อการเรียน ก. ช่วยเราความสนใจของเด็ก ข. ช่วยให้ทำความเข้าใจได้ง่าย ค. อำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน ง. ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน จ. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้มากในเวลาที้น้อยลง			
24. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย ก. เป็นของจริง ข. มีความเหมาะสมกับวัย ค. มีความมั่นคงแข็งแรงทนทาน ง. เป็นสื่อที่จัดทำแล้วเกิดความประหยัด จ. มีการนำมาทดลองใช้กับผู้ใหญ่และปรับปรุงแก้ไขแล้ว			
25. การเล่นเกมโดยทั่วไปมักใช้เวลาประมาณเท่าใด ก. 15-25 นาที ข. 20-30 นาที ค. 30-40 นาที ง. 40-45 นาที จ. 60 นาที			
26. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลของการปรับหรือยืดหยุ่น ตารางกิจกรรมประจำวัน ก. ปรับในกรณีที่น่าเด็กไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ข. ปรับตามสภาพความสนใจของเด็กส่วนใหญ่ของห้อง ค. ปรับตามเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ง. ปรับตามความพร้อมในการจัดกิจกรรมของครู			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
จ. ปรับตามสภาพภูมิอากาศของท้องถิ่น			
27. ข้อความใดมีความหมายใกล้เคียงกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ก. Playtherapy ข. Arttherapy ค. Music and Movment ง. Math and Science for young Chilidren จ. Dramatic Play			
28. ข้อใดไม่ใช่การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ก. การเดิน ข. การวิ่ง ค. การทำท่าควมม้า ง. การกระโดด จ. การเคลื่อนไหวประกอบ			
29. “มุมเสริมสวย” เป็นกิจกรรมที่เด็กจะมีพฤติกรรมการเล่นแบบใดที่โดดเด่นที่สุด ก. การเล่นบทบาทสมมติ ข. การอ่านหรือดูภาพ ค. การสังเกตและทดลอง ง. การฝึกทักษะต่าง ๆ จ. การเล่นสร้าง			
30. ข้อใดเป็นกิจกรรมที่เด็กทำเสรี ก. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ข. การเล่นตามมุม ค. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ง. เกมการศึกษา จ. การเข้าแถวเคารพธงชาติ			
31. กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ฟัง พูด สังเกต คิดและปฏิบัติการทดลอง เพื่อให้เกิดความคิดรอบยอดและเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ได้วิธีการที่หลากหลาย” ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายถึงกิจกรรมใด			

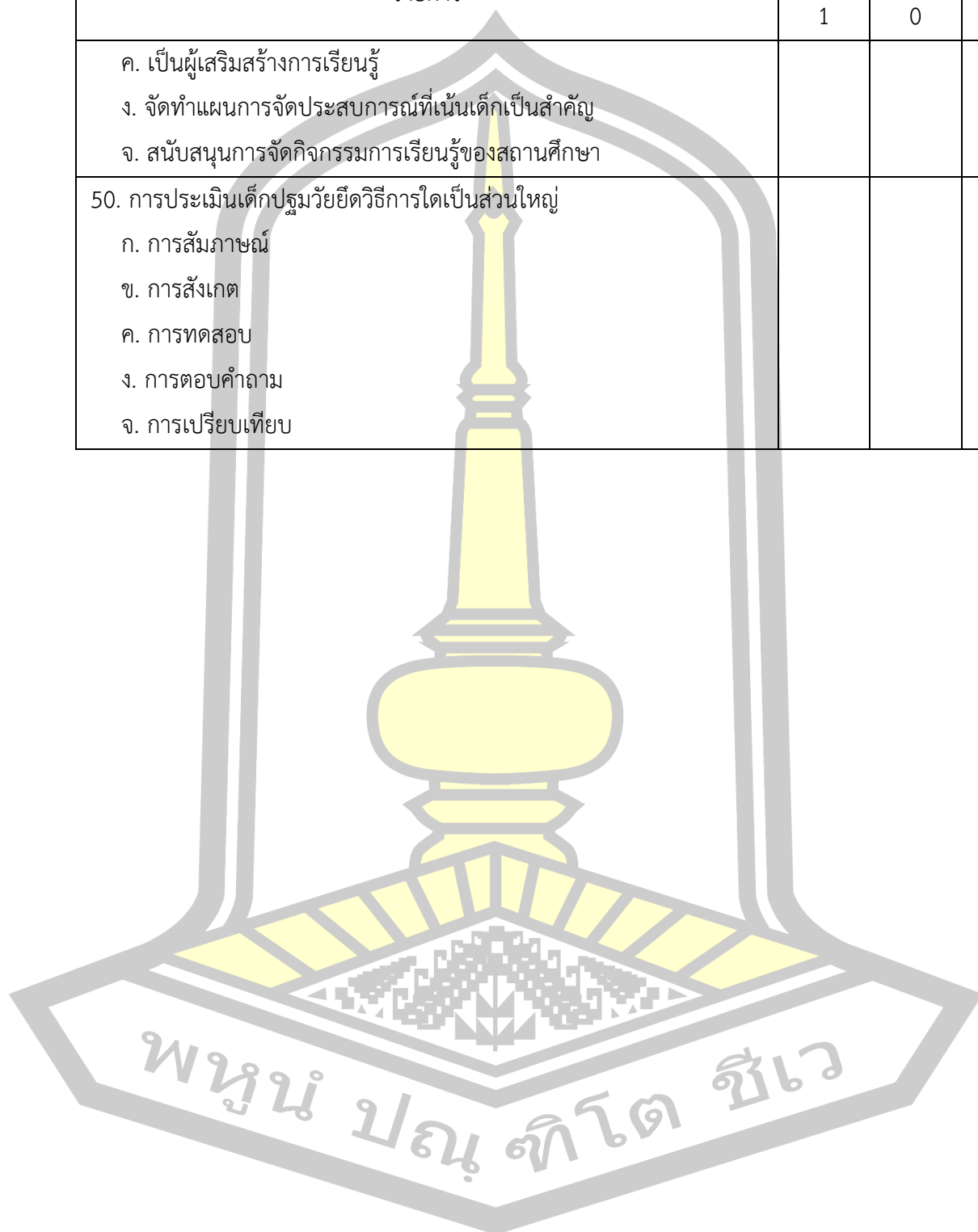
รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
ก. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ข. กิจกรรมศิลปะ (กิจกรรมสร้างสรรค์) ค. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม) ง. การเล่นเกม จ. เกมการศึกษา			
32. ข้อใดเหมาะสำหรับชั้นนำเข้าสู่บทเรียนน้อยที่สุด ก. การร้องเพลง ข. คำคล้องจอง ค. ปริศนาคำทาย ง. การทำท่าไม้ จ. การเล่านิทาน			
33. ในการสร้างเกมการศึกษา ครูควรปฏิบัติตาม ข้อใดเป็นอันดับแรก ก. ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตร ข. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ค. เขียนโครงการเพื่อขออนุมัติ ง. ประเมินพัฒนาการเด็ก จ. ลงมือสร้างตามคู่มือหรือแผนการสอน			
34. เหตุใดสถานพัฒนาเด็กจึงจำเป็นต้องมีการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ ก. เพื่อให้เด็กปฐมวัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสม ข. เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบของสถานพัฒนาเด็ก ค. เพราะให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ง. เพราะทำตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ จ. เพราะเป็นข้อมูลทางการวิจัย ว่าหลักสูตรเหมาะสมหรือไม่			
35. สิ่งทีบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กไม่ควรปฏิบัติคือข้อใด ก. เป็นแบบอย่างที่ดี ข. มีเมตตา ค. ใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ ง. อดทน และยึดติด จ. ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
36. ข้อใดไม่ควรเป็นรายการประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรมศิลปะ ก. การควบคุมกล้ามเนื้อเล็ก-ใหญ่ ข. ความแปลกใหม่กว่าเดิม ผลงานไม่ลอกเลียนแบบ ค. ความมั่นใจ คุณธรรม ความรับผิดชอบ ง. การใช้ภาษาเพื่ออธิบายผลงาน จ. ความสวยงามและการใช้สีถูกต้องกับความเป็นจริง			
37. จุดมุ่งหมายหลักของการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยคืออะไร ก. เพื่อให้กระบวนการจัดกิจกรรมสมบูรณ์ ข. เพื่ออธิบายสภาพพัฒนาการและความพร้อมของเด็ก ค. เพื่อจัดลำดับที่ความเก่ง-อ่อนของความสามารถเด็ก ง. เพื่อคัดแยกและจัดกลุ่มเด็กในการทำกิจกรรม จ. เพื่อให้เป็นข้อมูลให้เด็กได้ปรับปรุงตัวเอง			
38. ข้อใดเป็นความหมายของการประเมินผล ก. Assessment ข. Measurement ค. Management ง. Anecdotes จ. Checklist			
39. การวัดผลคืออะไร ก. การกำหนดตัวเลขที่แสดงจำนวนหรือปริมาณของพฤติกรรม ข. การสรุปหรือตัดสินคุณลักษณะของจำนวนหรือปริมาณของพฤติกรรม ค. การพิจารณาความหมายพฤติกรรม ง. การแสดงคุณภาพของพฤติกรรมจากคะแนนที่วัดได้ จ. ถูกทุกข้อ			
40. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการประเมินผล ก. ใก้รู้เรียนเก่ง ข. หมูแฮมสอบได้ ค. แมวเหมียวสอบไม่ผ่าน ง. เซอร์มีผลการเรียนระดับดีเยี่ยม			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
จ. กิต์าร์สอบได้ 10 คะแนน			
41. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะเกิดประโยชน์ในด้านใดมากที่สุด ก. การรายงานให้ผู้ปกครองทราบ ข. ครูเข้าใจพัฒนาการเด็ก ค. การวางแผนและจัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้แก่เด็ก ง. เด็กเลือกและตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ตัวเองถนัด จ. ครูมีข้อมูลเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ			
42. ความรู้เรื่องใดที่จำเป็นต่อการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยมากที่สุด ก. พัฒนาการเด็กปฐมวัย เทคนิควิธีการประเมินผล ข. หลักการจัดกิจกรรม จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม ค. ลักษณะนิสัยเด็ก ลักษณะครอบครัวเด็ก ง. ความสนใจของเด็ก ขอบข่ายของการประเมินผล จ. การแนะแนวหรือการสื่อสารกับผู้ปกครอง			
43. การประเมินผลในข้อใดที่ก่อให้เกิดโทษกับตัวเด็ก ก. การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ข. การประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย ค. การประเมินเด็กจากคะแนนสอบเพียงอย่างเดียว ง. การให้ผู้ปกครองรับทราบข้อมูลจากการประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตร จ. เพื่อให้เป็นข้อมูลให้เด็กได้ปรับปรุงตัวเอง			
44. ข้อใดไม่ใช่หลักของการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ก. เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ข. ข้อมูลเป็นความลับ ค. เลือกวิธีการประเมินให้เหมาะสม ง. ประเมินพัฒนาการทุกด้าน จ. ประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมเท่านั้น			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
<p>45. ระยะเวลาเรียนที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย คำนึงถึง</p> <p>ก. ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ</p> <p>ข. อายุ</p> <p>ค. สิ่งแวดล้อม</p> <p>ง. สภาพร่างกาย อารมณ์</p> <p>จ. ระดับสติปัญญา</p>			
<p>46. ข้อใดคือระยะเวลาความสนใจของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 4 ปี</p> <p>ก. ประมาณ 5 นาที</p> <p>ข. ประมาณ 8 นาที</p> <p>ค. ประมาณ 12 นาที</p> <p>ง. ประมาณ 15 นาที</p> <p>จ. ประมาณ 15 นาที</p>			
<p>47. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมเสริมประสบการณ์</p> <p>ก. เล่นิทาน</p> <p>ข. การทดลอง/ปฏิบัติการ</p> <p>ค. การศึกษาออกสถานที่</p> <p>ง. การวาดภาพระบายสี</p> <p>จ. การเต้น</p>			
<p>48. ข้อใดคือคุณสมบัติข้อแรกของครูผู้สอนปฐมวัยที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึง</p> <p>ก. มีความเป็นระเบียบ สะอาด รู้จักประหยัด</p> <p>ข. รักเด็ก จิตใจดี ใจเย็น</p> <p>ค. มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาล หรือผู้ที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>ง. พูดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้</p> <p>จ. สามารถประกอบอาหารได้ครบ 5 หมู่</p>			
<p>49. ข้อใดคือบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>ก. เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน</p> <p>ข. นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ</p>			

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
ค. เป็นผู้เสริมสร้างการเรียนรู้ ง. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จ. สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา			
50. การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการใดเป็นส่วนใหญ่ ก. การสัมภาษณ์ ข. การสังเกต ค. การทดสอบ ง. การตอบคำถาม จ. การเปรียบเทียบ			

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวจุฑาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์
วันเกิด	วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 19 ร้านสารคามผ้าใบ ถนนริมคลองสมถวิล ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2556 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2558 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2568 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนัน ปณุกิตโต ชีวะ